

& uenerabili atque constantinopolitano antistite exau-
 thenaco missis. Quae & iam antehoc per innocentium prbm
 & marcellum subdiaconos per quos ad nos ab eis directa sunt. uenera-
 bilis memoriae bonifatio epō decessori uro anobis transmissa sunt.
 In quibus tale aliquid non potuimus reperire. Executores
 & iam clericos uros quibusque potentibus nolite mittere. Nolite
 concedere ne fumosum typhum seculi ecclesiam xpi qua elucet
 simplicitas & humilitatis diem. Om̄ uidere cupientibus presertim
 uideamur inducere. Nam de fratre nro fustano amoto iam
 profuit nefandis nequitus de xpi ecclesia dolendo a pario
 securi sumus. Quod eum prouitatem ac moderatione tua esca-
 tatur. salua fraterna caritate ulterius in africa minime patiantur.
 Et alia manu dñi nri sc̄itatem uram seu longiore orantem
 pro nobis custodiat domine frater. **EXPLICIT**
AFRICANI CONCILII. INCIPIT
EPISTOLA DECRETALIS PAPAE
 SIRICII SIRICII HIMERIO EPŌ TARRACONENSI SALUTEM.

Siricius papa Successor
 Damasi a. 385.
 obiit. 398.

Directa ad decessorem nrm sc̄e recordationis damasum
 fraternitatis tuae relatio. meam in sedem ipsius constitutum
 quia sic dñs ordinauit. Inuenit quem cum in conuentum fratrum
 solita tuae legeremus tantum inuenimus quae reprehensione
 & correctione sint digna. Quanta obtaremus laudanda
 cognoscere. Et quia necesse nos erat in eius labores curasque
 succedere. cui per di gratiam suscepimus in honorem facti
 ut oportebat. primitus meae profectionis indicio ad
 singula prouidentis aspirare digna tua est. Consultationi
 tuae responsum competens non negauimus quia officium nri

consideratione non ē nobis dissimulare. Non est tacere
 libertas quibus maior cunctis xpiane religionis zelus
 incumbit. Por tamur honora omnium qui grauantur quin
 immo haec portat in nobis beatus apostolus petrus quinos
 in omnibus ut confidimus administrationis suae protegit & tuetur
 heredes. **DE ARRIANIS N̄ REBAPTIZANDIS.**

Prima itaque pagine tuae fonte signata baptizatos ab impijs
 arrianis plurimos ad fidem catholicam festinare. & quosdam
 defraatribus nris eosdem denuo baptizare uelle quod non licet.
 Cum hoc fieri & ap̄t̄s uet̄ & canones contradicant. & post
 cassatum ariminense concilium missa ad prouincias auene
 rande memoriae predecessorum meo liberio generalia decreta
 prohibeant. Quos nos cum nouatianis aliisque hereticis
 sicut est in synodo constitutum. per inuocationem solam sepo
 formis sp̄s episcopalis manus impositione catholicorum
 conuentui sociamus. Quod & iam totus orientis occidentis que
 custodit a quo tramite. uos quo que post hac minime con
 uenit deuiare si non uultis anro collegio synodali sententia
 separari. **UI PRÆTER PASCHA**
 & pentecosten bapasma non celebretur.

Sequitur de diuersis baptizandorum pro ut unicuique
 libitum fuerit improbabilis & emendata confusio quae
 anris sacer dotibus quod commota dicimus non ratione auc
 toritatis alicuius. sed sola temeritate p̄sumitur ut passim
 ac libere natalicij xp̄i seu apparitionis. nec non & aposto
 lorum seu martirum festiuitatibus innumere. ut assensu
 plebes bapasma mysterium consequantur. Cum hoc sibi

priuilegium apud nos & apud omnes ecclesias dominicum
 specialiter cum pentecosten suo pascha defendat. Quibus
 solis per annum diebus ad fidem confluentibus generalia
 baptismatis tradi conuenit sacramenta. His dumtaxat electis
 qui ante quadraginta uel eo amplius dies nomen dederint.
 & ex orationibus condanisque orationibus atque ieiuniis fuerint
 expiati. Quatenus apostolica illa impleatur preceptio. ut
 expurgato fermento ueteri noua incipiat esse conspersio.
 sicut sacra ergo paschalem reuerentiam in nullo dicimus
 esse minuendam. Ita sanctorum quinecundum loqui poter
 per etatem uel his quibus in qualibet necessitate opus fuerit
 sacriunda baptismatis. Omniuolumus caelestis succurri.
 ne ad infernarum perniciem tendat animarum. sine gato desi
 derantibus fonte salutari. Exiens unusquisque de seculo
 & regnum perdat & uitam. Quicumque & iam discrimen
 naufragii hostilitatis incursum obsidionis ambiguum uel
 cuius libet corporalis. Egritudinem desperationis inciderint
 & sibi unico credulitatis auxilio poposcerint subueniri.
 Eodem quo posant momento temporis expetite regene
 rationis premia consequantur. Actenus erratum in hac
 parte sufficiat. Nunc prestatam regulam omnes teneant
 sacer dotes qui nolunt ab apostolice petre. super quam
 xpi uniuersalem confluxit ecclesiam soliditate diuelli.

DE APOSTATIS. III.

Ad iectum est & iam quosdam xpianos ad apostasiam
 quoddam nefas est transeuntes. & idolorum cultu

ac sacrificiorum contaminatione profanatos. quorū xpi corpore & sanguine quodudum redempti fuerant renascendo iubemus abscidi. & si resipiscentes forte aliquando fuerint ad lamenta conuersi. His quamdiu uiuunt. agenda poenitentia est & in ultimo fine suo. Reconciliationis gratia tribuenda quia docent edñō. Nolo mortem peccatoris tantum ut conuertatur & uiuat. **QUOD NON LICEAT** alterius sponsam ad matrimonium iura sortari.

iiii. De con iugali autem uelatione requisitis. sedis sponsatam aliu puellam alter in matrimonium possit accipere. hoc ne fiat modis omnibus inhihemus quia illa benedictio quam nuptiarū sacerdos inponit apud fideles cuiusdam sacrilegi inftar est si uellat transgressione uioletur. **DE HIS QUI** poenitentiam minime seruauerunt.

v. De his uero non incongrue dilectio tua apostolicam sedem creditit consulendam. Qui acta poenitentia tamquam canes ac ues admonitis profanos & uolutabra redeuntes. & militie cinctulum & ludicras uoluptates & noua coniugia & inhihibitos denuo appetuere concubitus. Quorum professam incontinentiam generati post absolutionem filios prouiderunt. De quibus quia iam suffugium non habent poenitendi. Id duximus decernendum ut solam tra ecclesiam fidelibus oratione iungantur. Sacre misteriorum celebritati quamuis non mereantur inter sint. Ad dominice autem mensē conuiuio segre gentur. ut hac saltem defrictione correpti & ipsi in se sua errata castigent. & alius exemplum tribuant quatenus ab obscenis cupiditatibus retrahantur. quibus tamen

quoniam carnali fragilitate ceciderunt. uatico munere
cum ad dñm ceperint proficisci. per communionis gratiam
uolumus subueniri. quam formam & circa mulieres quae se
post penitentiam talibus pollutionibus deuinxerunt.

DE MONACHIS ET VIRGINIBUS PROPOSITUM NON SERUANTIBUS.

VI

Preter ea monachorum quosdam atque monacharum
ab iecto p̄posito sc̄itatis in tantam proteritatis demersos esse
lasciuam. ut prius clanculo uelut sub monasteriorum p̄textatu.
Inlicita acta sacrilega se contagione miscuerint. Postea uero in
apruptum conscientiae desperatione perducti. De illicitis comple
xibus libere filios procrearunt. quod & publice legis & ecclesiastica
iura condemnant. haec igitur impudicae detestabilesq; personas
a monasteriorum coetu. Ecclesiarumque conuentibus eliminandas
et mandamus. quatenus retrusse in suis erga talis tantum facinus
continuo lamentatione deflentes. purificatorio possint poeni
tudinis ignis de quo quere. ut eis uel ad mortem saltem solius
misericordiae intuitu per communionis gratiam possint indul
gentia subuenire. **DE CLERICIS INCONTINENTIBUS:**

VII

Veniamus nunc ad sacros timos ordines clericorum quos in uene
rande re legionis iniuriam. Itaper uas prouincias calcator
atque confusus caritatisque insinuante repperimus. ut hieremie
nobis uoce dicendum sit. Quis dauid capiteo aquam aut oculis
meis fontem lacrimarum & flebo populum hunc die ac nocte.
Si ergo beatus propheta ad lugenda populi peccata non sibi ait
lacrimas posse sufficere. quanto nos possumus dolore percelli.
Cum eorum qui in nro corpore compellimur facinora deplorare.

Quibus precipue secundum beatum ~~beatum~~ paulum. Infantia
cotidiana & sollicitudo omnium ecclesiarum indefinenter incūbit.
Quis enim infirmatur & non infirmor quisscandalizatur & non ego.
Plurimos enim sacerdotēs xpi atque leuitas post longa consecrationis
sue tempora tam de coniugis propriis quam & iam de turpicuita sobole
didicimus procreasse. & crimen suum hac prescriptione defendere
quam ueteri testamento sacerdotibus ac ministris generandi facultas
legitur adtributa. Dicat mihi nunc quisquis ille est sectatur libidinū
p̄ceptorumque uitiorum. si festinat quia in lege moysi passim sacris
ordinibus ad dōnro laxata sunt frenaluxoriae. Cur eos quibus
committebantur scā scōrum promouē dicent. scā estote quia & lego
scā sum dñs dñs. Cur & iam procul a suis domibus annouicissimē
in templo habitare iussi sunt sacerdotes. hac uidelicet ratione ne uel
cum uxoribus possint carnale exercere cum merum ut conscientie
integritate fulgentes. Acceptabile dōmunus offerrent quibus
expleto deseruita omnisque tempore uxori usus solius successionis
causa fuerat relaxatus quia non ex alia nisi ex tribu leui quisquam
ad i ministerium fuerat p̄ceptus admitti. unde & dñs ih̄s cum nos
suam lustrasset & aduentu. In euangelio protestatur quia legem
uenerit implere non soluere. & ideo ecclesiam cuius sponsus ē.
forma fugat uoluit splendore faciare. ut in die iudicii cum
rursus ad uenerit sine macula & ruga eūm poscat. sicut per apostolū
suum insinuat repperire quarum sanctorū om̄s sacerdotes
atque leuitas insolubili lege confringimur ut adie ordinationis
nr̄e sobrietati ac pudicitie & cordanra mancipemur & corpora.
Dum modo per omnia dōnro in his quae cotidie offerimus
sacrificis placeamus. Quia autem in carnes sunt dicente electionis

ua sed placere non possunt. uos autem iam non estis in carne
 sed in spiritu. Si autem spiritus sanctus habitat in uobis. & ubi poterit nisi
 in corporibus sicut legimus. sanctus spiritus habitare & qui aliquanti
 de quibus loquimur ut uas carnis retulit ne lapsos esse se deflent.
 Hisa conditione misericordiam dicimus non negandam. ut sine
 ullo honoris augmento in hoc quod delectati sunt quamdiu uiixerint
 officio perseuerent. si autem posthac continenter se studuerint
 exhibere. In uero quibus licet a priuilegi excusatione nituntur
 ut sibi afferunt ueteri hoc lege concessum. Nouerint se ab omni
 ecclesiae facio honore quo indigne uisunt. Apostolice sedis auc
 toritate delectos. Nec unquam posse ueneranda ad directare
 miseria a quibus se ipsi. Dum obscenis cupiditatibus in hiant
 pribauerunt. & quia exempla presentia cauere nos promouent
 in futurum. qui libet episcopi presbiteri atque diaconi. quod non optamus
 deinceps fuerit talis inuentus. Jam nunc sibi omnem per nos
 indulgentiae additum intellegat obseruatum. quia ferro
 necesse est excidantur uulneraque fomentum non senserint
 medicinam. **DE CLERICIS QUAE
 DE ANTI PROMOUERI.**

VIII Dicimus & iam licenter ac libere in exploratae uitae homines
 quibus & iam fuerint numerosa coniugia ad praefixas digni
 tates. prout cuiusque libuerit adspirare. Quod non tantum
 illis qui ad haec immoderata ambitione perueniunt. quantum
 metro politanis specialiter pontificibus imputamus. Quidam
 inhibita ausibus conhibent dominum. Quantum in se est praepcepta
 contemnant. & ut taceamus quod alius suspicamus. ubi
 illud est quod dominum data per moysen lege constituit dicens.

Sacerdotes mei semel nubant. & alio loco sacerdos uxorem
uirginem accipiat. Non uiduam non repudiatam non mere-
tricem. Quod secutus apte ex parte secutore predicatur unius
uxoris uirum. Tam sacerdotem quam diaconum fieri
debere mandauit. Quae omnia ita uirarum regionum despicit
untur episcopi. Quasi in contrarium magis fuerint constituta. &
quia non est nobis de huiusmodi usurpationibus neglegendum.
Nemo indignatus domini uox iusta corripiat quae dicitur. uidebas
furem & curtebas cum eo & popebas tuum cum adulteris
portionem. Quid ab uniuersis post haec ecclesiis sequendum sit.
Quid uitandum generali pronuntiatione determinamus.

DE CLERICO CONuersatione

VIII. **Q**uicumque itaque se ecclesiae uouit obsequium a sua in-
fantia ante pubertatis annis baptizari & lectorum
debet ministerio sociari qui accessu ad adolescentiam usque
ad tricesimum aetatis annum si probabiliter uixerit una
tantum & ea quam uirginem communiter sacerdotem
benedictione percipere. uxore contentus acolitus
& subdiaconus esse debet. postquam ad diaconi gradum si se ipse
primitus continentia praesente dignum prouerit accedat.
ubi si ultra quinque annos laudabiliter ministrari congrue
praesbyterium consequatur. Exinde post decennium
episcopalem cathedram poterit ad ipsam. si tamen per haec
tempora integritas uitae huiusmodi eius fuerit approbata.

DE GERANDEUIS.

X. **Q**uero iam aetate grande uis melioris proposita con-
uersatione prouocatus ex laico ad sacram militiam

peruenire festinat. Desiderius sui fructum non aliter
 obtineat nisi eo quod baptizatur tempore factam lectorum
 aut exorcistarum numero societur. si tamen eum unum habu-
 isse uel habere & hanc uirginem accepisse constat uxorem.
 Quidum imitari fuerit expleto biennio per quinquennium
 aliud acolitus & subdiaconus fiat. & sic ad diaconatum si per haec
 tempora dignus iudicatus fuerit proueat. Exinde iam
 accessu temporum praerbyterium uel episcopatum si eum cleri
 ac plebis euocauerit electio non in merito sortietur.

**quod clericus qui secundam
 duxerit deponatur.**

XI

Quisquis sancti clericus aut uiduam aut certe secundam
 coniugem duxerit omni ecclesiarum dignitate
 priuilegio mox nudetur. Laici tantum sibi communionem
 concessa. quam ita demum poterit possidere. si nihil postea
 quod hanc perdat admittat. **quae feminae
 cum clericis habenti**

XII

Feminas uero non alias esse patitur in domibus clericorum
 nisi ea tantum quas proprias solas necessitudinum causas
 habitare cum hisdem synodus nichena permissit. **de monachorum promotione.**

XIII

Monachos quoque quos tamen morum grauitas & uitae
 ac fidei infirmitas sancta commendat clericorum officio
 adgregari. & optamus & uolumus ita ut quintus trices-
 simum aetatis annum sunt in minoribus per gradus singulos
 crescente tempora promouentur ordinibus & sic ad diacon-
 atum uel praerbyterii insignia mature aetatis consecratione

perueniant. Nec salus ad episcopatus culmen ascendant.
Nisi in his eademque singulis dignitatibus superius prefiximus
tempora fuerint custodita. **QUOD POENITENS
NON FIT CLERICUS.**

XIII Illud quoque nos par fuit providere ut sicut poenitentiam
agere cuiquam non conceditur clericorum. Ita & post peni-
tentiam ac reconciliationem nullum quam laico liceat honore
clericatus adipisci. Quia quamuis sint omnium peccatorum
contagione mundati. Nulla tamen debent gerendorum
sacramentorum instrumenta suscipere. quid dum fuerint
uasa uitiorum. **UT SI PER IGNORANTIAM
POENITENTES DICAMUS UEL UIDUE MARTIRI FACTUS FUERIT
NON PROMOUEATUR.**

XV Et quia his omnibus quae in reprehensionem ueniunt sola
excusatio ignoracionis obtenditur. Cum nos inter im solus
pietatis intuitu necesse est clementer ignoscere. Quicumque
poenitens quicumque digamus quicumque uidue martiris
ad sacram militiam indebite & incompetenter inrepsit. Hac
sibi condicione a nobis ueniam intellegat relaxatam. ut in
magno debeat computare beneficio si adempta sibi omni spe
promotionis. In hoc quoque inuenitur ordine perpetua
stabilitate permaneat. scilicet post hac prouinciarum om-
nium summi antistes. quod si ultra ad sacros ordines quem
quam de talibus crediderint adsumendum. & de suo & de eoru
statu quos contra canones. & interdicta nostra prouexerint.
congruam apostolica sede promendam esse sententiam.
Explicuimus ut arbitror frater carissime uniuersa

finis ept pap. simoni

quaedigestasunt inquerellam. & ad singulas causas de quibus
per filium nrm bassianum prbm ad romanam ecclesiam. utpote
ad caput tuum corporis retulisti sufficientia quantum opinio
responsa reddidimus. Nunc frater nraas tuae animum ad ser
uandus canones & tenenda decretalia constituta magis ac magis
incitamus. ut haec quae ad tua consultiare scripsimus omnium
coepiscoporum nrorum perferri facias notitiam. & non solum
eorum qui in tua sunt diucesi constituta. sed & iam ad uniuersas
carthagenenses ac boeticas lusitanas atque gallicas uel eos
qui uicinis tibi conlimitant. hinc inde prouincis haec quae a nobis
sunt salubri ordinatione. disposita sub litterarum tuarum pro
secutione mittantur. & quamquam statuta sedis apostolice uel
canonum uenerabilia definita. Nulli sacerdotum dñi ignorare
sibi liberum. ut illi uis tamen & pro antiquitate sacerdotum tui dilec
tionis esse admodum poterit gloriosum. haec quae ad te speciali
nomine generaliter scriptasunt. per unanimitatis tuae sollici
tudinem in uniuersorum fratrum nrorum notitiam perferantur.
Quatenos & quae a nobis non insulse sed prouide sub nimia
cautela & deliberatione sunt & salubriter constituta in teme
rata permaneat. & omnibus in posterum excusationibus
aditus qui a nulli apud nos patere poterit inferuatur.

Da. in id febr. arcadio & bauto. **UOCC CONSS**
INCIPIT EPISTOLA REGULARIS PAPE INNOCENTII.

Innocentius decimus epō egubino salutem in fidei uita ecclesi
astica ut sunt abeatis apostolorum tradita. Integra uel lent
seruare dñi sacerdotes. Nulla diuersitas nulla uarietas in ipsi
ordinibus & consecrationibus haberetur. sed dum unusquisque

Mortuus a. 417.
15 annis post. sub
arcadio etc.

14 *Incipit ept pap innocenti.*

non quod traditum est sed quod sibi uisum fuerit. hoc exifamat. ee.
tenendum. In diuersa indueris locis ue ecclesiis aut teneri
aut celebrari uidentur. hac fit scandalum populis. Quidum nesciunt
traditiones antiquas. humana psumptione corruptas putent sibi
aut ecclesias non conuenire aut ab apostolis uel apostolicis uiris
contrarietatem inductam. Qui enim nesciat aut non aduertat.
Id quod a principe apostolorum petro romane ecclesie traditum e.
ac nunc usque custoditur ab omnibus debere seruari. nec super
duci aut introducti aliquid quod aut auctoritate non habeat.
Aut aliunde accipere uideatur exemplum. Presertim cum sit
manifestum in omnem italiam. gallias. hispanias. africanam atque
sicilicam insulasque inter iacentes. nullum in futuris se ecclesie
nisi eos quos uenerabilis apl petrus aut eius successores constat in
sacerdotes aut legant. si in his prouinciis ab us apostolorum
inuenitur aut legitur inuenisse. docuisse. Qui si non legunt
quia nusquam inueniant. Oportet nos hoc sequi quod ecclesia
romana custodit. aqua eos principum accepisse non dubium est.
Nedum peregrinis a fertionibus fudeant capud in sationem
uideantur omittere. se pedilectionem tuam ad urbem uenisse
ac nobiscum in ecclesia conuenisse non dubium est. & quem
morem uel in consecrandis miseris. uel in ceteris agendis
arcanis teneat cognouisse. Quod sufficeret & arbitraret ad
informationem. si precessores tui minus aliquid aut aliter
tenuerint satis certum habere nisi de aliquibus consulendos
nos esse duxisset. Quibus idcirco respondimus non quod te
aliqua ignorare credamus. sed ut maiore auctoritate
uel tuas in futuris uel si quis romane ecclesie in sationibus

errant. aut communeas aut iudicare non differas. ut scire
ualeamus qui sint qui aut nouitates inducunt aut alterius ecclesie
quam romane existant consuetudinem esse seruandam.

DE PACE POST CONFECTA MYSTERIA DANDA.

I Pacem igitur asserit ante confecta mysteria quosdam populi
imperare uel sibi inter sacerdotes tradere. Cum post omnia que
aperire non debeo pax sit necessaria indicenda. per quam
confectum populum ad omnia que in mysteriis aguntur atque in
ecclesia celebrantur. prebuisse consensum ac finita esse pacis
concludentis signaculo demonstrantur.

DE NOMINIBUS

II **D**enomimibus. **ANTE ECCE SACERDOTIS RECITANDIS.**
uero sectandis antequam pretem sacerdos faciat atque eorum
oblationes quorum nomina recitanda sunt sua oratione comenda.
Quam super fluum sit & ipse pro tua prudentia recognoscat. ut
cuius hostiam necdum do offerat eius antefit. nomen in sinu
quam uis illi incognitum nihil sit. prius uero oblationes sunt
commendande. Actunc eorum nomina quorum sunt edicenda
ut inter sacramenta nominentur. non inter alia que ante
premitum ut ipsi misteris uiam futuris praecibus apperi
amus. **QUONIAM DEBEANT BAPTIZATI IN SIGNARI**

III

De confignandis uero infantibus manifestum est. Non ab alia
quam ab episcopo fieri licere. Nam presbiter licet sint sacerdotes ponti
ficatus tamen apicem non habent. Hoc autem pontificibus
solis deberi ut uel confignent uel paracletum spiritum tradant.
Non solum consuetudo ecclesiastica demonstrat. uerum illa
lectio actuum apostolorum que asserit petrum & iohannem
effecit rectos qui uiam baptizati tradant spiritum sanctum. Nam presbiter

seu extra ep̄m seupre sente ep̄o cum baptizant x̄ristmate
 baptizatos unguere licet sed quod ab ep̄o fuerit consecratum.
 Non tamen frontem ex eodem oleo signare quod solus debetur
 ep̄i cum tradant sp̄m paraclitum uerba uero dicere non possum.
 Nemagis proderet uideat quam ad consolationem respondere.

Q̄D & ITE OMNIBUS SABBATO IEIUNETUR.

Sabbatum uero ieiunandum esse ratio euidentissima demonstrat.
 Nam si diem dominicum ob uenerabilem resurrectionem
 dñi nr̄i ih̄u xp̄i non solum in pascha celebramus uerum etiam
 per singulos circulos ebdomadarum ipsius diei imaginem
 frequentamus. Ac si sexta feria propter passionem dñi ieiunamus
 sabbatum pretermittere non debemus quin
 tristitiam atque letitiam temporis illius uidetur inclusus.
 Nam utique constat apostolum biduo isto & immerore fuisse
 & propter metum iudeorum seculuisse. Quod utique non
 dubium est in tantum eos ieiunasse ^{bi} duo memoratur ut tra
 ditio ecclesiae habeat ut biduo sacramenta pentus non cele
 brari. quae for ma utique per singula tenenda est ebdomadae
 propter id quod cum memoratio die illius semper est cele
 branda. quod si putant semel atque uno sabbato ieiunandum.
 Ergo & dominicum. & vi. f. semel in pascha erit utique
 celebrandum. si autem dñi diei. ac vi. f. per singulas ebd̄
 reparanda imago est. Dementis est bidui agere consuetu
 dinem sabbato pretermissa cum non disparem habeat
 causam. A. VI. uidelicet feria in qua dñs passus est
 quando & ad inferos fuit. ut tertia die resurgens redderet
 letitiam post biduanam. Tristitiam precedentem

Non ergo nos negamus. vi. f. ieiunandum sed dicimus & sab̄b
hoc agendum quia ambobus trinitatem ap̄tis uel his qui xpm
secuti sunt indixerunt. Qui die dominico hilarati non solum
ipsum festiuissimum esse uoluerint. uerum & iam per omnes
ebdomadas frequentandum esse duxer. **DE FERMENTO
CITATIS PR̄BI DIRIGENDUM.**

Defermento quod die dominica per titulum mittimus super flue
nos consulere uoluita. Cum om̄s ecclesie nr̄e in ciuitatem
sint confatute quarum pr̄bi quia die ipso propter plebem
sibi creditam nobiscum conuenire non possunt. Idcirco fer
mentum a nobis confectum per acolathus accipiunt. ut se an̄
communionem maxime illa die non iudicent separator. quod
per parroecias fieri debere non puto quia non longe portandas
sacramenta. nec nos per amitteria diuersa confatutas pr̄bis
definamus & pr̄bi eorum conficiendorum ius habeant atq;
licentiam. **DE ENERGU MENIS BAPTIZANDIS.**

VI. **D**ehis uero baptizatis qui postea demonio aut uitio aliquo
aut peccato interueniente arripiuntur. quae si uel dilectio
tua si a pr̄bo uel diacono possint aut debeant consignari.
quod hoc nisi ep̄s precipere non licet & nam ei manus inponenda
omnino non est nisi ep̄s auctoritatem dederit id efficiendi.
ut autem fiat ep̄s est temperare ut manus ei uel a pr̄bo uel
a ceteris clericis inponatur. Nam quomodo id fieri sine magno
labore poterit ut longe confatutus ener guminus ad ep̄m
deducatur. cum sit talis casus ei in itinere acciderit nec fieri
ad ep̄m nec referri ad sua facile possit. **DE POS
NITIENIIBUS.**

VII. De poenitentibus autem qui sibi ex grauioribus commissis siue ex leuioribus poenitentiam gerunt . si nulla interueniat egritudo . **V. FERANTE PASCHA.**

Eis remittendum romane ecclesie consuetudo demonstrat . Ceterorum deponere et fumando delectorum sacerdotis est iudicare . ut attendat ad confessionem penitentis & ad fletus atque lacrimas corrigentis actum iubere dimitti . Cum uiderit congruam satisfactionem . sanis qui egritudinem incidit atque usque ad desperationem deuenit ei . Est ante tempus pasche relaxandum ne de seculo atque communione discedat .
DE EPISTOLA S. IACOBI APTI IN QUAE PRO INFIRMIS ORARE PERCUTITUR

VIII. Sane quoniam de hoc sic uti de ceteris consulere uoluit dilectio tua adiecit . Et iam si filius meus celestianus diaconus in epistola sua esse a tua dilectione positum . Illud quod in beati apostoli iacobi epistolam conscriptum est . Infirmatur quis in uobis inducat presbiteros & orem super eum unguentes eum oleo in nomine dñi . & oratio fidei saluauit infirmum & suscitauit illum dñs . & si in peccatis fuerit remittetur ei . quod non est dubium de fidelibus egrotantibus accipi . uel intellegi debere qui scō oleo chrismatis per ungui possunt . qđ ab epō confectum non solum sacerdotibus sed omnibus ut xpianis licet in sua aut suorum necessitate unguendum . Ceterum illud superfluum uideamus adiectum . ut de epō ambigatur quod presbyteris licere non dubium est . Nam idcirco praesbyteris dictum est quia epō occupationibus aliis impediti ad omnes languidus ire non possunt . Ceterum si epō aut postea ut dignum ducit aliquem a se uisitandum

negantur.

& benedicere & tangere x̄ristmate sine unctione potest
 cuius est ipsum x̄ristma conficere. Nam poenitentibus reliqua
 sacramenta istud fundi non potest qui agnus est sacramenta.
 Quomodo unum genus putatur posse concedi. his igitur fr̄t
 carissime omnibus quaetua dilectio uoluit a nobis exponi.
 prout potuimus respondere curauimus ut ecclesiastica romanam
 consuetudinem aqua originem ducit seruare ualeat atque custodire.
 Reliqua uero que scribitur fas non erant. Cum ad fueris interrogati
 poterimus edicere. Erit autem potentie dñi & iam id procurare
 ut & tuam ecclesiam & clericos nros qui sub tuo pontificio diuinis
 famulantur officis bene instituas. & alius formam tribuas
 quam debeant imitari. Data xiiii. kl̄ apl̄ theodosio augusto
 vii. & pelladio. uñccss.

EXPLICIT DECRETIS

Epistola pape innocenti. Incipit eiusdem alia.

Innocentius uictorio ep̄o rano manensi salutem. & sit tibi fr̄t
 carissime pro merito & honore sacerdoti quo plurimum
 polles. uiuendi & docendi ecclesie sc̄e regule nota sunt omnia
 neque est aliquid de quod sacris lectionibus tibi minus collectum
 esse uideatur. Tamen quia romane ecclesie normam atque
 auctoritatem magnopere postulata. uoluntate tua e morem
 admodum gerens de gesta uite & morum probabiliu disciplinas
 annexas litteris meis misi. per quas aduertant ecclesiarum
 regionis ur̄e populi quibus & regulis xp̄ianorum uita. In sua
 cuiuscumque professione debeat contineri qualisq; seruetur
 in ur̄bis rom̄e ecclesiis disciplina erit dilectionis tue & p̄lebes
 finitimas. & confacer dotes nros qui in illis regionibus propriis
 ecclesiis p̄sident. Regularum hunc librum quasi didascalum

cum atque monitorem sedula insinuare ut & nos cognoscere
 & ad fidem confluentium mores. ualeant docendi soliditate
 formare. Aut enim propositum suum ex hac r̄ congruente
 lectione cognoscant. Aut si quid adhuc desideratur facile poterit
 ex bona imitatione supplere. Incipiamus igitur ad iudicium
 sc̄o apostolo petro. per quem & apostolatus & episcopatus
 in xp̄o cepit exordid. ut quoniam plures sepe emer serunt
 cause que in aliquantat non erant cause sed crimine. Ut de cetero
 sollicitudo sit unicuique sacerdoti in sua ecclesia curam huius
 modi habere. Sicut ap̄t̄s p̄dicat paulus talem ecclesiam dō exhibendā
 Non habentem maculam aut rugam ne alicuius mor uide ovis
 afflati conscientiar̄a contaminata uiolentur. propt̄ eo igitur
 qui uel ignorantiam uel desidia non tenent ecclesiasticam disci
 plinam & multa non p̄sumenda p̄sumunt. Recte postulasti
 ut illis partibus istius modiquam tenet & ecclesia romana forma
 seruetur. Non quod noua precepta aliquamperentur. Sed
 ea quae per desidia aliquorum neglecta sunt. Ab omnibus
 obseruari cupiamus quae tamen apostolica & patrum traditione
 sunt confirmata. Scriptum ē namque a te solono censer. 33.
 ad timotheum paulo monente. fate & tenete traditiones nr̄as
 siue per uerbum siue per epistolam illud certe tuam debet mente
 uehementius excitare. ut ab omni labe seculi istius immunis
 antedī conspectum securis inueniaris. Cum multum enim creditur
 plus ab eo exigatur. Ergo qm̄ non pro nobis tantum sed pro populo
 xp̄i cogimur prestare rationem. Disciplinadī sc̄ifica populum
 erudire debemus. Existerunt enim nonnulli qui statuta maiorū
 non tenentes ⁱⁿ castitatem ecclesie sua p̄sumptione uiolant.

populi flabore sequentes & diuicium non timentes. Ergo
 ne silentio nro ex his amemus his prebere consensum. Dicent dno.
 uidebas furem & currebas cum eo. haec sunt quae deinceps in
 tuitu diuini iudicii. Omnem catholicum epm expedit custodire.

**QUOD EXTRA CONSCIENTIAM METRO
 POLITANON ORDINETUR EPS.**

VIII.

Primum ut extra conscientiam metropolitaniepi nullus
 audeat ordinare. Integrum enim iudicium est quod plurimoru
 sententia confirmatur. Nec unus epi ordinare psumat ne furta u
 beneficium praesertim uideatur. hoc enim & a modo nicheno
 constitutum atque definitum. **QUI AD CLERUM**
 admitti non possunt & ad clericorum cause ad propriis ter

MINENTUR EPISCOPIS.

X

Item si quis post remissionem peccatorum in gulum militiae secularis
 habuerit ad clericatum admitti omnino non debeat. si quae aut
 cause uel contentiones inter clericos tam superioris ordinis quam
 & iam inferioris fuerint exorte. ut secundum synodum nichenam
 congregatis eiusdem prouintiae episcopis. Turgium terminetur
 nec aliquid liceat sine praedictio tamen romane ecclesiae.

Relictis his sacerdotibus qui in eadem prouincia die ecclesiam nutu
 diuino gubernant. ad alias conuolare prouincias quod si quis
 forte psumpserit & ab officio cleri submotus & iniuriarum
 reus ab omnibus iudicetur. si autem maioris cause in medio
 fuerit deuoluit ad sedem apostolicam sicut synodus statuit
 post iudicium episcopale referatur. **UT UIUAM**

CLRS NON DUCAT UXOREM.

XI.

Vt uiduam clericus non ducat uxorem. quia scriptum est

Sacerdos uxorem uirginem accipit & non uiduam non eiecit.

Itemque ad sacerdotium labore suo & uite prouitate contendit. Cauere debet ne hoc preiudicio impeditur peruenire non possit.

UT SUI LAICUS UIDUAM DUXERIT CLER. N. FIAT.

XII **V**his qui uiduam licet laicus duxit uxorem. siue ante baptismum siue post baptismum non admittantur ad clerum. Quia eodem uicio uidetur exclusus. In baptismo autem crimina dimittuntur non accepte uxoris consortium se laxatur. **UT CLER. N. SIT QUI SECUNDUM HABUERIT.**

XIII **N**ehis qui secundam duxerit uxorem clericus fiat quia scriptum est. unius uxoris uirum. & iterum sacerdotem semel nubant. & alibi sacerdotem non nubant amplius. Ac ne aliquibus excusetur ante baptismum. si forte quis accepit uxorem & eadem seculo recedente alteram duxit in baptismo esse dimissum satis erat a regula. quia in baptismo peccata remittuntur. non acceptarum uxorum numerus aboletur. Cum utique uxor ex legis precepto ducatur in tantum ut & in paradiso cum parentes humani generis coniungentur ab ipso sint domini benedicti. & salomon dicat ad dominum preparabitur uiro uxor quam formam & iam sacerdotem omnes seruare uisus ipse demonstret ecclesiae. satis enim absurdum est aliquem credere uxorem ante baptismum acceptam post baptismum non computari. Cum benedictio que per sacerdotem super nubentes imponitur. non mater iam delinquendi dedisse. sed formam tenuisse legis ad dominum antiquitus infirmitate doceatur quod si non putatur uxores reconputanda quae ante baptismum ducta est. ergo nec filii qui ante baptismum geniti sunt pro filii habentur. **UT ALTERIUS CLERICUS**

ORDINARE NULLUS P̄SUMET EP̄S

Vt de aliena ecclesia clericum ordinare nullus usurpæ nisi eius ep̄s
p̄sibus exortatus concedere uoluerit. hoc & iam synodus statuit
in nichena ut abiectum ab altero clericum altera ecclesia non recipiat.

QUOD SACERDOTES ET LEUITÆ CŪ MULIERIBUS COIRE NŌ DEBEANT.

XV **V**t uenientes a nouationis uel motibus per manus tantum in po-
sitionem suscipiantur quia quamuis ab hereticis tamen in xp̄i nomine
baptizati sunt. preter eos qui si forte a nobis ad illos transeuntes rebap-
tizati sunt. hi si resipiscentes & ruinas suas cogitantes redire maluerint.
sub longa penitentiæ satisfactione admittendi sunt.

XVI **P**raeter ea quod dignum & pudicum & honestum est tenere ecclesia
omni modo debet ut sacerdos & leuitus cum uxoribus suis coeant
quia ministri cotidiani necessitatibus occupantur. scriptum ē.
enim sciēstote quoniam ego sc̄s sum dñs d̄s uester. Nam prius
temporibus de templi d̄i sacerdotes annouicissus non discedebant.
sicut de zacharia legimus. nec domum suam omnino tangebant.
quibus utique pp̄t subolis successionem uxori usus fuerat relaxatus.
quia ex aliatribus p̄ter ex femine aaron ad sacerdotum nullus
fuerat p̄ceptus accedere. quanto magis hi sacerdotes uel leuiti
pudicitiam ex d̄ordinationis suae seruare debeant. Quibus uel
sacerdotum uel ministerium sine successionem est. nec preterit dies
qua uel a sacrificiis diuinis uel baptismatis officio uacant. Nam
si paulus ad corinthios scribit dicens. Abstinet uos a tempore
ut uacatis orationi. & hoc utique uacat p̄ceptum multo magis sacer-
dotes quibus & orandi & sacrificandi iuge officium est semper
debeant ab eiusmodi consortio abstinere. qui si contaminatus

fuerit acarnali concupiscentia quopudore uel sacrificare forsitan
 usurpauit. Aut qua conscientia quomerito ex audire succredit.
 Cum dictum sit. Omnia munda mundis conquinata sunt autem & infidelibus
 nihil mundum. sed fortasse licere hoc credit quia scriptum est unus
 uxoris uirum non permanentem in concupiscentiam generandi dixit.
 sed propter consuetudinem futuram. neque enim integros corpore non ad
 misit. qui ait uellem autem omnes sic esse sicut & ego. & aperit
 declarat dicens. Qui autem in carne sunt dō placere non possunt.
 uos autem iam non estis in carne sed in spū. **QUOD MONACHS**
 si clericus factus fuerit propositum suum seruare debeat.

XVII **D**emonachis quid iam morantes in monasteriis postea ad clericatus
 ordinem per uenerint non debere eos a priori p̄posito deuiare
 aut enim sicut in monasterio fuit & quod diu seruauit in meliori gradu
 positus admittere non debet aut si corruptus postea baptizatus
 & in monasterio sedens ad clericatum ordinem ~~ordinem~~ accedere
 uoluerit. uxorem omnino habere non poterit. quia nec benedicti
 cum sponsa potest iam ante corruptus. quae forma seruatur in
 clericis maxime cum uetus regula hoc habeat. ut quisque corruptus
 baptizatus clericus esse uoluit & spondeat se uxorem omnino non
 ducere. **UT EX CURIALIBUS CLERICUS**
 non fiat propter uoluntates quas diabulo inuentas exhibere epellitur.

XVIII **P**roter ea frequenter quidam ex fratribus nostris curiales uel quibus
 libet publicis functionibus occupatos clericos facere contendunt.
 Quibus postea maior tristitia cum dereuocandis eis aliquid ab im
 peratore p̄cipitur quam gratianascitur. De abscito constat enim
 eos impis munus uoluptates & iam exhibere quas diabulo inuentas
 esse nondubium est. & ludorum aut numerum apparatus

aut preesse aut forsitan inter esse. sic certe in exemplum sollicitudo
 & tristitia fratrum. quam in sepe pertulimus imperatore presente
 cum pro his sepius rogaremur. quam ipse nobiscum positus cognouit
 quibus non solum inferiores clerici excusantibus. uerum & iam
 iam in sacerdotio constituta ingens molestia ut redderentur
 instabat. **DE VIRGINIBUS UELATIS
 SI DEUIAUERIT.**

XVIII

Item qui xpo spiritualiter nubunt & a sacerdote uelantur.
 si postea uel publice nupserint uel se danculo corruerint. non
 eas admittendas esse ad negendam poenitentiam. nisi si cui se
 iunxerat de mundo recesserit. si enim de hominibus hec ratio
 custoditur ut quaecumque uiuente uiro alteri nupserit habeatur
 adultera nec ei agende poenitentiae licentia concedatur.
 Nisi unus ex his fuerit defunctus quantum magis de illa tenenda est
 quae ante immortalis sponso coniunxerat. & postea ad humanas
 nuptias transmigravit. **DE VIRGINIBUS NON
 UELATIS SI DEUIAUERINT.**

XX.

Haec uero quae nec diuina sacra uelamine tectae tamen in proposito
 uirginalis est per se simulaueri permanere. licet & uelatae
 non fuerint si fors tenuberint his agenda aliquando tempore
 poenitentiae. e. quia sponso eius ad no tenebatur. si enim inter
 homines sol & bonae fidei contractus nulla ratione dissolui.
 Quantum magis ista pollicitatio quam cum deo pepigit solui sine
 uindicta non poterit. Nam si aptr paulus quae a reposito
 uiduetaas discesserant. Dixit eas habere damnationem
 quia primam fidem irritam fecerunt. quanto potius uirg
 quae priori promissioni fidem frangere sunt conatae.

Haec itaque regula frater karissime si plena uigilantia
 fuerit ab omnibus discipulis obseruata cessauit ambitio
 dissensio conquiescit. Heresis & schismata non emergunt. locum
 non accipit diabolus seruiendi. manebit unanimitas iniquitas
 superata calcabitur ueritas spiritali feruore flagrauit. Pax
 predicata labiis cum uoluntate animi concordauit. Implebitur
 edictum apostoli ut unanimes unum sentientes permaneamus
 in xpo. Nihil per contentionem nobis neque per inanem gloriam
 uindicantes. Non hominibus sed dno saluatori placentes.
 Cui est honor & gloria in secula seculorum amen.

Innocentius exuperio ep̄o tolosano salutem. Consulem tibi frat̄
 karissime quid de proposita specie unaquaque sentirem. pro
 capiti intelligen̄tiae meae quae sunt uisa respondi. Quid sequendū
 uel quod hic illis ratio persuaderet uel auctoritas lectionis
 ostenderet. uel custodia series temporum demonstraret. Et quidē
 dilectio tua in futurum secuta prudentium ad sedem apostolicam
 referre maluit quid deberet de rebus dubiis custodire. potius
 quam usurpationem p̄sumpta quae sibi uiderentur de singulis obanere.

Cur enim magis pudendum putemus dicere aliquid quam omnino
 nescire. mihi quoque ipsi de consolatione docilitas accedit. ut
 per scrutatis rationibus ad proposita respondere compellar
 eo que fit. ut & aliquid semper addiscat qui postulatur ut doceat.

Proponam igitur singula subiciamque responsum. **DE IN
 CONTINENTIA SACERDOTUM
 UEL LEUITARUM.**

Proposuita quid de his obseruari debeat quos in diaconi
 ministerio aut officio presbyterii positos incontinentes.

esse aut fuisse generata filii prodiderunt. De his & diumarum
 legum est disciplina & beate recordationis uiri sirici epi
 monita euidencia commendarunt. ut incontinentes in officis
 talibus positi. omni honore ecclesiastico priuarentur nec ad
 mittantur ad tale ministerium. quod sola continentia oportet
 impleri. Est enim uetus admodum sacre legis auctoritas
 iam inde ab initio custodia. Quod in templo annouicissimo
 diuisi sua habitare praeceptum sunt sacerdotes ut seruientes
 sacris oblationibus puros & ab omni labe purgatos sibi iudicent
 diuina mysteria. Neque eos ad sacrificia fas sit admitti.
 qui exercent uel cum uxore carnale consortium quia scriptum est.
 Sci estote quia & ego scis sum dñs dñs uester. Quibus utique
 propter subolis successionem. propterea uxoris usus fuerat
 relaxatus quia ex alia tribu ad sacerdotium nullus fuerat
 p̄ceptus accedere. Quantomagis hi sacerdoter uelle uitae
 pudicitiam ex die ordinationis suae seruare debent. Quibus
 uel sacerdotium uel ministerium sine successionem est. Nec
 p̄terit dies quauel sacrificiis diuinis uel baptismatis officio
 uacent. Nam si paulus ad corinthios scribit dicens. **Abstinetis**
 uos ad tempus ut uacetis orationi & hoc utique laicis his
 preceptum multo magis sacerdotes quibus & orandi & sacrifi
 candi iuge officium est. semper debent ab huiusmodi
 consortio abstinere. Qui si contaminatus fuerit carnali con
 cupiscentia quopudore uel sacrificare usur pauit aut qua
 conscientia quouemerito exaudiri se credit cum dicitur sit
 omnia munda mundis. Conquinatis autem & infidelibus
 nihil mundum. sed fortasse hoc licere credit quia scriptum est.

cuius uxoris uirum non permanente in concupiscentiam
 generandi hoc dixit. sed propter continentiam futuram neque
 enim integros corpore non admisit quia uellem autem omni
 fic esse sicut & ego & aperte declaratur dicens. Qui autem in carne
 sunt deo placere non possunt & habentem filios non generaliter dixit.
 Sed ea plena dispar & diuisa sententia est. Nam si ad aliquos
 forma illa ecclesiasticae uite pariter & discipline quae ab episcopo
 sericio ad prouincias committitur non probabitur peruenisse.
 his ignorantiae uenia remittetur. Ita ut de cetero poenitentur
 incipiant abstinerere. & ita gradus suos in quibus inuenta fuerant
 sic retinent ut eis non liceat ad potiora conscendere. Quibus in bene
 ficio esse debet quod hunc ipsum locum quem retinent non
 amittant. si qui autem scit se formam uidentem missam a sericio
 deteguntur. neque statim cupiditates libidinis abiectis. Illi sunt
 modi hominibus submouendi qui post admonitionem cognitam
 proponendam arbitrati sunt uoluptatem.

DE UL TIMA POENITENTIA

XXII **E** hoc questum est quid de his obseruari oporteat qui post
 baptismum omni tempore in continentiae uoluptatibus dediti
 in extremo sine uite suae poenitentiam simul & reconciliationem
 communionis exposcunt. De his obseruatio prior durior posterior
 interuenientem misericordia inclinatio est. Nam consuetudo
 prior tenuit ut concederetur poenitentia sed communio negaretur.
 Nam cum illis temporibus crebre persecutiones essent. Ne
 communionis concessa facilitas homines ad reconciliationem
 securus non reuocaret & a lapsu. merito negata communio est
 concessa poenitentia ne tota poenitentia negaretur. & durior est.

remissionem fecit temporis ratio. Sed postquam dñi noster
 pacem ecclesis reddidit. Jam ter ore depulso communionem
 dari ab euntibus placuit. & propter dñi misericordiam quasi
 uaticum profecturus. & nemo uationi hereticis negantibus ueniã
 asperitatem & duriciam subsequi uideamur. Tribuitur ergo
 cum poenitentia extrema communio. Ut homines huiusmodi
 uel in supremis suis permitte saluatoris nro a perpetuo
 exilio uindicentur. **DE ADMINISTRATORIBUS.**

XXIII.

Quaesitum etiam est super his qui post baptismum administra-
 uerunt & aut tormenta sola exercuerunt. Aut etiam capitale
 protulerunt sententiam. De his nihil legimus a maioribus definitum.
 memnerant enim ad potestates has fuisse concessas. & propter
 uindictam noxio rem gladium fuisse permisisum. Et dimisit
 terium esse datum in huiusmodi uindictam. Quomodo igitur
 reprehenderent factum quod auctore dño uiderent esse. concessum.
 De his ergo ita ut actenus seruatum est. si habere mus ne aut
 disciplinam euertere aut contra auctoritatem dñi uenire uide-
 amur. Ipsis autem in ratione reddenda gestasua omnia serua-
 buntur. **QD UIRICUM AD ULTERIS N' CONUENIANT.**

XXIII.

Et illud desideratum sciri cur communicantes uirum ad alteris
 uxoribus non conueniant. Cum contra uxores in consortio ad
 alterorum uirorum manere uideantur. super hoc xpiana
 ad uterum in ueroque sexu pari ratione condempnat. sed uiros
 suos mulieres non facile de adulterio accusant. & non habent
 latentia peccata uindictam. uiri autem liberius uxores ad
 alteras apud sacer dotes deferre consuerunt. & ideo mulieribus
 proclito earum crimine communio denegatur. uirorum aut

latente commissio non facile quisquam ex suspicionibus
 abstinetur. qui utique submouebitur si eius flagitium detegat.
 Cum ergo par causa sit interdum probatione cessante uindicta
 ratio conquiescit. **quod qui preces**

uel criminales dictant habeantur immunes.
XV Illud etiam scitari uoluiti antequam dictantibus liberum conce
 datur utique post baptismi regenerationem a principibus
 poscere mortem alicuius uel sanguinem de reatu. quam rem
 principem numquam sine cognitione concedunt. sed ad iudices
 commissa ipsa uel crimine semper remittunt. ut causa cognita
 uindictentur quaecumque sit ori fuerint de lagata. aut absolu
 tio aut damnatio pro negotii qualitate proferatur. & dum
 legum in improbos exercetur auctoritas erit dictator immunis.

quod hi qui intercedente
repudio diuortium per tuler' aliusque se unxer' nuptiis adult'
SEMONS TRENTUR

XVI De his etiam requisit dilectio tua quinterueniente repudio
 alius matrimonio copularunt. Quos utroque parte
 adulteros esse manifestum est. qui uero uel uxore
 uiuente quam uis dissociatum uideatur esse coniugium
 ad aliam copulam festinar'. neque possunt adulteri non uideri
 in tantum ut etiam heperione quibus tales coniuncti sunt.
 etiam ipse ad uterum commissse uideantur. secundum illud
 quod legimus in euangl'. Quid misert uxorem suam & duxerit
 aliam moechatur. similiter & quid missam duxerit moechatur.
 & ideo omni a communione fidelium abstinentos. De parentibus
 autem aut propinquis eorum nihil tale statui potest nisi

Nisi intertores inliciti consortii fuisse detegantur. **QUI LIBRI
INCANON RECIPIANTUR.**

XXVII. Qui uero recipiantur incanonem scripturarum breuis
adnexus ostendit. haec sunt ergo quae desiderant amoneri
uoce uoluita. moysi libri quinque. id est genesis. exodus.
leuiticus. numeri & deuteronomium necnon & hiesinae
& iudicum & regnorum libri quattuor. simul & ruth ppha
libri sedecim salomonis libri quinque praeterum. Item
historiarum iob liber unus. tobis unus. hesier. unus. iudit
unus. machabeorum duo. hesdre duo. Paralypomenon duo.
Item noui testamenti euangeliorum libri quattuor. aptorum
pauli epistole quattuordecim. ept ioh tres. epis petri due.
Epistola iude. epis iacobi actus aplos. apocalypsin ioh. Cetera
autem quae uel sub nomine mathie siue iacobi minoris uel
sub nomine petri & ioh quae quodam leuitio scripta sunt sub
nomine andree quae anexo charide & leomida philosophis uel
sub nomine thome. & si quae sunt alia non solum repudianda
uerum & iam noueris esse damnanda. **DXI X KT**

MARIEI S I L I C O N E I I

& anthemio. cons. epistulae pape innocenti. IIII. Incipit
eiusdem papae innocenti ad felicem epm nucerianum.

Innocentius felici epo nuceriano mirari non possumus dilectione
tuam sequi instituta maiorum. Omniaque quae possunt aliqua
recipere dubitationem ad nos quasi ad capud atque ad apicem
episcopatus referre. ut consulta uidelicet sedis apostolica
ex ipsis rebus tuis certum aliquid faciendum. quae pronuncia
quod nos & libenter accipimus & dilectionem memorem

alia

canonum probamus. scriptura igitur quod seruoore fidei quo
 pollet & amore se plebis uel reparauerit ecclesias di uel nouas
 quas que conseruauerit. sed in his clericos quos constituas non habere.
 Aliquos uero multos aliquos dicimus esse ad quod sapimus
 prudente uirum debet uoluisse consulere. Que omnibus sunt certa
 ratione conperta. ergo non quasi ignoranti dicimus sed in alius
 forsitan occupatos istud oblitus esse uos dicimus.

+

S I Q U I S U O L E N S P A R T E M S I B I

corpore amputauerit clericus esse non potest nolens autem potest.

XXVIII **Q**uoniam partem cuiuslibet & digiti sibi ipse uolens abscidit.
 hunc ad clericum canones non admittunt. Cui uero casu aliquo
 conigit dum aut operi rustico curam impendit. aut aliquid
 faciens si non sponte percussit hos canones precipium & clericus
 fuerint & si in clero fuerint reperti non abici. In illis enim
 uoluntas est iudicata que sibi ausa fuit ferrum inicere quod
 salice & alii id facere dubitare non possit. In istis uero casus.

ueniam meruit. **Q U O D D I C A M U S**
A D C L E R I C U M A D M I T T I N O N T O S S U N T.

XXVII **D**edignis autem nec consulidebuit quod manifesta sit lectio
 apostoli. unius uxoris uirum ad sacerdotium siue ad clericatum
 admitti debere. & hanc ipsam tamen si uirginem accepit
 nam ea que habuerit ante uirum licet defunctus sit. tamen
 si clerico postea fuerit copulata clericus qui eam accepit
 esse non poterit. quam lege cautum est. non uiduam non
 abiectam habere posse conjugem sacerdotem.

Q U I D E L A I C I S A D C L E R I C U M
D E B E A N T P R O M O U E R I.

XXX. **D**elaici uero relegio tua consoluit quod canones ordinare prohibeant. certum est quidem hoc regulas ecclesiasticas continere. sed non ita definitum est ut de omnibus sic laicis constitutum. Neque enim clerici nasci & non fieri possunt. sed de signata sunt genera de quibus ad clericatum peruenire possunt. Id est si quis fidelis militauerit. si quis fidelis causas egerit. hoc est postularit. si quis fidelis administrauerit de curialibus autem manifesta ratio est. Quoniam & si inueniantur huiusmodi uiri quidebeant clerici fieri. tamen quoniam sepius ad curiam repetantur. Cauendum ab his est propter tribulationem que sepe de his ecclesie peruenit. **QUI DE LAICIS** possunt clerici fieri hic aperte concubina prohibetur.

XXXI. **L**aici uero qui habentes uxores baptizati sunt ac sic semper tuerint ut oppinio eorum nullo bacallent. ut aut clericis iuncti sunt heserint si non concubam non pelicem nouerint. si non omnibus bonis operibus uigilarint non prohibentur huiusmodi ad clericatum sorte adsumi.

**DE TEMPORIBUS
MORANDIS IN CLERO.**

Ita sane ut neos tempora a maioribus constituta seruentur. Nec cito quilibet lector cito acolitus cito diaconus cito sacerdos fiat. quam minoribus officis fidiu perdurent & uitae eorum pariter & obsequia conprobantur. ut ad sacerdotium postea emeritis stipendiorum merita ueniant. Nec propriant quod uita probata meretur accipere. quoniam ergo certa definitione constituta est. quidebeant amitti. qui uero probari ex his omnibus quos uide dignatio tua non posse reprobari. Eligere debetis quos clericos

facias. si enim nullam gratiam hominibus aut beneficium
prestare uelimus tales inuenire possumus. De quorum adsump-
tione nec incurrere nec erubescere ualeamus. **EXPLICIT**

**EPIS PAPA INNOCENTI III. IN
CIPIT EIUSDEM. V.**

Innocentius maximo & seверо episcopus presbiter ecclesiarum canonum
norma nulli esse debet & incognita sacerdoti quia nesciri haec a ponti-
fice satis est indecorum maxime cum alius relegeosus & sciatur
& custodienda esse ducatur. Nuper maximilianus filius noster
agens in rebus cuiusmodi querellam detulerit libelli eius series
adnexa declarat. **quod II. QUINTE PRESBY**
terio filios genuerint remoueri ab officio debeant.

XXX
III **Q**uia de fidei ac discipline deductus non patitur ecclesia pullum
ab indignis presbiteris quos in presbyterio filios asserti procreasse quod
non licet exponerem nisi in ossemuram prudentiam legis totius
habere notitiam. & deo frater Kmi libelli qui subiectus est tenore per-
specto eos quia talia perpetrasse dicuntur iubebitur in medio collocari
discussisq; abiectionibus que ipsi presbiteris impinguntur. si conuicti
potuerint a sacerdotali remoueantur officio. quia qui scinon sunt
sca temptare non possunt atque alieni efficiantur a ministerio
quod uiuendo mlicite pulluer. miramur autem haec eorum
dissimulare episcopus ut aut cohibere aut nescire esse inlicita iudicentur.

EXPLICIT. INCIPIT EIUSDEM PAPA

innocenti. VI. quod post penitentiam nullus possunt ad clerum admitti.

XX
III **I**nnocentius agapito machedonio & mariano episcopi apulis. multa
in prouincia contra canones ecclesiarum decreta quae maiorum
usurpari plurimis & relationes diuersorum & suggestiones.

fidissime retulerunt. quae quidem possent facile refectari. sipe in his non inuenirentur auctores. quidam aut magis aut obsequentibus gratia prestare nituntur. Re legione uiolunt ordinesque corrumpunt ac sic uenit ut indigni qui que honores suscipiant ecclesiarum & admittantur ad clerum. Quae nec inter laicos quidem dignum locum habere merentur sicut nunc dato nobis libello monstratum est modestum quendam multa criminibus in uolutam. propter que & iam poenitentiam egisse dicitur non solum clericum effectum quod non licet. uerum & iam ad episcopatus apicem tendere. Cum canones apud nichenam constituti poenitentiam & iam ab infimis officiis clericorum excludam. & ideo frs Km̄i per specto tenore libelli eum iubebitur presentari ac si uere constituerit talem qualem libellus adfirmat non solum ad ambitione sed & iam a clericatus remoueatur officio.

EXPT. INCIP. EIUSDE P. PAPAE. VII.

de bubalio & tariano damnatis a prouincialibus ep̄is quorum sententiam sedis apostolica retractare curauit.

XXXV.

Innocentius fr̄s gorontio sofronio flauiano machedonio prosdocio & aristeo ep̄is per machedoniam constitutis moraco ep̄orū nr̄orum maximiani & eumeni uel potius inportunitas temporum fecit ut uos iteratis debubalio & tariano quaerentiam & nos iterum homines perditissimos insurgeremus. sed ut possum paucioribus uerbis malorum tantorum immitabor compendium & strictam quae in uolumine litterarum ur̄arū con spexerim retractabo. graue non potuit uideri piissimis mentibus ur̄is cuius cumque retractari iudicium. Quia uertitas exagitata sepius magis splendet in luce & per nices reuocata.

in iudicium grauius & sine poenitentia condemnatur. Nam
 fructus diuinus est iustitia sepius recensari fr̄s Km̄i uerum illud
 uideo mouissime animos uros quod in multis bubulius sepe falla
 cis deprehensus obiecerit. Exemplaria fictarum quasianobis litte
 rarum cum pro consuetudine hominis nihil quo profert &. Jam
 fidem dignissimum uidetur sed si leatur omne iam de tali negotio
 murmur & conuicti diabuli ipsi anhelitus conprimantur. subiun
 ximus autem his priores litteras quas per memoratos ep̄os miseram.
 Quibus ita plenaria sententia nrorum sensum designata est ut ad
 relegentis nihil ambiguum nihil requirendum in a causa de cetero
 repetatur. hanc autem paginola nram sollicitius credentibus ep̄is
 relegendum mitate ut sciant plenissime quid sit de bubalio & tauri
 ano. Ceterisque pronunciatum ut seruent quid digni ammonitiones
 cauere a talibus ne talia fortiant. **EXPT. INCIPIT USQ̄**

PAP. VII. DETERMINIS MINIME TRANSFERENDIS.

(XXV) Innocentius florentino ep̄o tiburtinensi non semel sed aliquoties
 clamat scriptura diuina transferri non oportere terminos
 a patribus constitutos quia nefas est. si quod alter semper possederit
 alter inuadat. Quod tuam bonitatem frater & coep̄nt ut sus
 adferri perpetrasset. Nam non montanam siue feliciensem parro
 chiam ad suam dioecesim. a maioribus pertinentem inuasisset
 acque illic diuina celebrasse mysteria. Inconsulto eodem ac
 nesciente non sine dolore conquestus est. Quod si uerum est non
 leuiter te incurrisse cognoscas. unde si declinare cupis tante
 usurpationes in iudicium nris uteris admonitus te conuenit ab
 sanere. Certe si aliquid tibi credit iustitiae suffragari. Integris
 hominibus & in prius tantum manentibus post dies uenerabiles

pasche adesse debetis. ut memorati possis intentionibus respon-
dere parabusque in medio collocatus quid antiquitas aut uernas
habeat requiramus.

SICHIUS UXOR FUERIT

abducata in captiuitatem & alteram maritus acceperat
reuerente prima secunda mulier debet excludi.

XXX
VII

Innocentius probo conturbatio procelle barbarice facultati
legitimitate casum. Nam bene constat matrimonio inter
fortunium & ursam captiuitatis incursum fecerat neuum nisi
relegitimitatis statuta prouiderent. Cum enim in captiuitatem
ursam mulier teneretur. Aliud coniugium cum restituta for-
tunus memoratus in hunc cognoscitur sed fabore dñi reuersa ur-
sanos adit & nullo diffidente uxorem se memoratis esse per-
docuit. quare domine fili merito in iustis statumus fide catholica
suffragante illum esse coniugium. Quod erat primitus gratum
diuina fundatum. Conuentumque secundum mulieris prioris
super facte nec diuortio eicte nullo pacto posse esse legitimum.

AD AURELIUM CARIACINENSEM

sem & augustinum ypponiensem episcopus scripta saluatoria plena

CARITATE. XXXVIII.

Innocentius aurelio & augustano episcopi acceptissimi mihi germani
conpresbyteri. Illo recursus uacuis officio nostro esse non debuit.
per caros enim salutare karissimus natalis quodam modo nobis
uidetur & consequens. Caudere igitur in dño uram germani-
tatem amantissimi. cupimus & pro nobis pari addm uota repen-
dere precamur. Quia ut benenofas communibus & aternis
plus agimus orationibus quam singularibus aut priuatis.

AD IULIANUM NOBILEM eiusd.

PAPAE SCRIPTA EXHORTATORIA.

XXX
VIII **S**ingulare membrum ecclesiae tuae reiectionis amplitudinem
existere. & a nobis reuerentissime coli satis est omnibus manifestum.
Impro autem apice nobilitatis multo nobiliorem ecclesiae deuo-
tionem inpendis & magis letaxpi agnitione preceptis eius ob-
temperas. & inde potius exultas quam a tan generis flore iactaris.
summe uirtutis est uicisse gloriam carnis & magne est xpi gratiae
nobilitatem moribus superasse domina filia merito inlustris.
Certaigitur existens dilectissima uite huius quaecumque sunt
spacia & nis diuinis que officiis inlustrare contende. ut qui
signem te praesertat reddat sibi per secula clariorem.

A D AURELIUM EP M CARITHAGINENSIS DE PASCHA.

XL **I**nnocentius aurelio caritatis nrp officium nullo inter uallo
dirimitur & iam sic artha nullus apices fertur. uiuitem spiri-
talis gratia alternis in cordibus & amore mrim confouet sacer-
dotalis ipsa societas. Cur ergo indignum est unitatem ecclesie
custodire. Itemque omnes pariter & sentiamus & pronunciamus
frater karissime. Has ergo litteras de ratione paschali alterius
dico futuri anni per scripsi. Nam cum antediem .xi kl darum
aprilium poenelund .xvi. colligatur. Nam quippiam minus
est itemque antediem .iiii kl darum earundem ueniat uice-
sima tertia ex tertia .xi kl darum memoratarum die festa
paschalia celebrandum. Quoniam in uicesima tertia luna
nullum pascha unquam antepascha factum esse cognoscimus.
sententiae meae exposui atque dixi tenorem cognoscimus
imprudens meae eritque consorti mihi frater cum una-
nimis & consacerdotibus nrif. hanc ipsam rem in synodo.

relegio fiffima retractare ut finihil dispositioni nostre
 resultat nobis plenissime aperteque rescribas quoddeliberatam
 paschalem diem. Jam diem ante ut moris est seruandam suo
 tempore proscribamus. conpbr̄m autem archidamnum quam
 uis nouerim quodlibentissime ac more suscipias consueto
 tamen ex habundantibus postulo ut eum inter tuos habere
 digneris. **DE ANTHIOCENE ECCLESIA**

XLJ.

Innocentius bonifacio pbr̄o ecclesia anthiocene quamuis quam
 priusquam ad urbem perueniret romam beatus apostolus petrus
 sup̄ presentis illustrauit. uelut germana ecclesie romanæ diuise
 ab eadem alienam esse non passa est. Nam missis legatis ita pacem
 postulauit & meruit ut eum uia gratia nos suis ordinibus ad locis in te
 merata ordinatione quam acceperant a memorato susciperent.
 & iohannis sc̄e memorie uel clericos uel laicos munum colligeret atq;
 congregaret promittens. Ipsius ciuitatis ep̄s frater n̄r alexando
 riam si quis forte uel a nobis uel aliunde potestioris ordinationis
 ad eosdem aduenerit sine controuersiam recepturum. hoc
 nomen ep̄i memorata inter quiescentes ep̄os recitarum. Cuius nos
 nouerit tradidit semanus frater karissime & eos in n̄ra uiscera
 recepit. ne diu membra quaerereque siuerant sanitatem ab uni
 tate corporis haberentur aliena. Omnia uero que per ordinē
 gesta sunt filius meus diaconus paulus harum scilicet portatur
 litterarum & tuę dilectioni poterit enarrare ut & gaudium
 communem nobiscum habeas & eos in formet qui pro ataci par
 tibus interuenire consuerunt. **AD ALEXANDRUM**

XLII.

ANTIOCHENŪ EP̄S DE PACE.
Innocentius alexandro ep̄o quam grata mihi quam pia

quam necessaria legatio tua scitate frater karissime.
 ad nos directa fuerit gestorum ipsorum replicatione cognoscer
 uolunt enim conprobent casianus hanc amicitiarum n^{ra}rum
 paginulam per conprobent^m paulum nicholaum diaconum
 & petrum subdiaconum filios n^{ros} quasi primitas pacis n^{rae}
 conscripsi. saluto itaque & tuam mihi in xpo germanitatem
 & omnem illam quaetecum tambene sentit ecclesiam nosque
 ut factas & alloquamini. peto crebrius litteris & frequenter
 de u^{ra} salute letificeris. Daui enim ut confidodn^s totius nos
 praetera temporis dispendia amantissimo litterarum conlo

quo repensare. **DE ATTICO CONSTANTINOPOLYIANO EPO.**

XL
III
 Innocentius maximiano ep^o miramur prudentiam tuam scripta
 ad aetacum ep^m constantinopolitane urbis anobis & prosecutione
 propria & ad aetacum libello qui subter adnexus est postulare a quo
 nec missas ullas saltem epistolae ad nos. uel aduram synodum utiq;
 per alia. Idque non petenti est tamen tribuendum quod debeat
 de p^{ca}tionibus discussaratione concessum communionem sus
 pensa restituitur. Demonstrent causas quibus id cederat iam esse
 detentas & proficenti condiciones pacis impletas quod neque
 apud nos neque apud nos ut p^o dixi atticus missis a quibus suorum
 uel dicere uoluit uel demonstrare completum. quem admodum
 antiochens^e ecclesie frater & coep^o n^o alexander digna legatione
 & prosecutus est & probauit. quibus hominibus utique inter esse
 dignatus cognouit quem admodum singillatim omnia scriptorū
 n^orum antehac de causa beatissimi iohannis quodam epⁱ n^{ri}
 discusserim utque illi in omnibus satis euidenter monstrauerint
 uniuersam quae apud antiochiam fieri debuerant fuisse completa.

quorum amplexati pacem utique fidem fecimus & magnum
 tramitem omnibus eandem postulatur is ostendimus si modo
 qua ediscussa sunt atque completa & iam ipsi se pro suo loco fuisse
 uel conplesse aliquando monstrauerint communionem que
 uti a legatione solemniter defanata sibi rogauerint redhiberi
 expectamus ergo & professionem memorata de completis omnibus
 conditiombus quas diuersis temporibus pdiximus & petitionem
 communionis ut recte & petenti & probato se eandem mereri.
 Reddamus frater karissime nam de omnibus plenissimas ad
 sciam fratrem nr̄m. **SYNODUM DUDUM**

XLIII.

precepta. incipit eiusdem pape item alexandro antiocheno ep̄o de pa
 Apostolicis fauoris gratia magna pacis usque ad nos decore resplen
 dit. Tantumque lucis gaudiorumque infulsit fidelibus ut diuinitas
 maximas laudes maiores nos debere fateremur. plusque ad
 iocunda sumus quod discussis omnibus lateribus actionum. tue
 fraternitatis ita totum pietate ac paciencia gestam cognouimus
 ut in omnibus dn̄m laudaremus. successumque ipsum ideo pres
 utum tuis laboribus uideamus quod tota uirtute pacis amor
 existens eam requisitam inueneris & reper tam summam caritatem
 seruaueris. Cum ergo omnes tuum p̄cipue circa illos qui quondam
 paulini atque euagri ep̄orum censea fuerant nomine. habeo
 summam uotorum meorum cum antequi neu. purgatio tui temporis
 tuisque meritis prorogatur. quorum & iam illos eiusdem nominis
 quinitalia merita clericatus acceperant. censu bono que a gra
 uam retinere susceptam. & quia nos ter conp̄bt cassianus gratum
 dixit. Tui fore dignationi si meo consilio inciuitate ur̄a cleri
 catus ordinem ducere censerentur. statim propter beniuolentia tua

promissa que memorata ut inter ceteros sacerdotes ministrosque
 quincunitate sunt adnumerentur frater karissime. Libenter
 preterea de episcopo elpidio atque pappo. Cognoui quod sine questionibus
 suas ecclesias recuperauerint. & multum in gestis ut subiectas
 tantur. sollicitus inquisi sibi utrum omnibus esset conditionibus.
 satisfactum in causa beati & ueredito digni sacerdotis iohannis. & cum
 per singula adseruato legatorum ex uoto completa esse facerentur.
 Gratias agens domino communionem ecclesie uisum ita recepta ut
 preme feram apostolice sedis condiscipulos primos dedisse
 ceteris uiam pacis in qua firmatos uos. nosque domini christi ita benignitas
 amplexabitur. utque communi & ut nullo de cetero in
 illamento uellauit cuiusquam contentationis pudore pulsetur.
 Scripta autem a cacepi quoniam cum uisum sunt porrecta suscepimus.
 Ne per uiam iniuriam ille qui olim a nobis suspensus fuerat
 repudiaretur. & tamen satis habunde in actis statuimus secum
 dignanter relegere procurabis. Quid in eius persona debeat
 custodiri. ut si per omnia uisum consiliis actibus quae tam sanctis se ro
 gauit esse communem profectur sine fauore uisum nostroque
 iudicio communionis a litterarum a nobis gratia prorogata
 suscripserunt uiginti episcopi italie. **IDEM PAPA ITEM**
 alexandro episcopo quod prime sedis beate petri antiochiam
ESSE MEMORATUR.

XLV Et tonus & honor a nobis atque frater nitate impositus necessarii
 tractatus causas induxit. Quod litteris uel communitorio uisum.
 ut dat sancti spiritus gratia respondere possimus. Reuoluentes itaque
 auctoritatem nichene synodus quae una omnium per orbem
 terrarum mentem explicat. sacerdotem que censuit de antiochene

ecclesia cunctis fidelibus nedixerim sacerdotibus esse necessarium
custodire . qua super dioecesim suam predictam ecclesiam non
super aliquam prouinciam recognoscimus confuturam . unde aue-
rimus non tam procuuitatis magnificentiam . hoc eidem attributum
quam quod prima primi apostoli sedis esse monstratur . ubi & non
accepta re legio xpiana . & qua conuentum apostolorum apud se
fieri celeberrimum meruitqueque urbis rome sed non cederet &
Nisi quod illa in transitum meruit ista susceptum apud se consum-
matumque gaudet . Itaque arbitramur frater karissime ut si cum metro-
politano auctoritatem ordinis singulari . sic & ceteros non sine
permisa conscientia que tuasinas episcopos procreari . In quibus hec
modum recte seruabis ut longe positos litteris datis ordinari censas
ab his qui nunc ^{suo} eos tantum ordinant arbitrati . uicinos autem si eam
ad manus in positionum tue gratie statuas peruenire . Quorum
enim te maxime expectat cura papue tuum debent mereri
iudicium . **quod non oportet textum secundum**
confuturam imperatorum duos esse metropolitanos episcopos .

XLVI **N**am quod sciscitaris utrum diuisis imperiali iudicio prouincis
ut due metropolis fiant . sic due metropolitani episcopi debeant
nominari . non ergo uisum est ad mobilitate necessitatem mun-
danarum . De ecclesia commutari honoresque aut diuisiones
perpetuas quas pro suis causis faciendas duxerit imperator . Ergo
secundum priscanum prouinciarum more metropolitanos episcopos
conuenit numerari . Cyprius sane ad feri soli mariane impietatis
potentia fatigatos non tenuisse nichenos canones in ordinandis
sive episcopis . & usque adhuc habere presumptum ut suo arbitrati
ordinent . Neminem consulentes quocirca per suademus eos

ut curent iuxta canonum fidem catholicam sapere atque
 manum cum ceteris sentire prouincis ut appareat sp̄s sc̄i gratia
 ipsos quoque ut omnes ecclesias gubernari. **QUOD**
ARRIANORUM CLERICI
 non sint suscipiendi in suis officis quamuis eorum baptismus quod catholica
CONSTAT CONFIRMET ECCLESIA.

XL VII **A**rrianos praetera ceterosque eiusdem modi pestes quia eorum
 laicos conuersos ad dñm sub imagine poenitentiae ac sc̄i sp̄s
 sc̄i ficatione per manus impositionum suscipimus. non uidetur
 clericos eorum cum sacerdotum aut ministrorum cuiuspiam suscipere
 dignitatem. qm̄ quibus solum baptismus ratum esse promittimus.
 Quod utaque in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i perficitur. nec s̄m
 sp̄m eos habere ex illo baptismo illisque miseris arbitramur.
 qm̄ cum a catholica fide eorum auctores desisterent perfectione
 sp̄s quam acceperant amiserunt. nec dare tunc plenitudinem possunt
 quae maxime in ordinationibus operatur quam per impietatis suae
 perfidiam potius quam fidem dixerim perdidit. qui fieri potest
 ut eorum profanos sacerdotes dignos xpi honoribus arbitremur
 quorum laicos imperfectos ut dixi ad sc̄i sp̄s percipiendam gratiam
 cum poenitentiae imagine recipiamus. Grauitas itaque tua haec ad
 notitiam coeporum uel per synodum si potest uel per harum recita
 tionem faciat peruenire utque ipse tam necessario per contactus
 & nos elimare respondimus communi omnium consensu studioq;
 seruetur. **ITEM PPAE ACACIO UERO**
 eae ep̄o de cō iohanne constantinopolitano episcopo.

XL VIII **A**d gaudere litteris frater nitentiam de receptis paulini uel
 euagri ep̄orum clericis populisque & de refectis helpidio.

atque pappo coepis percentumur & uel sero recepte pacis gratiam
 refouere. postposita omnia contentione peruidimus. unde has
 ad presertim simum fratrem & coepimur alexandrum reddendas
 tuae transmisiimus unanimitate uidelicet. ut si omni similitudine
 omni emulatio tandem nomen scilicet mirandiepi quam de omnibus
 eiusdem communionis participes atque animositate discessit. has
 nre societatis recipias litteras frakme modo ut omnia que hic actas
 firmata sunt apud mediatorem nrm amabilem alexandrum ore
 proprio ut communicantem conuenit fatearis. ut enim haec nobis
 unanimitatis caritatisque causa uenerabilis est. sic in heret & sollicita
 ne quid oblicum aut subficuum in quoquam residere noscatur. expte.

IT PAP DE BONO SLACIS QDIUDAEISSINI CONPARANDI.

Innocentius Laurentio epó senienti diu mirati sumus dilectionis tuae
 litteris lecat hereticos photam uenena sectantes in territorio dilec
 tionis tuae non solum esse. sed & publice sibi conuentacula in aliquorú
 possessionibus pparare. Cum de totopene orbe nusquam tam multi
 quam ad uos delegerint habitare. quorum doctrine nefariae
 auctor marcus dudum de urbe pulsus. Temeritatis tanta est ductus
 audacia ut primum sibi inter eos uindicta locum sed ne ulterius
 debacchandi habeant facultatem. & animas simplicium ac rusticia
 norum secum in gehennam eude sanatis sunt trahant. Actum est
 aduersus eos a defensoribus ecclesiae nre quod eos possint expellere
 ut qui xpmdm ex patris substantia ante scia negant genitum
 hic cum iudeis quicum deitatem negauerunt. & nunc usque
 negant participium habendam nationis tuum est frater kme
 que precepta sunt non senius agere ne plebem tibi creditam dis
 simulatione deperdas & incipias dco deperditas reddere raaonem.

+

XL

VIII

+

ITEM PAPAE DE SUSCIPiENDIS.

Iclerici quos bonosius antequam damnaretur ordinasse cognoscitur.
 Innocentius, marciano epō narsitano superiore tempore sitamen
 recte reor mōnime tam ad dilectionem tuam quam ad fr̄ & co
 epōs nros rufum & ceteros huiusmodi litteras de clericis narsitanis
 sibi transmississe. his uidelicet qui se ante damnationem bonosi
 adsererent. Ab eodem tempore quoad diacōs ordinatos ut si relicto atq;
 damnato eius errore uellent ecclesie copulari libenter reciperentur.
 Ne forte qui essent digni recuperande salutis sine eodem deperirent.
 uerum nunc in rauennata urbe mihi confutato propter romanipopuli
 necessitates creberrimas. Germano qui se asserit esse p̄b̄m atq;
 lupentius qui se diaconum dicit. multorum talium quasi legatione
 suscepta preces sua dolores proprios exprimere gestauerunt.
 Afferentesse quidam ecclesias in dilectionis tuae confiduas parro
 chias retinere. sed tuam communionem non potuisse mereri.
 Caudelicet ratione quae rufacus quidem nomine iterata ordi
 natione p̄b̄terium suscepisset & non leui impedimento fit. Dū
 aut illi dolent huiusmodi hominem in ecclesia retineri. aut ille
 si peccare debere in alios arbitretur quem in se agnoscat esse peccatū.
 Et quamuis de eadem re plenus litterarum contineant quas superius
 memoravi. Tamen etiam nunc admonendam duximus frater
 nitatem tuam. ut si uere constat aliquos ante damnationem bonosi.
 Ab eodem ordinatos postea uoluisse uel nunc uellere uerū eos
 recipiendos esse censemur. maxime commemorati asserant
 se in tantum anteriore tempore ordinatos. ut sc̄e recordationis
 uirum cornelium ep̄m syrmentis urbis. Nec non & fratrem nrm̄
 nicezam aliosque nonnullos fuisse praesentes. cum honoribus.

quos se habere memorant auferentur. unde frater kme
 sieorum. assertio fidem recipit ueri. suscipiendos esse ambigere
 non debet quos tam diu ecclesias sibi creditas passus est cretinere.

EXPLICIT INCIPIT EPISTOLA PAPAE.

Innocentius rufino & eusebio & ceteris episcopis machedonibus & dia
 conibus in domino salutem. magname gratulatio habuit cum post
 tot discrimina totius uitae dixerim mundi. ut talis archidiacon
 urarum portator litterarum ex illis partibus ad nos usque directus
 aduenit. quem cum uidissemus illico ut oportebat percontanti
 de uero statu sumus. uerum ubi reperimus uos ex sententia de gere
 do nro uberes gratias retulimus quod uos famulos suos suisque
 altaribus seruentes. & in aduersus tuetur & in prosperis
 gubernare dignatur. quicum tradidisset epistolae eas pre
 cepi illico retenseri. In quibus multa esse per uidi que fauore
 mentibus nris indicere. fecerunt quenos non modicum
 dubitare. utrum aliter putaremus an ita uilla essent posita
 quemadmodum personabant. Quaecum sepius repetam
 fecissem ad uera sedi apostolice atquam relatio quasi ad caput
 ecclesiarum missa currebat fieri iniuriam. cuius adhuc in
 ambiguum sententia duceretur. Unde de quibus iam dudum
 scripsisse memini. Nunc iterare formam argumentis eui
 dentioribus germinata percontatio ura. compellit. **UIST**
SACERDOS UEL QUI LIBET EX

L.T. **E**clero uiduam uxorem duxerit uel abiectam suam perdat officiu.
 os qui uiduas accepisse suggeruntur uxores non solum clericos
 effectos cognoui. uerum & iam ad imfulas summi sacerdoti
 peruenisse. quod contra legis esse precepta nullus ignorat.

Nam cum moyses legis lator dicitur & sacerdos uxorem uirginem accipere. hac in hoc preceptum aliquid putaretur ambiguum addidit. Nouidnam neque eiecit. Contra quod preceptum diuina auctoritatem subnixum. Nulla defensionis mandati alterius opponitur nisi consuetudo uera. quae ut ipsa fatemini ex ignorantia utere cum iudicium non ex apostolica traditione & ratione integra confatum est. Nos autem omnesque per orientem occidentemque ecclesias nouerit uera dilectio haec penitus non admittit nec ad uitium ecclesiae faciendi ordinis locum tale adsumere & si reperi fuerint submouere. **UT SI QUIS** cathecumini habuerit uxorem & defuncta ea iam post baptismum acceperit alteram clericus esse non possit.

Deinde ponitur non dicitur oportere digamum eum qui cathecumini habuerit atque amiserit uxorem si post baptismum fuerit aliam sortitus eamque primam uideri que nouo homine copulata sit. Quia illud coniugium per baptismi sacramentum cum ceteris criminibus sit ablatum. Quod cum de uirgine dicitur certe si res habuerit in uetere positus homine uxores erit ei. Que post baptismum quarta est. sic inter preteritis prima uirginis que nomen accipere. Quae quarto ducta est loco. quis oratio non uideat contra apti esse preceptum. Qui autem unus uxoris uirum oportere fieri sacerdotem. sed obicitur quod in baptismo quicquid in uetere homine gestum est sit solutum. Dicite mihi cum pace uera loquor. Criminata tantum dimittantur in baptismo. An & illa quae secundum domini precepta accipiuntur inuita complentur. uxorem ducere crimen est. aut non est crimen. si crimen est ergo precepta ueniam dixerim. erit auctor

in culpa qui ut crimina committerentur in paradiso. cum ipse
 eos iungeret & benedixit. si uero non est crimen quia quod dicitur iunxit
 nefas sit crimen appellari. & salomon addidit. & enumeratio
 preparatur uiro uxor. Quomodo creditur inter crimina esse
 dimissum. Quoddam auctore legitur consummatum. Quid de tabi
 filius percensetur. Numquid censetur non erunt admittendi
 in hereditatis consortio qui ex ea suscepti sunt. Quae ante baptismum
 fuit uxor eruntque appellandi uel naturales uel spurii. Quia
 non est legitimum matrimonium. Nisi illud ut nobis uidetur quod
 post baptismum adsumitur. Ipse dominus cum interrogaretur a iudeis
 si licere dimittere uxorem atque exponere & fieri non debere
 addidit quod ergo dicitur iunxit homo non separabitur. Aene de his locu
 tus esse credatur. Quae post baptismum sortiantur meminimus.
 Hoc & a iudeis interrogatum & iudeis esse responsum. quae & solli
 citus quaero si una eademque sit uxor eius qui ante catechumini
 postea sit fidelis. filiosque ex ea cum esset catechumini suscepit.
 ac praeterea alios cum fidelis utrum sint fratres appellandi. an non.
 Habeant postea defuncto patre heredes eundem hereditatis consor
 tium. Quibus filiorum nomen regeneratio spiritalis creditur
 abstulisse. Quod cum ipsa sentire atque iudicare absurdum est
 quae malum ratio est hoc defendi & uacua magis opinione iactari.
 Quam aliqua auctoritate roborari cum non possit inter peccata
 deputari quod lex precepit & lex iungit. Numquid si quis cate
 chumini uirtutibus studerit humilitatem secutus fuerit pacien
 tiam tenuerit elemosinas fecerit mortuos defunctorum qualibet ratione
 eripuerit. adulteria exhorruerit castitatem tenuerit. Quaero
 si haec cum fuerit factus fidelis amittat qui a per baptismum

totum quod uetus homo gesserat putatur auferri . aspicias gentile .
 hominem cornelium orationibus atque elemosinis reuelationem
 petrumque ipsum uidiſſe . Numquod per bapasmum haec illi ab
 lata sunt . proptiq; ei bapasmum uideatur eſſe conceſſum . ſi ita cre
 ditur mihi credite non modicum erratur . Quia quicquid bene geſa
 fuerit . & ſecundum p̄cepta regalia coſtitutum non poteſt facientibus
 deperire nuptiarum . ergo copula quia d̄ mandato perficitur . Non
 poteſt dici peccatum & quod peccatum non eſt . ſolui inter peccata
 omnino debet . Ertaque integrum p̄ſumare aboleri non poſſe
 prioris nomen uxoris . Cum non dimiſiſſum ſit pro peccato . quia ex
 diſit uoluntate completa .

**QD̄N̄ AD OMNITANTUR
 CLERICIA BHERETICIS ORDINATI .**

III Ventum eſt ad tertiam queſtionem que propoſiti difficultate longi
 orem exiit diſputationem . Cum moſ dicamus ab hereticis ordinatos
 uulneratos per illam manus impoſitionem . habere capud ubi uulnus
 infixum eſt medicina eſt adhibenda quopoſſit recipere ſanctatem .
 Que ſanctas poſtuulnus ſecuta ſine cicatrice eſſe non poterit . Atq;
 ubi poenitentis remedium neceſſarium eſt . Illic ordinationis
 honorem locum habere non poſſe . Nam ſicut legitur . quod te uigera
 immundus immundum erit . Quomodo et tribuetur quod mundicia
 ac puritas conſuebit accipere ad quietem . Querum eſt certe
 qui quod non habuit dare non potuit . Damnationem utaque quam
 habuit per prauam manus impoſitionem dedit . & qui particeps
 factus eſt damnato quomodo debeat honorem accipere inuenire
 non poſſum . ſed dicte uera ac iuſta legitimi ſacerdotis benedictio
 auferre omne uicium quod auicioſo fuerat iniectum . **QD̄ IN**
 ordinationibus crimina uel uitia non bene credantur auferri .

LIII

Ergo si ita est ad placentur ad ordinationem sacrilegi adulteri atq;
 omnium criminum rei qui benedictionem ordinationis crimina
 uel uita putantur auferri. Nullus sit poenitentiae locus qui ad potest
 prestare ordinationem quod longa satisfactio prestare consuevit.
 Sed hinc lex est ecclesiae uenientibus ab hereticis qui tamen illic bap-
 tizati sunt per manus impositionem. Laicatum tamen tribuere communi-
 onem. Nec ex his aliquem in clericatus honorem uel exiguum subrogare.
 quod hi qui a bono heretico
 ordinati sunt propterea sint recepti ne scandalum remaneret eccles.

LV.

Aduero hi qui catholica adhaerentia transierunt quos non aliter
 oportet nisi per poenitentiam suscipi apud uos. Non solum poeni-
 tentiam non agant uerum etiam honore comulantur. sed an si frs
 quondam nri aliorumque consacerdotum summa deliberatio haec fuit.
 ut quos bono sus ordinauerat nec in eodem remaneret ac fieret.
 Non mediocriter scandalum ordinati reciperentur. uicimus ut
 opinor ambigua iam ergo quod pro remedio ac necessitate temporis
 factum est. Constat primitus non fuisse ac fuisse regulas ueteres
 quos ab apstis aut apostolicis tradita ecclesia romana custodiam.
 Custodiendas que mandat his que eam audire consueuerint sed
 necessitas temporis id fieri magnopere postulabat. Ergo quod
 necessitas per medio repperit. Cessante necessitate debet utique
 cessare pariter quod urgebat. Quia illius est ordo legitimus
 alia usurpatio quam ad presens fieri tempus impellit. sed canones
 apud nicheam constituti de noua tamen fieri permiserunt. Prius
 ille canon a patribus institutus ponendus est. ut possimus ad
 uertere uel quid uel qualiter ab eisdem sensum sit uel pceptum.
 De his inquit qui nominant se ipsos catharos id est mundos & aliquando

ueniunt acatholicam ecclesiam . placuit scē & magne synodo
 ut accepta manus impositione sic maneat in clero . Possum uirē
 dicere de desolis hoc nouatianis esse p̄ceptum nec ad aliarum
 heresum clericos pertinere . Nam si utique de omnibus ita de
 finirent addidissent anouatianis . Aliisque hereticis reuertentes
 debere in suum ordinem recipi . Quod si ita esset & iam illud
 maxime quod de paulianis dictum est poterit confirmare .
 Aquibus ueniunt & iam baptizari p̄cipiunt . numquidnam
 cum de paulianis iubent om̄i qui ab hereticis reuertuntur er̄
 hoc exemplo baptizandi . Quod cum nullus audeat facere de ip̄s
 tantum esse p̄ceptum ratio ipsa demonstrat . Denique bap-
 tizatos ita ab euangelista philippo petrus & iohān sola manu
 impositione consummant . Illos uero quos ap̄t̄s p̄uit iohān
 baptizatos repperit . Interrogauitque an sp̄m̄ sc̄m̄
 suscepissent fatentibus que se illud nequidem nomen audire
 iussit eos baptizari non posse . & aliter sola aqua lotos
 baptizari in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i . Necessariū
 per uideri . Ita & de nouationis tantum iussum esse lucida mani-
 festatione per legitur . Quod idcirco diuinctum esse ipsis duobus
 heresibus ratio manifesta declarat . qui a paulianis in no-
 mine patris & filii & sp̄s sc̄i minime baptizant . Nec apud ipsos
 de unitate potestatis diuine hoc . ē . patris & filii & sp̄s sc̄i que sc̄o
 aliquando commota est . & ideo de omnibus segregatis haec
 sola electa est cuius tunc crederent concedendum . Quia nihil
 in patris & filii & sp̄s sc̄i sacramento peccarent . si quis uero
 de catholica ad heresim transiens aut fidelis ad apostasim
 reuertens . & resipiscens redire uoluerit . numquid eadem rationem

poterit ad clericum permitta. quorum commissum non nisi
 longa paenitentia poterit abh^{le}re nec post penitentia
 clericum fieri. Ipsic anones sua auctoritate permittunt
 unde constat quid catholica ad bonosum transire damnatum
 atque se passisunt uel cupuerunt ab eodem ordinari. Non
 oportuisse ordinationis ecclesiae face suscipere dignitatem.
 qui commune omnium ecclesiarum iudicium deserentes suam
 peculiariter in bonoso uanitatem sequendam esse duxerunt
 sed multos constat uim passos atque multos adtractos repug
 nantesq: ab eodem ordinatos. Dicat mihi uolo quisque hoc
 credit si non post ordinationem bonosi interfuit. Cum conficeret
 sacramenta si communioni eius participatus non est. si
 factam discendentibus de eius pessimo conciliabulo ad eccle
 siam rediit is et alius potest habere colorem aliquem excusa
 tionis. Ceterum qui post annum aut mensem ad ecclesiam
 retherunt. Intellegimus eos qui a catholicam nouer
 se propter uitam suam non posse suscipere ordinationem
 idcirco ad illum perrexisse qui passim & sine ulla discussi
 one ordinationes inlicitas faciebat. Credentes se posse per
 istam infatuationem locum in ecclesia catholica repperire
 de quo antea desperarent. Nunc illud quod super est interrogo
 qui post mensem aut amplius rediit. Cum se p^rbm ab bonoso
 confideret ordinatum. si non sacramenta confecit. si non
 populo tribuit. si non missas secundum consuetudinem
 compleuit. quid de his censeatis queso pro matris aperit.
 A summam certe qui nihil ab bonoso acceperunt rei sunt
 usurpat^r dignitatis. qui conficiendorum sacramentoru

fibi uindicauerunt aut non uindicauerunt auctoritatem
 atque id se putauerunt esse quod de his nulla fuerat regulari
 ratione concessum . **QUOD IN ECCLES**
 peccatum populi multum soleat preterita .

LVI. Per uide ergo dilectionis uia ac tenuis talia transisse & aduertite
 quod utaque ut dictis necessitas imperauit . In pacem ecclesiarum
 constitutas non p̄sumere sed ut sepe accidit quoties a populis
 aut a turba peccatur . Quia om̄is propter multitudinem
 non potest uindicari . In utamum soleat transire priora ergo
 dimittenda diuini iudicio . & de reliquo maxima sollicitudine
 precauendum . **Q̄S SUB RECIUM PUGRI**
 apostolice sedi & suam in melius sententiam commutari
 quando damnationem photini re scindit .

LVII. Veniatunc ad maximum quasi quodam thema photinum & qd̄
 mihi anxium est ac difficillimum maiorum meorum reuoluam
 sententias fuerat de illo quo pacto . ut & iam ipsi commemi
 nisat aliquid utique grauius constitutum . uerum quoniam
 id per timore falsum ut assertas subreptum huic sedi & eli
 cium per insidias demonstratis quare ad salutem redit .
 ueniam nos hunc in tantum uobis adnitenabus . post con
 demnationem more apostolico subrogamus tantis que curis
 ad seruationibus uobis que tam bonis tam caris non dare
 consensum omnibus duris rebus . durius arbitramur . pro
 ura ergo arbitratione fr̄s km̄i & sententia ac postula
 tione ep̄m photinum habetote . Lactum est ita constituere
 ut de p̄camini & nr̄am in melius conuersam sententiam
 labore uel testimonio nr̄o compute uos suscipite .

Neque eustadium ame sepiſſime comprobatum nolite expectare
ut diaconi gratia exoletur . ſollicitos enim uos pro ſalute
libenter audio contra capud & iam ſi faciendum eſt non libenter
admitto . Cui manum porrigitis uobiſcum porrigo . Cui porrigo
mecum porrigite . haec enim ad corintheoſ apoſtolica eſt decla
rata benignitas ut in uno ſpū ductam ac reductam ſententiam
boni ſemper indifferenter ſequantur . Nam ſateor haec me
primum reſ bene habet erga eustadium diaconum . quod
nec contra fidem quicquam locutus ſit nec loquentem admiſerit
nec ad mortem crimen aliquod commiſiſſe uel iactatum
umquam uel fictum recognouerim & qui in hiſ ſaluus eſt . ſi
quo pacto conuerſationeſ amabileſ non habet habendus eſt .
ut minus pro tempore dilectus non ut inimicus eſt ſumatus diabulo
in perpetuum mancipandus . Cognosco illum in teſ illar
ſimilitateſ ac turbinet contra multorū ſtudia non dico qualia
diuerſa ſenſiſſe . & cum hinc reſ calamitateſ quae ipſe emen
date ſint . adhuc dyzomani & cyriaci ſubdiaconorum non
potuiſſe apud uoſ emendationem reuiuſcere . Conpeſcite
queſo ab illo p̄dictaſque quorum cumque uidetiſ animoſ
ac non iuſtaſ emulationeſ . ut ipſe apud noſ integer apud uoſ
cum ſuiſ reparatuſ mereatur pacem non fictam per uident
caritateſ . Omnibuſ igitur uobiſ ac ſingillatim occurrat
caritaſ & uinculiſ que nulliſ modis xp̄o ſoluuntur uobiſcum
pariter in perpetuum non exa legatur in dño .

**EXPT
CONSTITUTA PAP INNOCENTI
INCIP CONSTITUTA ZOSIMI PAP
QO MONACHI UEL LAICINI SI**

Incipit confectura. Lo Limi epi

PER GRADU SECCLS NDEBEANT
XSUMUSACERDOTIUM PUGNIRE

Successus Innocen
tio. a. & 4.º
Baro.

Zimus epi urbis romae hysicio epo salonitano. exegit
 dilectio tua pceptam apostolice sedis in quopatrum
 decreta consentiunt. & significat nonnullos ex mona
 chorum coetu quorum solitudo quamuis frequentia
 maior est. sed & laicos ad sacerdotium festinare. hoc autem specialit
 & subprodecessoribus nrís & nuperanobis interdictum constat
 litteris ad gallias hispaniasque transmissis in quibus regionibus
 familiaris est ista psumptio. Quamuis nec africa super hac ad
 monitione nra habeatur aliena. Ne quis penitus contra patrú
 pcepta. quia ecclesiasticis disciplinis inbutus per ordinem
 non fuisse. & temporis ad probatione diuinis sapendus eruditus.
 Nequaquam ad summum ecclesiae sacerdotium adspirare pre
 sumer&. & non solum in eo ambitio inefficax haberetur. uerú
 & iam inordinatores eius ut carerent eo ordine quem sine ordine
 contra pcepta patrum crediderant psumendum. unde miramur
 ad dilectionem tuam statuta apostolice sedis non fuisse plata.
 Laudamus igitur propositum constantia & uestré kmie.
 Nec aliud de pontifici censura ueteris auctoritatis genus expec
 tandum fuit. Quam ut talibus ambitionibus pro pceptis patrú
 improcactu fidei constatit occurreret. Igitur siquid auc
 toritatitue quod nos inopinamur estamas defuisse. supplemus
 obstitate talibus ordinationibus obstitate superbie & arro
 gantiae. uenientatecum faciunt pcepta patrum tecum apostolice
 sedis auctoritas. si enim officia secularia principem locum
 non uestabulum actionis ingeris. sed per plurimos gradus

examinatis temporibus deferunt. qui ille tam ad rogans
 tam impudens inuenitur. ut in celsa militia quae propensius
 ponderanda est. & sicut aurum repetitis ignibus explorandum.
 factam duxisse desideret. Cum tyro ante non fuerit & prius uelle
 docere quam discere adsuasciat in dñicaferis. In lectorum primitus
 gradus diuini rudimenta seruitui. nec illi uile sit exorata
 a colophum subdiaconum per ordinem fieri ne hoc saltu sed
 factis maiorum ordinatione temporibus. Jam uero ad praesby
 terii fastigium talis accedat. ut & nomen etatis impleat &
 meritum probitatis sapentia ante acta testentur. Jure inde
 summi pontificis locum sperare debet. factum hoc nimia remissio
 confacerdotum nostrorum qui pompam multitudinis querunt.
 & putant ex haecurba aliquid sibi dignitatis adquiri. hinc
 possim numerosa popularitas & iam his locis ubi solitudo est.
 talium repperitur dum par roeas extendi cupiunt. aut quib:
 aliud prestare non possunt diuinos ordines largiantur.
 Quod oportet districta semper esse iudicii. Rarum est enim
 omne quod magnum est. **QUOD SI QUIS INTER
 DICTA DIS PEXERIT GRADUS IN PERICULO SUBIACEBIT.**

III Proinde nos ne quid meritis dilectionis tuae derogemus ad te
 potissimum scripta direximus. quae in omnium fratrum & co
 episcoporum nostrorum facies ire noticiam. Non tantum eorum
 qui in ea prouincia sunt sed & iam qui uicinis dilectionis tuae
 prouinciis adiunguntur. socii & quisquis hoc postposita
 patrum & apostolicae sedis auctoritate neglexerit. a nobis
 districtius uindicandum ut loci sui minime dubitet sibi
 non constare rationem si hoc putat post tot prohibitiones

impune posse temptari contumelie enim studio fit.

quicquid interdictum toties usurpatur. **QUAE
INSINGULISCLERICGRADIBUS
TEMPORASINTPREFIXA.**

Haec autem singulis gradibus obseruanda sint tempora:
si ab infantia ecclesia facis ministerus nomen dederit in
lectores usque ad uicesimum & octauum annum continuata ob
seruatione perduret. si maior iam & grandeuus accesserit
tamen ut post baptismum statim diuine militie desiderat
mancipari. si uenter lectores si uenter exorcistas quin
quenno teneatur. exinde a colothus uel subdiac quattuor
annis. & sic ad benedictionem diaconatus. si meretur accedat
in quo ordine quinque annis. si in culpatate se gesserit herere
debebit. exinde suffraganibus sapendur per totos gradus
dati proprie fidei documentis presbyterii sacerdotium
poterit promereri. De quo loco si eum exactior ad bonos mores
ut produxerit. summum pontificatum sperare debebit.
hactamen lege seruata ut nequedi gamus. neque poenitentis
ad hos gradus possit admitti. sane ut & iam defensores ecclesie
qui ex laicis sunt supradicta obseruatione teneantur si meruerint
esse in ordine clericatus. **DNI. VIII. KEMAR
dat. m. honorio. xij. & theodosio. viij. augg. & conf.**

**INCIP. EPT. ZOZIMI EPI AD PRBOS
RAUENNE DIRECTA.**

Zozimos commonitorium presbyteris & diaconibus qui
rauenne sunt. exlatione fratris nris archidami presbyteri
qualiter suscepti sitis uel quid egeritis agnouimus ut qualiter

illi suscepti sunt qui contra canones aduersum nos ad comi-
 tatum mesio. Quia audentes temeritate irruerunt atque
 haec quae nunc in scriptis olim scripta feceramus. eorumque
 iniuriose miserunt respondentes epistolis. sed quod non potuerunt
 rei in sua hoc est in nostra ecclesia romana cum nostris con-
 prbis commorari. haec ad uos illi tradendas litteras destinabimus.
 In quibus decreto nostro sanximus memoratos perturbatores.
 omnium ab apostolicae nostrae sedis communione alienos fuisse
 atque nostra subscriptione prolatam sententiam suscepisse.
 Illos etiam qui effrenato facto consilioque ad sensum comodare
 uoluerunt. uerae caritatis esse estimare qualiter habeantur.
 Quibus hoc obicere uos debetis quod iuxta canonum precepta
 fortiter incurrite. & qualiter presbiteros non deceret rebelles
 excusare temptauerunt. uos tamen monemus in speculis esse
 debere. nequa eorum prorumpat audacia quos anathe-
 matos sancta & apostolica ecclesia. De his uero qui eorum
 societatis iunxerunt quid de eis agere debeamus. Cum re-
 uersi fueritis consilio meliori tractabimus & aliam a manu dabit.

V. Non. octob. honorio. xij. & theodosio. vii. aug. cons.
EXPLC. CONSTITUTA ZO SIMI.
 supplicatio papae bonifacii ut constituatur a principe
 quatenus in urbe romanorum quam per ambitum
ORDINETUR ANTIISTES.

Succedit Zosimo
 418. I

Bonifacius episcopus honorio augusto ecclesiae meae curam
 meam facerem doctum uobis res humanas regentibus deputavit
 cura confringit. Ne causa eius quamuis adhuc corporis
 incommoditate detineat propter conuentus quia sacerdotibus

140
Incipit supplicatio papae bonifacii.

uniuersis & clericis & christi animum principis desim. siquidem
secus quam oportet eueniat non uos id facere. quicuncta equa
moderatione componitis sed nos per nostrum tacentes desidiam
uidebimur quod ciuitatis quietem. ecclesie pacem peruertere
ualeat amisisse. Cum enim humanis rebus diuine cultor legiosis
domino fauente. presidias nostras culpauerit si non id subura culpauerit
si non id subura gloria. Quam certum est diuinis semper rebus animo
promtuore fauisse firmo & stabili iure custodiat. Quod per tot
amorum seriem & sub illis & iam principibus optinuit. quos nulla
nostra regionis cura constringit. Id est felicitas & sub ura imperio
clementie minime quaesum inlicita formidentur. Ipsa enim ecclesia
deuotionem tuam christi animum imperator. meo quidem sermone
sed in uenerabili appellat affectu. quam christi desim. uirum fidus rector
& gubernator imperii. uniuersa tam sibi & intactam uirginem
seruat. ne aliquos paciamini insidiantium procellarum fluctus
inlidi. & quietam faciem tempestatis insolite tumoretur bari
gloriosissime. & tranquillissime imperator auguste. Ipsa uero
que uniuersa desponsata uirum tamen mater est ecclesia. hac pietatem
uiram legationem quam suis sacerdotibus commisit. Appellat pre
terea presentiaque repetit. uobis inquit re legiose imperantibus
modo totus est populus. tam fidus domo quam tibi qui est principi christiano.
Ecce enim inter ipsa mysteria inter preces suas quas prouit felicitate
dependit imperii. Teste apud quem & decuius sedes agitur scilicet petro.
solicitis pro re legione obseruantia uocibus clamant. Cum sollicita
petitione miscetur. aratione hos in uarias res semel euulsa distrahit
acultu solito. temptatore sollicitante discordia agere & pluribus
princeps christi animum. nisi apud thesaurum esse secura causarum.

Et in oppressionibus idolorum in hereticorum correctionibus
fidei tua diuino cultu pariter cum imperio semper florente uicisse.
Habeat refugium tue mansuetudinis animum. Cum si uale regionis
ueneratione coniunctum. Cum quicquid huic proficiat uos agatis
conferatis fratribus. & cum sacerdotibus meis probatissimis uiris.

Ame & ab omnibus qui ecclesiam faciunt. ista mundi legatio
quibus precamur. sacre causae reregionis prosequentes murbe
urae mansuetudinis hoc animo quo postea latas annuitis. In per
petuum statui uniuersalis ecclesiae consulas. **DATI**
RTIUE. INCIPIT RESCRIPTUM

honoris augusti ad bonifatium papam romanum in quo statuitur
ut si denique romae epi ordinati fuerint duo ambo de ciuitate pelluntur.

Victor honorius inclutus triumphator semper augustus
sco ac uenerabili bonifatio pape urbis aeternae. scripta beati
tudinis tuae deuota reuerentiae gratulatione suscepimus.
quibus recensere egimus omnipotentis deo maximas gratias quod
sci moniam tuam post longum incommodum optate redditione
didicimus sanitati. & ideo reuerentibus uenerabilibus uiris
gaudium nostrum. sacrorum apicum ad testatione signamus ac
petamus ut cotidianis orationibus apostolatus tui studium
ac uotum suum circa salutem atque imperium nostrum dignetur
inpendere. Illud autem pietatis nostrae satis placitum esse cognosce
quod sci moniam tua de ecclesiarum aut populi perturbatione
sollicita est quae ut aliqua ratione possis euenire. satis clementia
nostra credidit esse prouisum. Denique predicante beatae uirtutis
id ad cunctorum clericorum notitiam uoluimus peruenire.
ut si quid forte reregionis tuae quod non optamus humana forte congerit

Sciant omnes ambitionibus esse cessandum ac siduo contra
 fate merita te certantum fuerint ordinati. Nullum ex his
 futurum penitus sacerdotem sed illum solum in sedem
 apostolicam permanensurum. quem ex numero clericorum
 noua ordinatione diuinum iudicium & uniuersitatis consensus
 elegerit. unde idolo seruandum est. ut omnis tranquillam
 mentem & pacificos animos. ex serenitatis nrę admonitione
 custodiant. Nec aliquid seditionis conspirationibus temptare
 conentur. Cum certum sit nulli partium sua studia profutura.

EXPLICIT EPT BONIFATII EPI
 urbis romę ad episcopos gallię de maximo epō diuersis.
CRIMINIBUS ACCUSAT.

Bonifatius ep̄s patroclo remigio . maximo hilario feuro
 ualero . iuliano castorio leontio . constantino . iohanni
 montano . marino . mauricio . & ceteris ep̄s per gallias &
 septem prouincias confutatis ualentins nosderici ciuitatis
 ad ierunt . Proponentes per libellum criminaque maximum
 testis . tota prouincia asserunt commississe . De delegata toties
 cognitione illum confutata subter semper fugisse iudicia .
 Nec confusum conscientia se fuisse ut hies & innocens exami
 natis omnibus purgaretur . Que toties decreta ex nrarum
 quoque catharum in seruatione cognouimus . Qui e contrario
 probauit de se illa qua edicta sunt . Qui ad ea confutanda cum
 essent innumera adecessoribus meis prouincialis delegata
 cognitio . Conuentus & iam dicitur euitasse & adesse minime
 uoluisse . & nullus dubitat quod ita iudicium nocens subter
 fugit . Quemadmodum ut absoluator qui est innocens querit .
 sed astuta cauillatio eorum qui uersutas agendum credunt
 esse consilium . Numquam innocens nomē accipiet .

Confiteatur enim de omnibus quisquis se subter fugere iudicium
 dilationibus putat. ueniat tamen aliquando ille qui talis perhibetur
 in medium. Nec prode est illi toties latuisse toties subter fugisse.
 Quem sui actus & commissis quocumque fuerit eaque obiciuntur
 illi si uera sunt criminapersecuntur. Debueram quidem nam nunc
 dignam pro eius accusatis in iudicio ac abus qui cognitionem
 & decretum iudicium se pede clinando. credidit in ludendum ferre
 sententiam. Ac ne aliquis prece quem forsitan iudicaret. & sibi
 qui absens est licet sit que sitis anobis reseruatam esset. Nihil dicere
 malimus inter capedinem temporis data differri. Cum haec
 etiam eius accusatores assererent. De cuius intentionibus & moribus
 sic securum maximum tantomagis damnanda comittere quanto
 tardius se constat iudicio presentaret. Quem manicheorum
 in uolutum caligine arguunt turpi secta olim. Ita nee um possit
 abluere animum sordidasse in probatione obiecerit. Gesta
 synodalia proferentes. & commissis in uolutum undique flagrant
 nullum eum sanctis habuisse respectum quem furore suo & insana
 temeritate ad secularium quoque iudicium tribunalia subditum
 questioni. quod in uilique persona turpissimum est obicere
 peruenisse homicidii damnata adferunt gestas prolatas in mediis
 Et hunc talem post tanta taliaque commissis episcopatus. Adhuc
 sibi nomen in suis labulis uindicare in propriis ciuitatis infamia
 nimis doloribus conquiruntur. & scilicet nomen uindicando sibi
 uelle pollueri. Ideoque frs Kmi qui audiendus hic presentare
 se noluit. Ne conuictus forsitan ab accusantibus secleris possit.
 Dignatandem aliquando presentatus episcopali iudicio pronun
 ciationis congrue ferri. sententiaquam quam illi cum haec
 edocta fuerint. Que quo huius nominis esse iactura qui pudorem
 numquam habuisse sacerdoti perhibetur. & locum suum modico

14
benefati.

quidem tempore custodisse dilationem dedimus. & decreuimus
ur̄n debere intraprouinciam esse iudicium. & congregare
synodum antediem kalendarum nouembrium. ut si adesse uoluerit
p̄sentis si confidit ab obiecta respondeat. si adesse neglexerit
dilationem sententiæ de absentia non lucretur. Nam manifestū
est confiterieum de crimine. quindulto & toties delegato iudicio
purgandi se occasione non utitur. Nihil enim inter est utrum
in p̄senti examine omnia que dicta sunt conprouentur. Cum ipsa
quoque pro confessione procurata toties constet absentia. Nos
autem per omnes prouincias litteras dirigemus. Ne excusationem
sibi ignorantis obtendat. ut ad prouinciam uenire cogatur
& illic se constituto p̄sentare iudicio. Quicquid autem ur̄a caritas
de hac causa duxerit decernendum. Cum ad nos relatum fuerit
nr̄a ut condecet necesse est auctoritate firmetur. **DAT**

SUBD. IDIUM MONACHIO UC CONSUL

ut in una quaque prouincia nemo contempto metropolitano

EPISCOPUS ORDINETUR.

III. Bonifatius ep̄s ur̄bis romę hilario ep̄o narbonensi diffialem
quidem fidem querimonis commodamus. Quarum sacerdoter.
dn̄i pulsam intentio. maxime cum eos locuntur quippiam contra
patrum statuta temptasse. Sed frequenter hasasserit sicut nunc
multitudo cauendum. Ecce enim ut caritas tua recognoscit
ex subditas lutubensis ecclesie. Clero ordo uel plebis praecessuas
uell acrimas ad nos quantum datur intellegi. magnocum dolore
miserunt dicentes. Coep̄m̄m̄ patroclum suapetitione cessante
in locum decedentis ep̄i nescio quem in aliena prouincia. p̄ter
missio metropolitano contra patrum regulas ordinasse. Quod
nequaquam possumus ferre patienter. Quia conuenit nos pater
narum sanctionum diligentes esse custodes. Nulli & enim

explíc. ept. pap. bonifati.

uidetur incognita synodi constitutioni caene. quae precipit
ut eadem propria uerba ponamus. Per unamquamque prouinciá
ius metropolitanus singulos habere debere. Ne cuiquam duas
esse subiectas. Quod illi qualiter credendum non est seruandum
scó spú subsequente sibi m& censuerunt. Unde fr' kmé sita res sunt
& ad ecclesiam supradictam prouincietae lim' includat. Nra auctori
tate communitate communitas. Quod quidem facere sponte
deberet desideris supplicantium & uoluntate respecta ad eundem
locum in quo ordinatio talis celebrata dicitur metropolitani iure
munitus & p̄ceptonibus nrís fretus accede intellegens arbitrio tuo.
secundum regulas patrumque cumque faciendas sunt a nobis esse
concessa. It ut per actis omnibus apostolice sedis quicquid statueris
tereferente clarescat. Custodius prouinciæ ordinationem licet esse
mandatum. Nemo ergo eorum terminos audax temerator excedat.
Ne aliquid in illorum contumeliam partibus suisque sibi in uidentur
concessa defendat. Cesset huiusmodi pressa nra auctoritate
p̄sumptio eorum. Qui ultra digitum suæ limitem dignitatis ex
tendunt. Quod idcirco dicimus ut auertat caritas tua ad eos
canonum p̄cepta seruare. Ut ita constitutio quoque nostra
definiat. Quatenus metropolitani sui unaqueque prouincia
in omnibus rebus ordinationem semper expectet. **D. XI. V.**
V. ID. FEB. DD. NN. HORIO. XIII.
& theodosio. x. cons. Expt. pap. bonifati. Incipit decreta
pap. celestani. num. xxj. de prospero & hilario qui quosdam
galliae probis accusant pellagii sectores.

Succesit Bonifacio
423.

Dilectissimis fratribus uenerio. marino. leontio. auxonio.
archadio. filitiano. & ceteris galliarum epis. celestani apostolica
uerba p̄cepta sunt. apud iudeos atq; gentes sine offensione
non esse debere. hoc quis quis xpianus est. tota animi uirtute

custoditum . quodcumq[ue] sit non parum periculi illum manere poterit
 anted[omi]n[u]m qui hoc decretat & iam fidelibus exhibere . Nam qualiter nos
 quae neminem perire uolumus ita contriscent . Quae auctoribus xpianis
 percellunt animos xpianos . Dominicus in euangelio sermone dicitur . At
 enim ipse saluator . Quod expediat scandalizandi unum de pusillis
 in mari profunda demergi . & ideo quaesitum iam pena queramus . Cui
 tale supplicium legimus expedire filium p[re]sentes prospero . Hilarius
 quorum circa d[omi]n[u]m sollicitudo laudanda est . Tanta metuo quibus
 p[re]b[is] illiciter quid dissensionem ecclesiarum studeant . sunt apud nos per
 secuta ut in disciplinae quaesiones uocantes in medium pertinaciter eos
 dicant . p[re]dicare aduersa ueritati . sed u[er]e dilectioni iustus imputamus .
 Quando illi supra uos habent copiam disputandi . Legimus supra magistru[m]
 non esset capulum . hoc est non sibi debere quem quam iniuriam doctoru[m]
 iudicare doctrinam . Nam & hoc ipsos ad d[omi]n[u]m positos nouimus addo
 cendum cum sit . Dicente ap[osto]lo e[st] t[er]tius locus intra ecclesia deputandus .
 Quid illic specie est ubi magister tacentibus hi locuntur . Qui sita e[st]
 eorum discipuli non fuerunt . Timeo ne conhibere sit hoc tacere . timeo
 ne magis ipsi loquantur qui per mittunt illi stabiliter loqui in talibus
 causis nocere & suspitione tacetur nitas . Quia occurrere & ueritas si falsitas
 displicere ; merito namque causa nos respicit . si silentio faueamus
 error . Ergo corripiantur huiusmodi non sit his liberum habere
 prouoluntate sermonem ; Desinat sita res sunt incessere nouitas . ue
 rustatem . desinat ecclesiarum quietem inquietudo turbare ; conantur .
 sepe naufragio mergere ; quos in portum stantes statio facit
 fida securus ; fida quippe e[st] omnium statio . Quorum perfectis
 gressibus uesigia non induuntur ; Rescribitur ad apostolicam p[re]
 dica sedem . haec ip[s]a nobis quae temptat p[er]turbatio conquerentes
 habetote fr[atr]es k[er]n[is] . pro catholice plebis pace tractatum . sciant se
 sita men cessentur p[re]b[is] dignitate uobis esse subiectos . sciant

Handwritten marginal symbol consisting of a vertical line with a circle at the top and a hook at the bottom.

finis decreta papae celestini.

quod sibi omnes qui maledocent - discere magis ac magis competat quam docere. Nam quid in ecclesiis uos agitis si illi summam teneant predicandi. Nisi forte illud obsistat. quod non auctoritate non ad huc ratione colligitur. Ut aliqui fratrum nostrorum nuper de laicorum consortio in conlegium nostrum forsitas si amissi. Nesciant quid sibi debeant uindicare super his multa iam dicta sunt eotempore quod ad fratrem statuenti dedimus scripta. Responsum nunc tamen repetentes sepius admonemus. Ut tentur huiusmodi qui laborant per terra aliud quam illent iussit agricola seminare. Nec tamen mirari possumus si haec erga iuuentem huiusmodi temptare audent. Quia tamen etiam quiescentium fratrum dissipare. **DESCO**
epo augustano miralaudis adseruatio.

Augustinum scilicet recordationis uirum per uita sua. utque meritis in uera communione semper habuimus nec unquam hunc sine suspitionis saltem rumor asperit. Quem tamen scientiae olim fuisse meminimus uaniter magistrorum etiam amens semper decessoribus haberentur. Bene ergo de eorum in commune senserunt. utpote qui ubique cunctis et amor fuerit et honori unde resistatur talibus quos male crescere uideamur. Nefas est haec patre religiosa animas. quarum afflictione quia membrana sunt. Nos quoque conuenit macerari quamuis maneat hos beattitudo promissa. Quicumque perbantur persecutionem propter iustitiam susanere. quibus quid promittat dominus in futurum sequens sermo declarat. Non est agentium causa solatarum uniuersalis ecclesiae quacumque nouitate pulsatur. Intellegamus haec ipsa uobis quae nobis non placent displicere. quod ita demum probare poterimus. si inposito improbi silentio. De talis in posterum querella cessauit. De uos in colomet custodiat fratres karissimi. **INCIPIT EPISTOLARUM SEPTIS**
apostolicae episcoporum auctoritate de gratia ad.

Quia nonnulli qui catholico nomine gloriantur. Indignis hereticorum sensibus se prauiitate siue in perita demorantur.

Purissimus disputatoribus obuiare presumunt. & cum pellagium
 atque celesianum anathematizare nondubitent. magistros tamen
 pastores tamquam necessarium modum exarserint obloquuntur.
 Et aque tantummodo sequi & probare proficiuntur. Quae sacratissima
 beatae petri sedes petri contra inimicos gratiae per ministerium presulū
 suorum sanxit. & docuit necessarium fuit diligenter inquirere. Quid
 rectores romane ecclesiae de heresi quae eorum temporibus exorta
 fuerit iudicarent. & contra nocentissimos liberi arbitrii defensores.
 Quid de gratia sentiendum esse censuerint. Ita ut & iam africanorum
 conciliorum quasdam sententias iungeremus. Quas utaque suas fecerant
 apostolica auctoritas cum probarunt. Ut ergo plenius quoniam aliquo dubitant
 instruantur consuetudine sanctorum patrum compendioso manifestamus
 iudicio. Quo si quis non nimium est contentiosus. Agnoscat omnium
 disputationum conexionum ex hac subdiarum auctoritatum breui
 tate pendere. Nullamque sibi contradictionis super esse rationem
 sic catholicis credat & dicat. **QD AD AM OMNES**

I homines leserte nec quemquam nisi xpi gratia possunt saluari.
 In purgatione ad omnes homines naturalem possibilitatem & inno
 centiam perdidisse. & neminem de profundo illius ruine per liberum
 arbitrium posse consurgere nisi cum gratia miserantis et exercit.
 Pronunciante beate memorie papae innocencio ac quod edicente in epistula
 ad carthaginiense concilium. liberum enim arbitrium ille per pessur
 dum suus inconsultus utitur bonis. Cadens in purgationis profunda
 demersus est. & nihil quemadmodum exinde surgere posse inuenit.
 suaque in genu libertate deceptus huius ruine latuit & aduentus.
 Qui per noue regenerationis purgationem. Omne preterita
 uitium sub baptismatis lauacro purgauit. **QUO D NEMO**

si bonus nisi uiribus nisi participatione eius qui solus bonus est.
Neminem esse per semetipsum bonum nisi participationem suam donante

qui solus est bonus. Quod in eisdem scriptis eiusdem pontificis sententia
 pro testatur dicens. Numquid nos deorum post haec rectum mentibus
 aeternum. Quae sibi seputant debent quod boni sunt. Nec
 illi considerant cuius cotidie gratiam consequuntur. qui sine ullo tota
 se adsequi posse confidunt. **QD NISI GRATIA DOMINI**
 continua iubemur insidias diabuli superare non possumus.

VI

Neminem etiam baptismatis gratia renouatum idoneum esse ad supe-
 randas diaboli insidias. Et ad euincendas carnis concupiscentias.

Nisi per cotidianum adiutorium dOMini per se uertantiam bene conuer-
 sae acciperit. Quod eiusdem antistitis in isdem paginis doctrina confirmat
 dicens. Namquam uis hominem redimere a peccatis ille peccatis
 tamen sciens iterum posse peccare ad reparationem sibi. quemadmodum
 possit illum. & post ista corrigere multa ser uabit. Cotidianam praesentem
 illa remedia quibus nisi freta confisi que nitamur nullatenus humanor
 uincere poterimus errores. necesse est. enim ut quo auxiliante uin-
 amur eo iterum non adiuuante uincamur. **QD PRO XPISTUM**

VII

LIBERO BENEUTATUR ARBITRIO.

Quod nemo nisi xPISTUM libero beneutatur arbitrio. Idem magister
 in epistula ad milite uitanum conalium. Data praedicit dicens. Ad
 uertet tandem. opus uis simarum mentium per uer-
 sadocctrina. qUOD PRIMUM
 hominem ita libertas ipsa decepit. ut dum indulgentia frenis eius
 utitur. In prauaricationem praesumptione conaderet. Nec ex hac
 potuit erui nisi ei prouidentia regenerationis statum prifane
 libertatis xPISTUM reformasset aduentus. **QD OMNIA**
SCORUM MERITA DONASINT DOMINI.

VIII

Quod omnia studia & omnia opera ac merita scORUM addit gloriam
 laudem que referenda sint. quia nemo aliunde ei placeat
 nisi ex eo quod ipse donauerit. Inquam nos sententiam dirigit
 beate recordationis papae Iosimi regularis auctoritas cONscribens

ad totius orbis ep̄os ait. Nos autem in simplicitate omnia enim bona
 ad auctorem suum referenda sunt. unde nascuntur ad fratrum & co
 ep̄orum nostrorum conscientiam uniuersa retulimus. hunc autem ser
 monem sincerissime ueritatis luce radiantem tanto atri ep̄i honore
 uenerati sunt. ut ita eundem uirum scriberent. Illud uero quod in
 litteris quas in uniuersas prouincias curata esse mittendas posuisti dicent.
 Nos tamen in simplicitate & cetera sic accepimus dictam ut illos qui contradi
 ad ueritatem extollunt humani arbitrii libertatem destricto gladio
 ueritatis uel uelut cursum transiens amputaret. Quid enim tam libero
 fecit arbitrio. quam quod uniuersa in nra humilitatis conscientiam
 retulit. & tamen in simplicitate factum esse fideliter. sapienter que
 uidit ueraciter fidenter que dixit. Ideo utique quia paratur
 uoluntas ad nō. & ut bonum aliquid agant patet nisi inspirationibus suorū
 ipse tangat corda fideliorum. Quotquot enim in spū di aguntur u
 fili sunt di. ut nec nostrum deesse sentiamus arbitrium. & in bonis
 quibusq; uoluntatis humane singulis motibus. magis illius ualere
 non dubitemus auxilium. **QUOD OMNIS SCĀ**
 cogitatio & motus pię uoluntatis ex dō sit. **VIII.**

Quod ita dicitur in cordibus hominum atque in ipsolibero operetur
 arbitrio. ut scā cogitatio piū consilium omnisque modis
 bonę uoluntatis ex dō sit. Quia per illum aliquid boni possumus
 sine quo nihil possumus. Ad hanc enim nos professionem id est doctor
 instituit. Quicum ad totius orbis ep̄os de diuine gratię optulacione
 loqueretur qđ ergo ait. Tempus interuenit quo eius non negamus
 auxilio. In omnibus igitur acibus causisq; cogitationibus motibus
 adiutor & protector orandus ē. superbum est enim ut quicquam
 sibi humana natura p̄sumat. Clamante apto. Non est nobis conluctatio
 aduersus carnem & sanguinem sed contra principes & potestates
 aeris huius contra spiritalia nequitia in caelestibus & sicuti p̄feterū die

Infelix ego homo qui meliberabit de corpore moras huius
 gratiadi per ih̄m xp̄m dñm nr̄m. & iterum gratiadi sum id quod sum.
 & gratia eius in me uacua non fuit. sed plus illis omnibus la^{te}raui. Non
 ergo autem sed gratiadi mecum. Quod gratiadi non solum peccata
 dimittat sed & iam adiubet. Nec committantur & lex impleatur.
 Non sicut ait pelagius facile quasine gratiadi.

DIFFICILIS POSSE IMPLERI.

[X]

Illud & iam quod in tra carthaginensis synodi decreta constat ut est
 quasi proprium apostolice sedis amplectamur. Quod salic & tercio
 capitulo definitum est. ut quicumque dixerit gratiadi quia
 iustificamur per ih̄m xp̄m dñm nr̄m. Ad solā remissionem peccatorū
 ualere quae iam commissasunt. Non & iam ad adiutorium ut non
 committantur anathemasit. & iterum quarto capitulo ut quisq̄
 dixerit gratiadi per ih̄m xp̄m. Propter hoc tantum nos adiuuare
 ad n̄ peccandū quia p̄ ip̄sū nob̄ reuelatur & aperitur intellegentia
 mandatorū. Ut sciamus quid appetere & quid utare debeamus.
 Non autē illā nob̄ prestari ut quod faciendū cognouimus & iam
 facere diligamus atque ualeamus anathemasit. Cum enim
 dicat apostolus scientia inflat caritas uero edificat. Ualde impiū ē.
 ut credamus ad ea quae inflat non habere gratiā xp̄i. & ad ea
 quae edificat non habere. Cum sit utrumque donum dī & scire
 quid facere debeamus. & diligere ut faciamus ut edificante sci
 entia non possit inflare. sicut autem de dō scriptum est. Qui
 docet hominem scientiam. Ita & iam scriptū ē. Caritas ex dō est.
 Item quinto capitulo ut quisquis dixerit. ideo nobis gratiam iusta
 ficationis dari. Ut qd̄ facere pliberū iubeamur. arbitrium
 facilius possumus implere p̄ gratiam tāquā & si gratiā n̄ daretur.
 Non quidem facile sed tamen possumus & iam sine illa implere
 diuina mandata. anathemasit. De fructibus enim mandatorū

dn̄s loquebatur ubi non ait. sine me diffilius poterat facere.

Sed ait. sine me nihil poterat facere. **QUO O SEDIS**

apostolice omnes orationes xp̄i gratiā resonant quæ genus humanū ab æternam damnationem reparatur.

Preterea beatissime & apostolice sedis inuolabiles sanctiones quib: nos piissimi patres p̄fecta fere nouitatis elatione deiecta. & bene uoluntatis exordia. & incrementa probabilium studiorū. & in eis usque in finem p̄seuerantia ad xp̄i gratiam refferre docuer̄. obsecrationū quoque sacerdotalium sacramenta respiciamus. quæ ab apostolis tradita in toto mundo atq; in omni catholica ecclesia uniformiter celebrantur. ut legem credenti lex statuat supplicandi. Cū enim sc̄arū plebium p̄sules mandata sibi & legationem fungantur. Apud diuinam clementiam humani generis agunt causam. & tota secum ecclesiam congemescere postulant & p̄cari. Ut infidelibus donetur fides. ut idolatrie ab impietatis sue liberentur erroribus ut audeis ablato cordis uelamine lux ueritatis appareat ut heretici catholice fidei p̄ceptone resipiscant. ut schismatici sp̄m redi uiuæ caritatis accipiant. ut lapsis poenitentiæ remedia conferantur. ut deniq; cathecumini ad regenerationis sacramta p̄ductis celestis misericordie aula referatur. hæc aut̄ n̄ p̄ finctorie neque inanit̄ ad n̄o p̄ta rerū ipsarū monstra effectus. Quomodo quidem ex omni errorū genere. plurimos d̄s dignator adtrahere quos eruditos de potestate tenebrarum transferat in regnū filii caritatis sue. & ex uasis ire faciat uasa misericordie q̄ ad o totam diuini operis esse sentatur. Ut hæc efficienadō gratiarum sempactio laudisq; confessio pro illuminatione talium uel correctione referatur. **QUO Q̄ RATIA D̄I**

& iam baptizandorum testetur instituta purgatio cum exorcismis exufflationibus sp̄s ab eis abiguntur immundi.

Illud & iam q̄d circabaptizandos in uniuerso mundo sc̄a ecclesia

Expliciunt auctoritates.

uniformiter agit. Non occiso contemplamur intuitu. Cum siue paruuli
siue iuuenes ad regenerationis ueniunt sacramentū. N̄ prius fontem uitę
adeunt quam exorcismis & exufflationibus clericorum sp̄s ab eis
immundus abigatur. Ut tunc uere appareat quomodo princeps mundi
huius mitatur foras & quomodo prius alligatur foras. & deinceps uasa
eius diripiuntur in possessionem translati auctoris. Qui captiuam ducti
captiuitatem & dat dona hominibus. His ergo ecclesiasticis regulis.
& ex diuina sumpas auctoritate documentis. Ita adiuuante dño confir-
masumus ut omniū bonorū affectum atque operū & omniū studiorū
omniumq; uirtutum. Quibus ab initio fidei addm̄ tenditur dñi pro-
fitemur auctorem. & n̄ dubitemus ab ipsius gratia om̄a hominis merita
p̄ueniri. P̄ quem sit ut aliquid boni & uelle incipiamus & facere. quod
itaque auxilio & munere dñi non auferetur liberum arbitrium. sed libera
ut de tenebroso lucidum de prauo rectum. De languido sanum. de impru-
dente sit p̄uidum. tanta enim est erga om̄s homines bonitas dñi. ut n̄
uella esse meritaq; sunt ipsius dona. & pro his que largitus est. & n̄
p̄mia sit donaturus. Agit quippe in nob̄. ut quod uult & uellimus
& agamus. Nec ociosa. eē. in nob̄ patitur quae exercendo non negligenda.
donauit ut & nos cooperatores simus gratię dñi. Ac si quid in nob̄
ex n̄ra uiderimus remissione languiscere. Ad illum sollicitate recur-
ramus. qui sanat om̄s languores n̄ros. & redim̄ & de meritu uitam
n̄ram. & cui cotidie dicimus ne inducas nos in temptationem sed
liberanos a malo. **Q̄D PROFUNDIORES**
que sationes ne contemnende sint nec poentur ad serendae.

XIII.

Profundiores uero difficiliore que partes incurrentiū questionū
quas latius p̄tractarunt qui hereticis resister̄. sicut non audemus
contempnere ita n̄ necesse habemus adseruere. quia ad confitendā
gratiā dñi cuius operi ad dignationem. Nihil penitus subtrahendum
ē. satis sufficere credimus quicquid secundum p̄dictas regulas

apostolice sedis nos scripta docuerit. ut prorsus non opinemur
catholicam quodam paruerit prefixis sententis esse contrarium.

EXPLICIT AUCTORITATES

preteritorum sedis apostolice epi scorum de gratia ad liberos voluntatis:

Celestani uniuersis epis per biennensem. [arbitrio.]
&arbonensem prouinciam constitutus in dno salutem. Cuperemus
quidem de ueraru ecclesiarum ita ordinatione gaudere ut congratulemur
potius de profecto quam aliquid commissum contra disciplinam ecclesi-
asticam doleremus. Ad miram & iam letitiam & benefacta pueniunt
& memoris aculeis nosque fuerint malefacta compungunt. Nec silere
possumus. cu hoc ut ab inlicitis reuocemus aliquos officii nri puocemur.
in sanctu in speculis ad o constituta ut uigilantem re diligentiam con-
probantes. & que quo hercenda sunt reseremus. & que obseruanda
sinciamus. & quamuis circa longinquam spiritalis cura non defect
sed se poma quano men di pdicatur extendit nec notitiam nram
subter fugiunt. que in uersionem regularum non uelle prruptionis
auctoritate temptantur. **QD N DE BEANT SACERDOTES**
aut clerici amicti palleis & pincto lubis in eccis ministrare.

XIII Dicimus enim dñi sacerdotes sup fatioso potius cultui inseruire.
quem mentis uel fidei puritati sed n miru si contra ecclesiasticum
morem faciunt qui in ecclesia non creuer. sed alio uenientia mi-
tinere secum haec in ecclesiam. Quae in alia conuersatione habu-
erant intuler. Amicti pallio & lumbos pincto credunt se scē
scripture fidem. N per spm sed littera completuros. Na si adhuc
ista precepta sunt ut talit seruarentur. Cur n fiunt pariter
que secuntur. ut lucerne ardentes unacumbaculo tentantur.
Habensuum ista mysterium & intellegendibus ita clara sunt.
ut eamagis quadece significatione seruentur. Na in luborum
pinctione castitas. In baculo regim pastoralem in lucernis

ar denabus boni fulgor operis de quo dicitur sic opera tua luceant
 indicatur. habent tam istum forsitan cultum more potius quam
 rationem. sequentes qui remotioribus habitant locis & pcul aceteris
 degunt. unde hic habitos in ecclesiis gallicanis ut tot annorum tantorumq;
 pontificum in alterum habitum consuetudo uertatur. Discer
 nendi a plebe uel ceteris summus doctrina a non ueste conuersatione.
 N habitum mentis puritate non culta nam si fraudere incipiamus
 nouitati traditum nobis a patribus ordinem calcuimus. Ut locum
 superuacuum superfluitatibus faciamus. Rude sergo fidelium mentes
 ad talia non debemus inducere. Docendi enim sunt potius quam
 ludendi. Nec imponendum eorum est oculis sed mentibus infundenda
 precepta. Erant quidem multaq; pro disciplina ecclesiastica uel
 ipsius rei dicere ratione possemus. sed ab his ad alia deuocamur.

QD NALLI SIT ULTIMA PENITENTIA DENEGANDA

XV

Ag nouimus enim poenitentiam morientibus denegari nec illorum
 desiderius annui. qui obitus sunt tempore hoc animis suis capiunt remedio
 subueniri. horremus fateor tante impietatis aliquem repperiri.
 unde diuinitate desperet quasi non possit ad se quo uis tempore concur
 rentia succurrere. & perditantem sub onere peccatorum hominem
 perdere quo se ille expedire desiderat. & liberari quid hoc rogo aliud est
 quam morientem mortem addere eiusque animum. suam credulitatem
 ne absoluta esse possit occidere. Cuius ad subueniendum parati sumus
 inuitans ad poenitentiam. sic pmittat peccatori inquit quacumque
 die conuersus fuerit peccata eius non reputabuntur ei. & ideo iterum
 nolo mortem peccatoris sed tantum conuertatur & uiuat. salute
 ergo homini adimit quisquis mortis propterea tempore poenitentiam
 denegari. & desperauit de clementia dei qui cum ad subueniendum
 moriendum morientem sufficere. uel momento posse non credit
 perdidit. Latro in cruce premium ad christi dextera pendens. sicut illum

unius hore penitentia non iudicabitur. Cum esset in poena penitentie
& per unius sermonis promissionem habitaculum paradisi deo pro
mittente promeruit. uera ergo ad deum conuersio in uultibus positonum
nunc potius est estimanda quam tempore propheta hostaliter adserente.
Cum conuersus in gemueris tunc saluus eris. Cum ergo deus sit cordis in
spector quouis tempore non est deneganda poenitentia postulanti.
Cum illi se obliget iudici cum occulta omnia nouerit reuelari.

QUOD PER GRADUS ECCLE

sias sacros ad episcopatus debeat officium peruenire.

XVI. Ordinato uero quosdam fratrum km̄i ep̄i qui nullis ecclesiasticis ordinibus
ad tante dignitatis fastigium fuerint infatuati. Contra patrum decreta
huius usurpatione qui se hoc recognoscere fecisse didicimus. Cum ad
episcopatum his gradibus quibus frequentissime cautum est debeat
peruenire ut minoribus imitari officis ad maiora firmentur. Debet
enim antea esse discipulus quisquis ductor esse desiderat. ut possit
docere quod dicit. Omnis uita infatuatio ac ad te quotendit se ratione
confirmat. Qui in minimis operibus dederit preceptor. esse non potest
litterarum qui non per singula sapentia creuerit. a demeritum
sapendi ordinem non potest peruenire. solum sacerdotum inter
ista rogo uilius est quod facilius tribuitur cum difficilius impletur.
sed iam n̄ satis est. Lucos ordinare quod nullus fieri ordo perimitat.
sed etiam quorum crimina longe lateque per omnes penes nota puincias
ordinantur. Danhel enim nuper missa relatione ex orientalibus
ad nos parabus ad omni quatenuerat uirginum monasterio nefarius est.
obiectionibus accusatus. multa demultis obiecta flagitia in qua
nam later & terrarum parte quesitus est. ut si suę innocentie confi
deret & contra se iudicium postulatum minime declinat. missę
ad arelatensem ep̄m per fortunatum subdiaconum preceptiones ut ad
iudicium desanaretur episcopale tantis grabatur testimonis.

tanta facinorū accusatione pulsatus. sacrarū ut dicitur uirgē
 pollutus incesto ep̄s adfertur ordinatur. In nr̄is libellis criminis
 continentur. quorum ad uos quoque exemplaria direximus in
 pontifici dignitatem. hoc temp̄ quo ad causam dicendā missis
 a nob̄ litteris uocabatur obrep̄sit sacronomini absitiniuria factus.
 Uthanc dignitatem tali dando amiserit ordinator quā eam oba
 neat ordinatus cui conuicto sociabitur. Qui eum sibi credidit
 largiendo pontificiū sociandū. Qualis enī ip̄s sit quisquis tales
 ordinari ostendit. his ergo in medium nunc deductis cū plerique
 ur̄m sint. qui apostolice sedis statuta cognouerint nob̄ cum tēp̄
 aliquando uersati addisciplinę normam nr̄is conuenta ad orta
 tionibus omnia frater nitas ur̄a euocare festin&. **QD UNAQUEQ;**
 prouincia suometro politano debeat esse contenta.

XVII **P**rimum ut iuxta decreta canonū unaqueque prouincia suometropoli
 tano contenta sit. ut decessoris nr̄i data ad nar. bonensem ep̄m contenta
 constituta. Nec usurpationi locus alicui sacerdoti in alterius conce
 datur iniuria sit concessi sibi contentus. unusquisq; limitibus alter
 in alterius prouincia nihil p̄sumat. Nec emertat in suis ecclesiis
 peregrini & extranei & qui uideantur ad exclusionem eorum. qui bene
 de suorum ciuū merentur testimonio p̄ponantur. Nemo uim q̄dā
 deco ep̄i fiant institutū uideatur esse collegium. **QD NO LENTIB;**
 clericis uel populis nemo debeat episcopus ordinari.

XVIII **N**ullus in uitas detur ep̄s clericis plebis & ordinis consensus & desi
 deriū requiratur. Tunc alter de altera eligatur ecclesia. fide
 ciuitatis ipsius clericis cui. ē. ep̄s ordinandus nullus dignus q̄d
 euenire n̄ credimus potuerit inueniri. Primū enī illi rep̄bandis
 ut aliqui de alienis ecclesiis merito p̄ferantur habeat unusquisq;
 siue fructum militię in ecclesiam. In qua suā pomā officia trans
 egit & atem in aliena stipendia minime aliter obrep̄at.

Nec alii debitam alter sibi audeat vindicare mercedem: sic facultas
 clericis retinendi si se uiderint pergrauari. & quos sibi ingeri extraneis
 uerbo cognouerint non audeant refutare. qui si non debitum premium uel
 liberum deo qui eos rectorus est. debent habere iudicium. **QD AB IN**
 licitis sit ordinationibus abstinendum.

XVI
III **A**bsineatur etiam ab illicitis ordinationibus nullus ex laicis nullus digamus
 nullus quis si uidetur maritus aut fuerit ordinetur. sed in reprehensibilis
 & qua lem elegit apostolus fiat. Per moysen dicitur dominus precepit uirginem
 accipiat sacerdos uxorem. subsequitur & supplet apostolus eodem locutus
 spiritu. unius uxoris uirum de uere episcopatum consecrari episcopum
 ad hanc ergo eligantur formulam sacerdotes. & si que facte sunt ordi
 nationes illicitae remoueantur. quoniam stare non possunt ne discussionem nostram
 subter fugere potuerunt. Quamuis latere se gestament qualiter peruenit.
 ut nulla re religionis reuerentia obscuritate fuscetur. Non sit uana gloria
 palleari episcopalem morem qui episcopi sunt sequantur. Danhel uidelicet
 qui accusationem pontificali honore subter fugere se posse credidit. & ad
 fastigium tantum accusatores suos latendo peruenit. Ascendit utique
 cetum interim senouerit segregatum. Quis enim iudicio debet obicere.
 si conscientiae suae nouit confidentiam obtinere. maxiliensis uero ecclesie
 sacerdotem quid dicitur quod dictum nefas est. In necem fratris taliter
 gratulatur. ut huius cuius sanguinem cruentatus aduenerat portione
 cum eodem habiturus occurreret exuro eum audiendum collegio
 delegamus. **D XI. VII. KL. AUG. FELICE**
 & tauro consis quod nulli sacerdoti canones liceat ignorare.

XX **C**elestianus uniuersis episcopis per apuliam & calabriam constitutis nulli
 sacerdoti uos liceat canones ignorare nec quicquam facere quod patrum
 possit regulis obuiare. Quae enim nobis res digna seruabitur. si
 decretalium normam constitutorum per aliquorum libito licentia
 populis promissa frangatur. **QD NON CONUENIAT**

contentas clericis ecclesiarum de laicis epōs ordinari.

XXI

Audiuimus quosdam propriis de facultate rectoribus ciuitatis
epōs sibi petre uelle de laicis. Tantumque fastigiū tā uile credere.
ut hoc nō quonondō sed seculo militauerūt. Nesciamus nos posse
conferre nō solū male de suis clericis in quorū contemptu hoc faciunt
iudicantes sed denobis pessime quos credunt hoc posse facere. sen-
tentes quā nūquā auderent si non quorundam illic hic consentiens sententia
conhiberēt. Itā nihilque frequentius s̄ decreta proficiunt. ut hoc
quasi nunquā de hac parte scriptum fuerit ignoretur. Quid p̄derit
p̄ singula clericos stipendia militasse & omnem egisse in dominicis
castris & armis. si qui his p̄ futuris sunt ex laicis requiruntur. qui
uacantes s̄cto. & omnem ecclesiasticū ordinē nescientes. saltu p̄pero
in alienū honorem ambiunt. Immoderata cupiditate transcendere.
& in aliud uitę genus calcata reuerentia ecclesiasticę discipline transire
talibus. Itaq; qui uirum nō id. ē. canonū gubernacula custodiamur
necesse ē. obuiemus hisq; fraternitātē tuā epistolis cōmonemus.
Ne quis laicum ad ordinem clericatus admittat. & sinat fieri unde
& illum decipiat & sibi causas generet. Quibus reus constitutus
decretalibus fiat. **Q̄D DOCENDUS SII POPULUS N̄ SEQUENDUS.**

XXII

Docendus ē. populus n̄ sequendus nosq; sine caunt eos quid
liceat quidue n̄ liceat cōmonere. N̄ his consensū p̄bere
debemus quisquis uero conatur fuerit temptare p̄hibita
sententia & censura sedis apostolicę minime de futuram. Quae enim
sola admonitionis auctoritatē n̄ corrigimus necesse est p̄se
ueritatem congruentem regulis uindicemus per totas. hoc
ergo que p̄prius rectoribus carent ecclesias uolumus innotescat.
ut nullus sibi spe aliqua forsitan blandiatur in ludat.

OXI. XII. KL. AG. FLORENTIO ET

diomifio con fr̄. ex p̄te papae celesiani. Incipit pap̄ leonis decreta.

Leo ep̄s urbis rome uniuersis ep̄is ꝑ campaniam picenū tusciam.
 ut ꝑ uniuersas ꝑuincias constitutis in dñō salutem. ut nob̄ gratulationem
 facite ecclesiarū fiat salubri dispositione compositas. Ita n̄ leui nos more con-
 trizat quod a aliqua contra constituta canonū & ecclesiasticā disciplinam.
 ꝑsumpta uel cōmissa cognoscimus. que si n̄ quadebemus uigilantia refecemus.
 Illiquino speculatores esse uoluit excusare n̄ possumus. ꝑmittentes
 sincerū corpꝑ ecclesie quod ab omni parū macula custodire debemus. Ambi-
 endū in ꝑa contagione foedari. Cū ꝑta sibi membrorū ꝑ dissimulationem
 conꝑago n̄ congruat. **UT NULLUS EP̄ORŪ SERUŪ**
 alterius adderit officium promouere ꝑsumat.

Non admittuntur ꝑssim ad ordinē sacrū quibus nulla nataliū nulla morū
 dignitas suffragatur. & qui a dominis sui libertatē consequi n̄ potuer-
 ad fastigiū sacerdoti tāquā seruilis uilitas hunc honorē capiat ꝑuehantur
 & ꝑbaridō ꝑsse creditur. Quidominosuo nec dū ꝑbare se potuit. Duplex itaq;
 in hac parte reatus ē. qđ & sacrū ministeriū talis conforti uilitate polluitur.
 & idomnorū quantū ad inlicitatē usurꝑationis temeritatē ꝑneret iura soluuntur.
 Ab his itaq; fr̄i km̄i om̄iꝑ ꝑuincie abstineant sacerdotes. & n̄ tantū ab his sed
 ab aliis & iam qui originalia utaliciu condicione obligatis uolumus tēperari.
 Nisi forte corū ꝑcepto aut uoluntate accesserit. Qui aliquid meos iudicant ꝑter
 tatis. Debe tenim. ee. immunis ab aliis quidiuine militie fuerit adgregandos.
 ut a castis dominicis quibus nom̄ eius adscribitur. nullis necessitatꝑ uinculis
 abstrahatur. **UT QUI CŪQUE AD SACERDOTIŪ**
 uel uiduarū mariti uel habentes numerosa coniugia ꝑmoti fuerint ab
 omnibus ecclesiasticis officiis arceantur.

Qualis uero cum unicuique constituerit natalium honestas & morum esse
 debet sacri altaris ministerio sociandus. & apostolonos docente & diuina
 ꝑceptone didicimus. & canonū regulis a quibus plerosque fratrum declinasse.
 & penitus diuasse repperimus. Nam constat ad sacerdotiū ꝑuenisse
 uiduarū maritos. quosdam & iam quibus fuerint numerosa coniugia

Et ad omnem licentiam uita liberior ad sacrum ordinem passim patefactis
 ad tibi fuisse pmissos. Contra illa beati apti uocem quazalibus exclamat dicens.
 unius uxoris uirum. & contra illud antique legis preceptum quod dicitur & cauetur
 sacerdos uirginem uxorem accipiat non uiduam. non repudiatam. hoc ergo quicumque
 tales ammissi sunt ab ecclesiasticis officis & sacerdotali nomine apostolice sedis
 auctoritate iubemus arceri. ne hoc enim sibi potuerit uindicare. cuius capax
 per hoc quod illis obstitit. Non fuerit huius discussionis curam nobis specialiter
 uindicantes. ut si qua forsitan de his commissas corrigantur. Ne liceat ultra
 committi. & nequa excusatio de ignorantia nascatur. Quamquam ignorare
 nunquam licuit sacerdotem. Quod canonum regulis fuerit definitum.
 Haec ergo ad puincia nostras per innocentium legitimum & segetium fratres & coepiscopos
 nostros scripta direximus. ut quem mala pullulasse noscuntur radicitus
 euellantur. & messes dominicam uizania nulla corrumpant. Ita
 enim fructum ubere que sit sincera prestabunt. sicut aqua nata segetem enecare.
 consuerunt diligentius amputentur. **quod uis uisum solu**
 deri exigere non debent sed ne clauici christiani.

III

N hoc quoque propter eundem esse duximus quosdam lucriturpis cupiditate
 captos usurariam exercere pecuniam & fenore uelle dicescere. quod nos
 dicameosque in clericali officio constitutos. sed & in laicos cedere qui christi
 anos sediccupiunt condolemus. Quod uindicari acrius in eos qui fuerint
 confutati decernimus. ut omnis peccandi oportunitas adimat.

IIII

U T CLERICIS nec suo nec alieno nomine foenus exerceat.
 Illud etiam duximus promonendum ut sic ut non suo iza non alieno nomine
 aliquis clericorum exercere foenus ad temptet. Indecens enim est crim
 suum commodis alienis inpendere. foenus autem hoc solum aspiciere exercere
 debemus. ut quod hic misericorditer tribuimus ab eodem qui multiplicat
 & impetuum mensurare tribuere & recuperare ualeamus. **UT SI QUIS**
 sacerdotum contra hoc interdicta fecerit a suo officio submouend.

V

Hoc itaque admonitione denuntiat. quod si quis fratrum contra haec

constituta uenire temptauerint. & prohibita fuerit ausu admittere.
 a suo renouerit officio submouendum. Nec communionis nr̄e futurū esse
 confortem qui soluit. ē. noluit disciplinē. neq̄ uero sit qd̄ p̄termissum a nob̄
 forte credatur omnia decretalia constituta. Tam beatę recordationis
 innocenti quā omnium decessorū nr̄orū. Quę de ecclesiasticis ordinibus & canonū
 promulgatā. disciplinis. Ita ut in dilectione custodiri debere mandamus. ut
 si qui similla cōmiserit ueniam sibi deinceps nouerit denegari. **Q̄. VI**

Lid oct̄b̄ maximo iterum & paterno cons̄.

Leoni uersis ecclesiis p̄ italę prouincię constitutis in dñō salutem. In con
 foraum uos nr̄ę sollicitudinis aduocamus. ut uigilantia pastoralis ne quid
 diabolice licere possit a stude cōmissis. ubi gregibus diligentius consulatis.
 Ne his quid nō misericordia reuelante p̄ nr̄am curā ad nr̄is ouibus morbus
 abicitur. Nec dum uobis p̄monitis & adhuc quid agatur ignaris puras
 sedis p̄ gatecclesias. & suarum furtū cumculos inueniat latebrarum.
 Ne quod a nob̄ murbe exanguitur tenebrosis apud uos radicibus seminetur.

Plurimos impietatis manicheę sequaces & doctores murbe inuesti
 gatio nr̄a repperit uigilantia diuulgauit auctoritas & censura coher
 cuit quos potuimus em̄dare correximus. & ut damnarent manicheum
 cū p̄dicationibus & disciplinis suis. publicane eccl̄e professione & manus
 sue scriptione compulimus. & ita de uoragine impietatis sue confessor
 penitentiam concedendo leuauimus. Aliquantuero qui ita sede mer ser
 uat nullan his auxiliatis posse remedium subuenire. sub dita legibus
 secundum xp̄ianorū principiū constituta. Ne sc̄m greges sua contagione
 polluer̄. P̄ publicos iudices p̄petuos exilio relegati. & omā que tam
 in scripturis quā in oculis traditionibus suis. habent p̄fana uel turpia
 ut nos & populus quid refuger̄ aut uitare. Oculis xp̄iane plebis
 cet tamini manifestatione pro bauimus. At eo ut ipse qui eorū
 dicebatur ep̄s a nob̄ tentus proder̄. flagitiosa in suis mysticis
 qua tenuer̄. sicut gestor̄ uos series poterit edocere.

Ad instructionem enim uram & iam ipsa direximus. Quibus lectis omnia
 quae a nobis deprehensas nosse poteritis. & qualiquantos debis quos ne ab
 soluerentur artior reatus inuoluerat cognouimus au fugisse. Ad dilec
 tionem uram epistolam misimus ut affecta certior scias ura sollicitur agere
 digne tur. & cautus nec ubi manichee puer sitas homines plebes uras
 facultate ledendi. & huius sacrilegi possint inuenire doctores. Aliter
 enim nobis commissos regere non possumus. Nisi hos quis perditores & perditia zelo
 fidei dominice deuulgetur. persequamur & uiam inuicibus ne peras haec
 laus deuulgetur. se ueritate qua possumus abscondamus. unde orator
 dilectionem uram obtestor & moneo. ut qua debeat & potestas sollici
 tudine uigilet ad inuestigandos eos. Nec ubi occultandi se re pereant
 facultatem. ut enim habebit ad o digne remunerationis premiū quidili
 gentius quod ad salutem commissis sibi plebis proficiat fuerit executus.
 Ite ante tribunal dñi de reatu neglegentiae se non poterit excusare. Quicumque
 plebem suam contra sacrilege persuasiones auctores noluerit custodire.

**DNI III KLE FEB THEODOSIO XVIII
 ET ALBINO UICC CONS**

Leo uniuersis episcopis per silicam constantis in dño salutem. Diuinis preceptis
 & apostolicis monitis imitatur. ut per omniū ecclesiarum statu impigro
 uigilemus effectu. Ac si quid usquam reprehensione inuenitur obnoxium.
 Clerici sollicitudine aut ab ignorantia imperitia aut presumptionis
 usurpatione reuocemus. manente tñi dominice uocis imperio. quod bea
 tissimus ap̄t petrus trina repetitione misere sanctionis inbuitur.
 Et xpi oues qui xpm diligit pascat. Ipsius sedis cui per abundantiam
 diuine gratie per se uis reuerentia coortamur. ut periculū desidia quantum
 possumus declinemus. Ne professio summi ap̄t quae se amore dñi
 esse testatur est. Non inueniatur in nobis quae negligenter
 pascens toties committat gregem. Coniungitur summi n̄ amare pastore.

QD PHIBEXIA IN DIE EPIPHANORU

ep̄.

BAPTISMUM CELEBRARI

Cum ergo mihi de caritate vestrae ac ubi fraterna affectione sollicito
 certat indicis innotuerit. uos meo q̄d inter sacram̄ta ecclesie principale ē
 Ab apostolice institutionis consuetudine discrepare. Ita ut baptismi sacram̄ti
 numerosius indie ephiphanię quā paschalit̄ ep̄i celebretur. miror uos
 uel p̄ces foret uros tā inrationabilem nouitatem usurpare potuisse. Ut confuso
 temp̄r utriusque misterio nulla eēt differentiam crederetis. Inter diem
 quoad oratus ē. xp̄i magis & diem quo resurrex̄ xp̄i a mortuis quoculpa
 nullomodo potuisset incēdere. si unde consecrationē honoris accipias inde legem
 totius obseruantię sumeretis. & beato apt̄ p̄tri sedis que ubi sacerdotalis mā̄ ē.
 dignitatis eēt. ecclesiasticę magistra rationis. A cuius uos regulis recessisse
 minore possēt equanimitate tolerare. si aliqua cōmunionis nr̄e increpatio
 p̄cessisset. Nunc autem quia n̄ desperatur correctio seruanda ē. mansuetudo.
 Ut licet uix ferenda sit in sacerdotibus excusatio. que p̄tendat inscientiam.
 malum istam & censurā necessariā temperare. & ratione uos aptissime
 ueritas inferuere.

quōd cunctis uobis per

ordinem rerū p̄ incarnationem dñi nr̄i saluata sacram̄ta degesta sunt.

Semp̄ quidem in s̄no concilio diuansit humani generis in cōmutabiliter p̄
 ordinata reparatio. sed ordo rerum p̄ xp̄m ih̄m dñm nr̄m tēporaliter gerendarū
 in incarnationem uerbi sumpsit exordium. unde aliud tēpus ē. quo ad nūc ante
 anḡlo beata uirgo maria fecundandam se sp̄m̄ sc̄m credidit & concepit. Aliud
 quo salua integritate uirginē ā puer̄ editus exaltante gaudio celestium mis
 trorum pastoralibus indicatur. Aliud q̄d infans circumciditur. Aliud
 q̄d hostia p̄ea legalis offertur. aliud cum. iij. magidaritate noui sideris
 incitata imbecilem ab oriente pueniunt. & adorant paruulū in sacro
 munerum oblatio uenerantur. Nec idem̄ dies quibus impio herodi.
 Ordinat ad iumentis in egyptū translatine subtractus ē. uel quibus ab
 egypto in galileā mortuo p̄secutore uocatus ē. Inter has autē dispensa
 tionū uarietates accedunt augm̄ta corporea. Crescit dñs sicut ē uangelista

testatur pfectibus & gratiis per dies pasche in templum hieru
 salem cum parentibus uenit. & cum ab eis & a societate redeuntium.
 Sedens cum senioribus & inter admirantes magistros disputans inuenitur.
 Rationemque mansionis suae reddens. Quid. e. inquit quod querebatis me
 nesciebatis quod in patris mei oportet & me esse. significant eius esse filium
 cuius est & templum. Jam uero cum in annis maioribus aptius declarand
 baptis mum pcuratoris sui iohannis expeuit. Quidditatis eius remansit
 ambiguum quando baptizato dno ihu sps scs in columbe specie super eu
 descendit & mansit. Audita de celis patris uocedientis. tu es filius meus
 dilectus in te bene bene conplacui. Quae omnia ideo quantum potuimus
 breuitate pferuimus. Ut notu sit dilectionis uis & uniuersos xp̄i dies in nu
 meris consecratos fuisse uirtutibus. & in cunctis eius actionibus sacramentoz
 mysteria coruscasse. Sed aliter quidque signis denunciam aliter rebus
 impleri. Necque cumq; numerantur in operibus saluatoris ad tempus
 potest pertinere baptismatis. Nam si etiam illa que post beati iohannis
 lauacrum ad no gesta cognouimus sub in discreto honore colamus
 omnia tempora continuatis erunt deputanda festis. Quia omnia sp̄ plena
 miraculis. uerum qui xp̄i sapientie & intellectus. Ita apt̄s & totus
 ecclesie erudit magistros. ut in xp̄iana obseruantia nihil in ordinati
 nihil patereat esse confusum. Discernendes cause sollempnitatem.
 & in omnibus insatias patrum principumq; m̄orū. Rationabili
 seruanda discretio quia non aliter unus grex & unus pastor sumus.
 Nisi quem admodum apt̄s docet. Id ipsum dicamus om̄s. si uis aut
 pfecta in eodem sensu & in eadem sapientia. **Q̄D IN BAPTISMO**
 mors pueniat interfectione peccati & sepulturam triduanam
 imitetur. trina demersio & ab aquis eleuatio sic uelut resurrectio de sepulchro

Quamuis ergo & illa que ad humilitatem. & illa que ad gloria
 panent xp̄i. In unam concurrant eandemq; psonā totaq;
 q̄d in illo & uirtutis diuine e. & infirmitatis humane ad nosc̄e

reparationis tendat affectū. Proprie tam̄ morte crucifixi. & in resur-
 rectione mortui potentiam baptismatis nouam. Creaturam conced& exuere
 ut in renascentibus & mors xpi operetur & uita. Dicente beato aplo. a p
 ignoratis. Quia qui eūq; baptizati sumus in xpo ihū in morte ipsius baptizati
 sumus. Consepulti enim sumus cū illo per baptismū in morte. Ut quomodo
 surrexit xpi a mortuis p̄ gloriam patris. Ita & nos in nouitate uitae
 ambulemus. si enim conplantati facti sumus similitudinem orationis eius
 simul & resurrectionis eius erimus. & cetera quae laurus magister gentiū
 ad commendandū sacramētū baptismatis disputauit. ut appar& ex huius
 doctrine spū regenerandis filii hominū. & in di filios adoptandis illum
 diem & illud tempus dectum. In quo p̄ similitudinem formāq; mysterii.
 ea que geruntur in membris his que in ipso. Capite gesta congruerent.
 Dum in baptismatis regula & mors interuenit interfectione peccati.
 & sepulturā triduanā imitatur trina demersio. & ab aquis leuatio re-
 surgentis instar. ē. de sepulchro. Ipsa igitur operis qualitas doc& cele-
 brande generaliter gratie diem legitimum esse & in quo orta. ē. & uirtus
 manens. & species actionis ad cuius rei confirmationem plurimum
 ual&. Quod ipse dñs sibi xps posteaquam resurrexit a mortuis. discipulis
 suis in quibus om̄s ecclesiarū p̄sules docebantur. & formā & potestatem
 tradidit baptizandi dicens. Euntes docete om̄s gentes baptizantes eos
 in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. De quo utiq; eos & iam ante passionem
 potuiss& & instruere. si sipprie uoluiss& & intellegi regenerationis
 gratiam ex sua resurrectione coepisse additur. sane huic obseruatione.
 & iam pentecosten exaduentus sc̄i sp̄s sacra sollempnitas. Quae de paschalis
 festa pend& araculo. & cū ad alios dies alia festa p̄ maneant. haec sep-
 adeum diem qui resurrectione dñi. ē. insignis occurrit. porrigens
 qd̄ ammodo auxiliantē gratie manū & eos quos adie pasche aut
 molestia infirmitatis aut longinquitas itineris. aut nauigationis
 difficulta interclusit. Inuitatis ad quibus lib& necessitatibus.

impediti desiderii sui effectum dono sc̄i sp̄s consequantur. Ipse enim unigenitus
 infidei credentium & in uirtute operū nullam inter se & sp̄m sc̄m uoluit eē.
 distantiam. Quia nulla ē. diuersitas in natura dicens. Rogabo ego patrem
 & alium paraclēsum dabit uobis. ut uobiscum sit in x̄nū sp̄m ueritatis.
 & iterum. Paracletus autem sp̄s sc̄s quē mittet pater meus in nomine meo
 ille uobis dabit omnia. & suggeret in uerba quecūq; dixi uobis. & iterum.
 Cum uenerit ille sp̄s ueritatis ille diriget uos in omnem ueritatem. Cum
 itaque ueritas xp̄i sit & sp̄s sc̄s sp̄s ueritatis nomenque paraclēti. ut que sit
 proprium non de simile est festum. ubi unum est sacramentum.

QUOD BEATUS APOSTOLUS PETRUS

in die pentecosten uirorum tremilia baptizauerit.

X Hoc autem nos non ex nra persuasione defendere. sed ex apostolica
 auctoritate seruare satis idoneo probamus exemplo. sequentes
 beatum ap̄tm petrum qui in ipsodie quo omnem credentium numerum
 promissus sp̄s sc̄s repleuit aduentus trium milium populorū sua p̄dica
 tione conuersū lauacro baptismatis consecrauit. Quod sc̄a scriptura que
 ap̄tor actus continet & fidei historia docet dicens. His uocatus conpunctis
 corde. & dixerat ad petrū. & ad reliquos ap̄tos. Quid faciemus uiri fr̄s.
 petrus uero ad illos. Poenitentiam agite & baptizetur unusquisque
 in nomine ih̄u xp̄i in remissione peccatorum uirorum.
 Et accipietis donum sc̄i sp̄s uobis enim est repromissio & filius ueteris
 & omnibus qui longesunt quoscumque ad uocauerit dñs dñt. Aliis
 & iam pluribus uerbis testificatus ē. & exortabatur eos dicens. sal
 uamini a generatione ista praua. Qui ergo reciperent sermonem eius
 baptizati sunt. & apposite sunt in illa die anime circiter tria milia.

QUOD HÆC DUO TEMPORA

id est pascha & pentecostē ad baptizandū a romanopontifice legitima sunt p̄fixa.

XI Unde quia manifestissime patet & baptizandis in ecclesiis dicitur hæc
 duo tempora. De quibus locutus sumus esse legitima dilectionem

uram monemus. Ut nullos alios dies huius obseruantie misceatis.

QUOD OMNITEMPORE HUIUS

quae necessitate mortis urgentur. id est egritudinis obsidionis per-
cutionis & naufragii debeant baptizari.

Quia si sunt alia quoque festa quibus multa in honorem dei reueren-
tia debeatur. Principalis tamen & maximi sacramenta custodi-
enda nobis est mistica & rationalis exemplatio. Non interdicta licentia
quam baptismo tribuenda quolibet tempore per ictantibus subuenitur.
Ita enim ad has duas festiuitates nexa sibi & atque cognatas in quo lumini.
& in pacis securitatem de gentium libera uota differimus. ut in mortis
periculo in obsidionis discrimine. In persecutionis angustiis in amore
naufragii nullo tempore hoc uere salutis singulare praesidium cuiquam denegem.
siquis autem epiphaniae festiuitatem quae in suo ordine debito honore uene-
randa est. ob hoc existimat privilegium habere baptismatis. Quia hoc quidam
putant quod in eandem diem dominus ad baptismum sancti iohannis accesserit. sciat
illius baptismi aliam gratiam aliam fuisse rationem nec eundem
peruenisse uirtutem. Quae per se spiritum renascuntur. De quibus dicitur.
Quoniam ex sanguine neque ex uoluntate carnis neque ex uoluntate
uiri sed ex donata sunt. Dominus enim nullius indigentis remissione peccati
nec quaerens remedium renascendi. sic uoluit baptizari quomodo & uo-
luit circumcidi. hostiamque pro se mundationis offerri. Ut qui factus erat
ex muliere. sicut apertus. ait. fieri & sub lege quam non mouerat soluere
sed implere & implendo finire. & sicut beatus apertus praedicat dicens. finis
autem legis christi aduersus omnia credenda baptismi autem sui in se condidit
sacramentum. Quia in omnibus primatum tenens sed docuit esse principium.
& tunc regenerationis potentiam sanxit quando de latere ipsius pro-
fluxerit sanguinis redemptionis & aqua baptismatis. sicut ergo uetus
testamentum nouae sanctificationis fuit. & lex per moysen data est. Gratia autem
& ueritas per ipsum christum facta est. sicut diuersa sacrificia una hostia.

reformatarunt. & multorum agnorum occisio illius immolatione
 finita est. De quo dicitur. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccatum mundi.
 sic & ioh non xpi sed xpi p̄uus. N̄ sponsus sed sponsi amicus fuit. Ad eos
 fideles & non sua querens sed que ihu xpi. Ut se profiteretur ad soluenda
 calciamta pedum eius indignum. Qm̄ ipse quidem baptizatus & in aqua
 in poenitentia. Ille autem baptizatus esset in sp̄u sc̄o & igni. Quid duplici
 potestatem & uitam redderet & peccata consumeret. His itaque
 fr̄i km̄i tot actantur existentibus documentis quibus omniā biguitate
 submotę uidentur agnoscat in baptizandis electas. qui secundum
 apostolicam regulam & exorcismis scrutandi & ieiunio sc̄ificandi.
 & frequentibus s̄ p̄dicationibus inuendi. Duotantum tempora id est
 pascha & pentecosten esse seruanda. hoc uere in dicimus caritati. ut aposto
 licis institutis nullo ulterius recedatis excessu. Quia mutuum post hac
 esse non poterit. si quisquam apostolicas regulas in aliquo crediderit
 neglegendas. **UTOESICILIA T̄NIS ĒP**
 annis singulis de ep̄is adie. iij. kl̄. oct̄o rom̄a sociandi synodo in dissimulant̄ occurrit

XIII **Q**uarum illud primitus per custodia concordissime unitatis exiguntur
 ut quia saluberrime a sc̄is fratribus constitutum ē. binos in annis singulis
 debere esse conuentus. Terni semper ex uobis addiem. iij. kl̄. oct̄o roman
 fr̄aterno concilio sociandi. Indissimulant̄ concurrant. Qm̄ adiuuante
 gratiadi facilius poterit p̄uideri. & in ecclesiis xpi nulla scandala nulli
 nascantur erroris. Cum coram beatissimo petro ap̄to id s̄ep̄ in cōmune
 tractandum sit. ut omnia ipsius constituta canonum que. Decreta apud
 om̄i dñi sacerdotet̄ inuolata permanean̄. haec autem que inspirante dño
 insinuanda credidimus. per fr̄i & coep̄os n̄ros uacallū & paschasium
 ad uram uolumus noticiam puenire. Quibus referentibus cognos
 camus quam reuerent̄ a uobis apostolice sedis instituta seruentur.

OXI XII KL̄ NOU CALPODIUS

& arda bure. con fr̄i quod om̄i cuius lib̄ & ordinis clericus qui catholicam

deserens heretice se communione miscuerit si ad ecclesiam reuersus

in eo gradu que erat sine promotione permaneat.

Leo ep[iscopu]s urbis rom[ane] ianuario ep[iscopu]s aquilensi lecta fraternitatis tue
 litteris iugore fideique. Quem olim noueramus agnouimus. Congratu-
 lamur tibi quod ad custodiam gregem xpi pastoralis curam uigilanter
 exsequeris. Ne lupi qui sub specie ouium subintrarunt
 bestiali se uita simpliciter quosque delacerent. & non solum
 ipsi nulla correctione perficiant. sed & iam ea que sunt sana corrumpant.
 Quod neui per te possit obtinere fallacia dilectione tua duximus como-
 nendum. Insinuantes ad anime periculum pertinere. si quisquam de his qui
 nobis in hereticorum atque scismaticorum secta delapsus. & se utrumque heretice
 communionis contagione macularit. Resipiscens in comunione
 catholica sine professione legitime satisfactionis habeatur. saluberrimum
 enim & spiritali medicine utilitate plenissimum est. ut siue presbi-
 teri uel diaconi uel subdiaconi aut cuiuslibet ordinis clerici qui se corrector
 uideri uolunt. Atque ad catholicam fidem quam iam pridem amiserant
 rursum reuera ambiunt. Prius errores suos & ipsos auctores errores
 damnata a se sine ambiguitate fateantur. & sensibus prauis & iam
 peremptis. Nullam sperandi super sit occasio. Nec illum membrum
 talium possit societate euolari. Cum potius illis professio propria coepert
 obuiare. Circa quos & iam illam canonum constitutionem precipimus
 custodiri. ut in magno habeant beneficio si adempta sibi omni spe
 promotionis in quo inueniuntur ordine stabilitatem perpetuamaneant.
 si tamen iterata tinctione non fuerint maculati. non plebem apud
 dominum noxam incurrit qui talibus ad sacros promouendos ordines iudicabit.
 Quod si cum grandi examinatione promotio conceditur. Inculpatus
 multo multo magis non debet licere suspectis. Promde dilectio tua
 cuius deuotione gaudemus iungat curam suam dispositionibus nostris
 & de operam ut cum spe ac uelociter impleantur. que ad totum

incolomitatem & laudabiliter suggesta sunt & salubriter ordinata.
 Nam autem dubit & dilectio tuanos. si quod non arbitramur neglecta
 fuerint. que p̄custodi canonum & p̄fidei integritate decernimur
 uehementius cōmouendos. quia inferiorum ordinem culpe ad nullor
 magis referendū sunt. Quam ad desider negligenterq; rectores qui
 multam sepe nutriunt p̄salen tiam. Dū necessariam
 dissimulant adhibere medi cinam. **ΟΧΤΗΚ**

LIAN · A · L · Y · P · I · O · E · T · A · R · D · A · B · U · R · G · C · O · N · S · S

Leo rustico ep̄o narbonensi subdit responsionibus & ad eiusdem
 consulta rescripsit epistolae fraternitatisque. quas hermes archidia
 detulit libenter accipi. Diuersarū quidem causarū conexio multa
 plures. sed non ita patiente legentis honorosae ut aliquid earum
 inter concurrentes undique sollicitudines fuerit p̄termissum. Unde
 totius sermonis allegatione concepta. & gestasque in episcoporum
 honorate tūq; examine confectas recenset. Sabiniā & Leonis p̄b̄is
 actionisue intelleximus fiduciam defuisse. Nec iustam sup̄ esse
 querimoniam. Qui se ab inchoatis disceptationibus sponte subtraxerunt.
 Circa quosquam formam quā uenensuram debeat tenere iustitiae tuo
 relinquomoderamini suadent tamen caritatis oratu. Ut sanandis egris
 spiritalem debeat adhibere medicinam. Et dicente scriptura. Noli esse
 nimis iustus. miratur agas cum eis qui zelo pudicitiae uidentur modum
 excessisse uindictae. Ne diabolus quidem cepit adulteros de adulteriis.
 ex utraque uictoribus. miror autē dilectionē tuam intantum scandalorū
 quacumq; occasione nascentium aduersitate ab ubari. ut uacationem
 episcopatus laboribus p̄ obtare dedicas. & malle in silentio atque
 otio uitam degere. Quā in his que tibi commissas p̄manere. Dicente uero
 dño. Beatus qui per se uera uertit usq; in finem. Unde et beata per
 seuerantia nisi de uirtute patientiae. Nam secūd̄ apostolicā p̄dicationē
 omnes qui uoluerint in xp̄o p̄uiuere p̄secutionem patientur.

Quae non in eo tantum computanda est quae contra christianam pietatem
 auferro autignibus agitur aut quibus cuique supplicis cum persecutione seuitia
 suppleant. & dissimilitudinet morum & contumaciae inoboedientium & malignarum
 tela linguarum. Quibus conflictationibus cum omnia semper membra pulsantur.
 & nulla piorum portio a conflictatione sit libera. Ita ut nec periculis negotia
 creant ne laboris. Qui inter fluctus maris nauem diriget si gubernator
 abscedat. Qui ab insidiis luporum custodiat oues. si pastor cura non uigilet & qui
 denique latronibus obsidet & furibus. si speculatorem in prospectu explora
 tionis locutum ab intentione sollicitudinis amor quietis abducit. Perma
 nendum ergo est. in opere credito & in labore suscepto constanter tenenda est.
 iustitia. & benigna praesentia demerita odio habeantur peccata non homines.
 corripiantur tumidi. Tollerentur infirmi & quod seuerius castigari
 necesse est. non seueritas plectatur animo sed emendationis. Ac si uehementior
 tribulatio incuberit. Non timida expauescamus quasi illi aduersitati propriis
 uiribus resistendo. Cum & consilium nostrum & fortitudo sit christi ac sine quo nihil
 possumus. Per ipsam uincitiam possumus qui confirmant praedicatorum euangelii
 & sacramentorum ministros. Ecce ego inquit uobiscum omnibus diebus usque
 ad consummationem saeculi. & iterum haec inquit locutus sum uobis ut in me pacem
 habeatis. In hoc autem mundo tribulationem habebitis. sed confidete quia ego
 uicam mundum quem pollicitationes quia sine dubio manifestes. Nullis debemus
 scandalis infirmari ne electionis uideamur ingrati. Cuius tam potentia est
 adiutoria quam uera promissa. De consolationibus autem dilectionis tuae quas
 separatam conscripseras. Archiepiscopus tuus detulit quid sentiendum sit
 inter praesentes oportunius querere. si nobis conspectus tui copia proue
 niret. Nam cum quaedam interrogationis modum uideantur excedere. In
 tellego eas conloqui aptiores esse quam scripseras. Quia sicut quaedam sunt
 quae nulla post ratione compelli. Ita multae sunt quae aut per consideratione
 praesentium aut per necessitate rerum oporteat temperari. Illa semper conditione
 seruata ut nihil quae uel dubia fuerint aut obscura id nouerimus sequendum.

Quod nec preceptis euangelicis contrarium nec decretis sanctorum inueniatur aduersum. **INCIPIUNT AD INQUISTIONES** eiusdem episcopi subiecta responsa quod non habeantur episcopi quos nec clericos elegit nec populus exquisiuit nec prouinciales episcopi consecrarunt. si qui tamen clerici ab his pseudo episcopi ordinantur rata potest ordinatio talis existere.

XV Nulla ratio sinit ut inter episcopos habeantur. qui nec a clericis sunt electi nec a plebibus expetiti nec a prouincialibus episcopis cum metropolitani iudicio consecrati. Unde cum sepe que suo de male accepto honore nascatur. Quis ambigat nequaquam ista esse tribuendum quod non doceatur fuisse conlatum. si qui autem clerici ab istis pseudo episcopis in ecclesiis ordinati sunt qui ad proprios episcopos pertinebant. & ordinatio eorum consensum & iudicio presidentium facta est. potest rata haberi. Ita ut in ipsis ecclesiis perseverent. Alter autem uana habenda est consecratio. que nec loco fundata est. nec auctoritate monita.

QD PRBI AUT DIACONS IN ALICO CRIMINE PLAPSI FUERINT NP OSSINT P MANUS IMPOSITIONE POENITENTIE REMEDIUM CONSEQUI.

XVI Alienum est a consuetudine ecclesiastica ut qui in presbyteriali honore aut diaconi gradu fuerint consecrati. In pro crimine aliquo suo per manus impositionem remedium accipiant poenitendi. Quod sine dubio ex apostolica traditione discendit. secundum quod scriptum est. sacerdos si peccauerit quis orabit pro illo. unde huiusmodi lapsis ad peremerendam misericordiam di. priuata est. expetenda secessio ubi illis satisfactio si fuerit digna sit & iam fructuosa. **QUOD DIACONI SICUT EPIS**

XVII & presbiter cessare debent ab opere conjugali nam repudiare coniugia. Lex continentie eadem est. altaris ministris que episcopis atque presbiteris qui cum essent laici. siue electores licito & uxores ducere & filios procreare potuerunt. sed cum ad predictos peruenissent gradus. ceperunt non licere quod licuit. unde ut de carnale fiat spiritale coniugium. Oportet & eos non dimittere uxores. & quas non habeant sic habere. quo & salua sit caritas conubiorum & cessent opera nuptiarum. **QUOD ALIUD SIT UXOR ALIUD**

157
Incipiunt inquisitiones eiusdem epi.

concupina necorret quisquis filia sua in matrimonium concubinam habentem tradiderit.

Non omnis mulier in coniuncta uxor est uiri. Quia nec omnis filius heres est patri. Nuptiarum autem foedera inter ingenuos sunt legitima. & inter
eguales & multo prius hoc ipsum dno constituta. Quam initium romani
iuris existeret. Itaque aliud est uxor aliud concubina. sicut aliud ancilla
aliud libera. Propter quod & iam apt ad manifestandum harum personarum
discretionem testimonium ponit ex genesi. Ubi dicitur abrahae eice an
cilla & filium eius. Nemo enim heres erit filius ancillae cum filio meo isaac.
Unde cum societas nuptiarum ita ab initio constituta sit. ut propter sexuum con
iunctionem quae habetur in christi ecclesie sacramentum. Dubium non est.
tam mulierem non parere ad matrimonium. In qua docetur nuptiale non
fuisse mysterium. Igitur cuiuslibet loci clericus si filiam suam uiro habentem
concupinam in matrimonium dederit. Non ita accipiendum est quasi eam con
iugato dederit. Nisi forte illa mulier & ingenua facta & dotata legitime
& publicis nuptiis honestata uideatur. Pater no arbitrio uiris cuncte
care culpa. si mulieres quae a uiris habebantur in matrimonio non fuerit.
Quia aliud est nupta alia concubina. **Q^UOD NON SIT CONIUGII**
duplicatio quando ancilla relicto uxor adsumitur.

XVI
III **A**ncilla matorona abicere & uxorem certe ingenuitatis accipere
non duplicatio coniugii. sed profectus est honestatis culpanda sit.
Sanct alium negligentia sed non penitus desperanda. ut trebris cohor
tationibus incitati quod necessarie expetuerit fideliter exsequantur.
Nemo enim desperandus est dum in hoc corpore constitutus est quia
nonnumquam quod diffidentia etatis differatur consilio maturio
re perficitur. **DE COMMUNIONE priuatis & ita defunctis.**

XVII **H**orum causadi iudicio reseruanda est. in cuius manu fuit ut alium
obitus usque ad communionis remedium differatur. Nos autem quibus
uiuentibus non communicauimus mortuis communicare non possumus.
DE HIS QUI POENITENTIAM AGERE DIFFERUNT

Dissimulatio haec potest non de contemptu esse remedii sed de metu
gravius delinquendi. Unde poenitentia quae dilata est cum fiducia
sua peccata non negetur. ut quomodo ad indulgentiae medicinam
anima uulnerata perueniat. **quod oportet alicui**
qui pro inlicitis ueniam postulat & iam multas licitas abstinere.

XXII. Aliud quidem est debita iusta reponere aliud propria profectiois
amore contemnere. sed in licitorum ueniam postulantem
oportet & iam licitas abstinere. Dicente aplo. Omnia licent sed non omnia
expediunt. unde si poenitentiam habent causam quam neglegere forte
non debent. & melius expetit qui se ecclesiasticum quam forense iu-
dicium. **quod poenitentia** nulla lucra negotiationis exercere conueniat.

XXIII. Qualitas lucris negotiantem aut excusat aut arguit quia est honestas
que factus & turpis. Uerum tamen poenitentia ut illius dispendia pati-
quam periculis negotiationis obstringi. Quia difficile est inuenire
uenditaeque commercium non interuenire peccatum. **quod ad militiam**
secularem post poenitentiam redire non debeat.

XXII. **II.** Contrarium est omnino ecclesiasticis regulis post poenitentiae actionem
redire ad militiam secularem. cum aplo dicat. nemo militans deo
implicat se negotiis secularibus unde est liber laqueis diaboli qui se
militiam mundana uoluerit implicare. **quoniam ad uilis**
CENS si urgente quocumque periculo poenitentiam gessit
& non se continet uxoris potest remedio suscipere.

XX. **V.** In adulescentia confutatus si urgente aut metu mortis aut captiuitatis
periculo poenitentiam gessit & postea tamen lapsum in continentia
euentalis copulam uxoris elegit. Ne tamen fornicationis incurret.
Rem uideatur fecisse ueniam si propter conjugem nullam omnino cogno-
uerit in quocumque non regulam omnino cognouerit in quocumque non
regulam confutauimus. sed quid sit tollerabilius aestimamus. Nam
secundam ueram cognitionem nihil magis ei congruit qui poenitentiam

gestit. Quam castitas per seuerans & mentis & corporis.

quod si quis propositum monachi

deseruerit publice sit poenitentiae satisfactione purgandus.

Propositam monachi proprio arbitrio aut uoluntate susceptam
deferri non potest atque peccato. quod enim quis in uirtute debet & reddere.
Unde quae relicta singularitatis professione admilitiam uel ad nuptias
deuolutus est. publice poenitentiae satisfactione purgandus est. Quia
& innocens milicia & honestam potest esse coniugium electionem
meliorum deseruisse. transgressio est. **quod puella**
que non coacte sed uoluntate propria uirginitatis propositum suscepit
delinquant cum uisum fuerit & si nondum fuerant consecratae.

Puelle quae non parentum coacte imperio sed spontaneo iudicio
uirginitatis propositum atque habitum suscepit. si postea nuptias
eligunt per uariantur. & iam si nondum eis gratia consecrationis accessit.
Cuius utique non fraudarentur munere si in proposito permanerent.

DE HIS quibus dubium est. utrum baptismum preceperint necesse est. ut re-

S nullae extant indicia inter propinquos aut familiares. . . nascantur.
Nullam inter clericos aut uicinos quibus huius de quibus queritur bap-
tismi fuisse doceantur agendum. ut renascantur neminem aperte perant.
In quibus quod non ostenditur gestum ratio non sinit ut uideatur iteratum
quia ut possunt meminisse. Quod ad ecclesiam ueniebant cum parentibus
suis possunt recordari. An quid ab eorum parentibus datur acciperint.
sed si hoc & iam ab ipsa memoria alienum est. conferendum eis uidetur.
Quod conlatum esse nescitur quia non temeritas interuenit pre-
sumptionis ubi est diligentiae pietatis. **QUOD EOS**
qui se baptizatos agnoscunt sed in qua fide nesciunt per manus impositionem suscipi.

Hii autem de quibus scriptis non se baptizatos nesciunt. . . conueniant
sed cuius fidei fuerint qui eos baptizauerunt senescire profitentur.
unde quomodo quolibet modo formam baptismatis acceperunt.

baptizandi non sunt. sed p[er] manus impositionū uirtutem sp[iritu]s sci-
quam ab hereticis accipere non potuer[unt]. catholicis copulandi s[unt].

**DE HIS QUI CONUIUIO GENTILIU
ET ECCL[ESI]IS IMMOLATICIS USI SUNT.**

XXX

Siconuiuiuo solo genitalium & eccl[esi]is immolaticis usi sunt possunt
ieiunius & manus impositione purgari. ut deinceps ab idolo thyras
abstinentes sacramentorū xp̄i possunt esse participes. si autem
aut idola adorauer[unt]. aut homicidiis uel fornicationibus contamina-
ti sunt. Ad communionem eos nisi p[ro] poenitentia publicā nō oportet
admitti. **QUOD SEMPER TESA LONICENSIS**

antistes uices apostolice sedis impleuerit.

XXXI.

*Leo Magnus
• Quibus. Quibus
Sixto III. anno
• electus 440.*

Leo ep[iscopu]s urbis romę anastasio ep[iscopu]o tesalonicensi. quanta frater mi-
tatis tuę beatissimi petri auctoritate commissa sunt. & qualia
etiam nr̄a tibi fauoresint credita. si ueritate per spiceres
& iusto examine ponderaris. multum possemus de inuente tibi
solicitudinis deuotio negaudere. Qm̄ sicut p[re]cessores mei p[re]-
cessoribus tuis. Ita etiam ego dilectionis tuę priorū secutus ex-
emplum. uices mei moderaminis delegaui. ut curam quam
uniuersis eccl[esi]is principaliter ex diuina institutione debemus
imitatis nr̄e mansuetudines adiuuare. & longinquis anobis
p[ro] uincis p[re]sentiam quodāmodo nr̄e uisitacionis impenderet
& conuenerit oportunoq[ue] p[ro]spectu p[ro]mitti tibi esse & agnoscere quid
in quibusq[ue] rebus uel tuo studio componeret uel nr̄o iudicio
referuaret. Nam cum maiora negotia & difficiliorē causarum
exitus liberum tibi esse & sub nr̄e sententię expectatione suspendere.
Ne ratio tibi necessitas fuit in id mensuram tuam excedere deu-
andi. Abundant enim apud te monitorū scripta nr̄orū. quibus te
de omnium actionū temperantia frequenter instruximus.
Ut cōmendatas ab xp̄i eccl[esi]as per exortationem caritatis.

ad salubritatem audientie prouocaris. Quia & si plerumque existunt
inter negligentes uel desider fr̄. Quae oporteat maiore auctoritate
curari. sicut ament e. adhibenda correctio ut semper sit salua dilectio.
Unde & beatus ap̄t̄s paulus ad ecclesiam facum regimen timotheum inuenit
dicit. seniore non crepaueris sed obsecra ut patrem iubenet ut fr̄s anus
ut matres iuenculas ut sorores. In ut omnimoda castitate qua moderatio
si quibuscumque inferioribus membris ex apostolica institutione debetur.
Quanto magis fratribus & coep̄s nris sine offensione reddenda est. ut licet
nonnunquam accidant quae in sacer dotalibus sunt reprehendenda p̄sonis.
plus tamen ergo corrigendos agat beniuolentia quam seueritas plus quo
hortatio quam comotio. plus caritas quam potestas. sed ab his qui que
sua sunt querunt non que xpi ih̄u facile ab hac lege disceditur. & dum
dominari magis quam consulere subditis placeat honor inflat superbiam.
& q̄d p̄uisum e. ad concordiam tendit ad noxam. q̄d ut necesse habemus
radicere n̄ de paruo animi dolore procedit. in ipsum enim quod amodo
trahi inculpam sentio. Cū te a traditis tibi regulis in modice discedisse
cognosco. Qui situa ex infamationis paruum diligens erasmee saltem
fame parcere debuisti. neque tuotantum facta sunt animo nro uiderent
gesta iudicio. Relegat fraternitas tua paginas nras omniaq; ad tuos
emissa maiores. A postolice sedis p̄sulam scripta p̄currat & uel a me
uel a p̄decessoribus meis inueniat ordinatum quod acce cognouimus. ee.
p̄sumptam ueniam namq; ad nos cū ep̄is prouincie sup̄ fraterno fuerat uacat.
Beteris epyri metropolitanus anastet. & de indignissimam ad afflictione
quam tulit lacrimabili actione conquestus e. coram adstantibus
diaconibus suis qui querellis flebilibus nihil contra referendo eaque
nob̄ ingerebantur. fide non curare monstrabant. Legebatur quoque
in litteris tuis quasidem diaconum deculer. q̄d fr̄s attacus uel salonica
uenisset. Quodq; concessū suum & iam scripture p̄fessione signat fecit.

pro Veteris
B. pro V.
gr̄uifrag.
no et lat̄. h̄i
ad. Lips. de p̄o
num. h̄y. h̄a
p̄fferre ab̄.

Ut de illo non aliud a nobis possit intellegi quam proprii arbitrii & spon-
 tanę deuotionis fuisse qđ uenerat quoque cartulando oboedientię spon-
 conscripserat. In cuius tamen cartule mentione signū p̄debat̄ iniurię.
 N̄ enim necessarium fuerat ut obligaretur scripto. qui oboedientiam suā
 ipsam uoluntari aduentus p̄bat officio. Unde de plorationibus supradicta
 hæc uerba epistule tue testimonium p̄buer̄. & p̄ hoc quod non ē catholicam
 nudatam ē illud qđ silentio fuerat ad opertū. Ad ita m̄sule & hillynci p̄-
 fecturam & sublimissimam inter mandator apices potestatem in exhibitionem
 insontis anastasi incitatam. ut missa executione terribili que om̄a sibi officia
 publica. ad affectū preceptionis adiungeret & a sacris ecclesie aditas nullo ut
 falso in simulatus crimine extraheretur sacerdos. Cui non ob molestiam
 egritudinis n̄ obseuitiam gemis darentur inducie. sed inter asperū & peri-
 culis plenū p̄ iniurias n̄ ues agere cogere tur. qđ tanta laboris tanta que dis-
 criminis fuit ut ex his qui ep̄m comitatis quidā defecisse dicantur. multū
 stupeo fr̄ sed & plurimū doleo qđ meum de quom̄ nihil amplius indicauerat
 quā qđ euocatus ad esse differet & excusationem infirmitatis obtenderet.
 Tā atrociter & tam uehementer potueris cōmoueri p̄sertim cū & iam
 sitale aliquid mereretur. Expectandū tibi fuerat quid atque consulta
 rescriberem. sed ut audeo me tuis uos exequi sine disimulatione p̄perata.
 nec cōmoderationis nr̄ę aliud disponere scripta sumpsisset faciendi. In
 quo factum ē. licentiam n̄ habere an forte aliquid tibi facinus innotuerat.
 & metropolitano ep̄m noui apud se criminis pondus urgebat. Ad hoc
 quidem alienum ab illo esse & iam tū nihil ei obiciendo confirmasset
 sed & iam si quid graue intollerandū que cōmitteret nr̄a erat. expectanda
 censura. ut nihil prius ipse decerneret quam qđ nob̄ placere cognosceret
 uices enim nr̄a sit atque credimus caritati ut in partem si uocatus sollicitudinis
 n̄ in plenitudinem potestatis. Unde sicut multū nos ea que accepit
 curata letificant. Itanimum ea que s̄ p̄perata agesta contristant.

& necesse est postularum experimenta ciuium sollicitius p̄spici
& diligentius p̄caueri. Quatenus p̄sp̄m caritatis & pacis om̄i in materia
scandalorum de ecclesijs dñi quas ubi comendauimus auferatur. preminente
quidem in illis p̄uincis episcopatus tui fastigio. sed amputato totus usurpa
tionibus excessum. **UT METROPOLITANIS** suauera seruentur.

LXX **I**gitur secundum sc̄orū patrū canones sp̄ū dī conditos & totius mundi reuerentia
consecratos metropolitanos singularū p̄uinciarū ep̄os quibus ex delegatione
nr̄a. fraternitatisque curam p̄tenditur ius tradite sibi antiquitas dignitas
innumeratim habere decernimus. Itaque regulis p̄ statutis nulla aut negle
gentia aut p̄sumptione discedant. **UT METROPOLI**

LXX **I**gnorantibus quarum rectores obierunt de substituendis ep̄is. haec forma seruetur.
III **I**stis qui ordinandus est. & iam sibi bonae uitae testimonio fulcatur. N̄ lucus
non neophytus nec secunde coniugis sit maritus. Aut qui unam quidem habeat
uel habuerit sed quam sibi uduam copulauit. sacerdoti enim tā excellenti est electio.
ut haec quae malis membris ecclesie n̄ uocantur ad culpam. In illis tamen
habeantur illicita. **Q̄D SUBDIACONIS CARNALE**
CARNALE CONUBIŪ DENGGETUR.

XX **I**namcū extra clericorū ordinem constitutis nuptiarū societati & procreatione
III filiorum. fraudē sit liberum arbitriū ad exhibendā tam p̄fecte conueni
tiae puritatem. Ne subdiaconem quidem conubiū carnale conceditur ut & qui
habent sint tanquam n̄ habentes. & qui n̄ habent p̄maneam singulares.
Q̄d in hoc ordine qui quartus est. ac apice dignū est. custodiri. Quanto magis
in primo uel secundo tertio uel ser uandū est. ne ut leuitico aut presbyteriali
hono re. Aut episcopali excellentia quisquam idoneus p̄sta
metur. qui se a uoluptate uxoris necdum frenasse detegitur. **UT NULLIS**
INUITIS ORDINE TURANTIS IGES.

XX **C**ū ergo summi sacerdotes electione tractabitur ille omnibus p̄ponitur

quem clerici plebisque concessus concorditer postularint. Ita ut si malam
 forte personam partium seuوتا diuiserint. metropolitanam iudicio saltem
 proponatur. qui maioribus & studiis iuuatur & meritis. tantum ut nullus
 mutis & non petentibus ordinetur. ne cuius episcopi non optatum aut contemnat
 aut odert. & fiat minus religiosum quam conuenit cum non liceat habere
 quem uoluit. **UT METROPOLITANUS EPISCOPUS**
 de electo quem est ordinaturus episcopi ad thesalonicensem pontifice referat
 & de metropolitano electo similiter prouinciales episcopi.

XXX
VI

De persona autem consecrandi episcopi & de clero plebisque consensum metropoli-
 tanus episcopus ad fratrem nostram tuam referat. Quodque in prouincia bene placuit scire
 te faciat ut ordinationem rite celebrandam tua quoque firma & auctoritas
 Quare ceteris dispositionibus nihil more aut difficultatis debet afferre. ne
 gentibus domini diu desit cura pauperum. metropolitanus uero defuncto. cum
 in loco eius alius fuerit subrogandus prouinciales episcopi ad curiam metropolim
 conuenire debent. ut omnium clericorum atque omnium ciuium uoluntate
 discussa ex presbyteris eiusdem ecclesie ut ex diaconis optimus eligatur.
 De cuius nomine ad tuam notitiam prouinciales referant sacerdotes impletur
 uota postulantium. Cumque de his placuit tibi quoque placuisse cognouerint.
 sicut enim iustas relationes nullis dilationibus uolumus fatigari. Ita nihil
 permittimus arguente presumi. **UT BINIS PER ANNUM**
 prouincialia episcoporum concilia celebrentur & si res difficilis emergerit
 nec fuerit thesalonicensis episcopi iudicio terminata ad romanum referatur anastatem.

XXX
VII

De conciliis autem episcopalis non aliud indicamus quam sancti patres salubriter
 ordinarunt. ut scilicet boni conuentus per annos singulos habeantur. In quibus
 de omnibus querellis que in diuersis ecclesie ordinibus nasci
 ad solam indicentur. Ac si forte inter ipsos qui presentem de ^{causa} de maioribus
 quedam sit peccata causam scilicet que episcopali nequeat examine desiniri
 fratrem nostram tuam de totius negotii qualitate metropolitanus tuus iure instruet

ut sicoriam positas partibus nec tuo fuerit res opita iudicio ad hunc

cognitionem quicquid illud e. transferatur. **UT SI QUIS**

epf suam deserens ciuitate maiore sede abitus causa petierit nec illa obtinere poterit

ET SUA CARE RE DEBEBIT.

XXXVIII Siquis aut epf ciuitatis sue mediocritate despecta administrationem loci
celebrioris ambiert. & ad maiorem^{se} plebem quacunque ratione transtulerit
acathedra quida pellantur aliena sed cathit & ppria. ut nec illis psideat.
quos pauaritam concupiuit. Nec illis quos p supbiam sperant. suis
igitur terminis quisque contemptus sit nec supra mensura iuris sui affectus
augeri. **UT NULLUS ALIENUM CLERICUM**

solicitare uel tenere psumat suo epo n preuenite consensu.

XXXIX Alienum clericum inuito epo ipsius nemo suscipiat nemo sollicitet nisi
XIII forte ex placito caritatis id inter tandem accipientemq; conueniat.
Nam grauis iniurie reus est quid exiit ecclesia id qd e. ualius aut piosius
aude uel abicere uel tenere. Itaq; si in trapunciam res agatur trans
fugam clericum de ecclesia sua metropolitanus redire compellat. si aut
longius recessit tu pcepta auctoritate reuocabitur. ut ne cupiditati
nec ambitioni occasio relinquatur. **UT IN EUOCANDIS**

provincialibus epif ad te salonicense pontifice moderatio conseruetur.
ne sub hoc colore sacerdotalis honor contumelias addicatur nec amplius
quam bini depunctis epif quos metropolitanus pbauerint dirigantur.

XL In euocandis aut. acce epif moderatissimu esse te uolumus. Ne p maioris
diligentie speciem fratris gloriari uidearis iniuriis. unde sic causa aliqua
maior erit ob quam rationabile ac necessarium sit frater nu aduocare
conuentum. Binos de singulis prouincis epof quos metropolitanus credi
derint. ee mittendos ad frater nitatem tua uenire sufficiat. **UT N**
AMPLIUS ab statuto concilio tempore quadiet. xv. remorentur
epi & si in eos denegatio fuerit ob orta contentio cunctarum romano pontificis

subiectionum insinuatione pandantur ut ab eo quoddam placuerit ordinetur.
XLII | Ita ut apud futurum tempus non ultra quindecim dies qui conuenerint retardentur.
 si autem meo quodcumque fratribus tractandum definiendum uocredideris. Diuersa uero
 fuerit aut uoluntate sententia ad nos omnia subgestorum confirmatione ferentur.
 ut remota ambiguitatibus quodamplaceat decernatur. Ad hunc enim finem omne
 effectum in curaque dirigimus. ut quod ad unitatem concordie & quod ad custodiam
 pacis & discipline nulla dissensione uioletur nulla dissidia neglegatur.
 & teigatur frater dilectissime & eos frater quid etiam offenduntur excessibus.
 Cum tamen in similibus sit omnibus materia querellarum hortor & moneo ut quae
 placuit ordinata salubriterque disposita. Nulla concertatione turbentur
 unusquisque proximo suo placeat in bonum ad edificationem. Non enim poterat
 unitatis nostrae firma esse compago. Nisi nos ad inseparabilem soliditatem un
 culum caritatis adformarent. Quasi sicut in uno corpore multa membra ha
 bemus omnia membra non eundem actum habent. Itamulta unum corpus
 sumus in christo. singula autem alter alterius membra. conexio totius corporis
 unam sanitatem unam pulchritudinem facit. & haec quidem conexio totius
 corporis unanimitatem requirit. sed praecipue exigit concordia sacerdotum.
 Quibus & dignitas communis non est tamen ordo generis est. quoniam & inter
 beatissimos apostolos in similitudine honoris fuit quedam discretio potes
 tatis & cum omnium par esse electio unitatem datum est. ut ceteris praemineret.
 De qua forma episcoporum quoque est. ordo distinctio & magna ordinatione pro
 utum est. Ne omnes sibi omnia uindicarent sed essent in singulis pumcibus.
 singuli quorum inter fratres haberetur prima sententia. & rursum quidam
 in maioribus urbibus constituti. sollicitudinem eius susciperent ampliore.
 pro quos ad unam petri sedem uniuersalis ecclesiae cura conflueret. & nihil
 usquam a suo capite desideret. Qui ergo scit sequibusdam praepostam
 non moleste ferat aliquem sibi esse praetatum sed ob obedientiam quam exigit & cum
 ipse dependat. & sicut non uult grauis oneris sarcinam ferre. Ita non audiat

alimporabile pondus imponere. Discipulienim sumus humilis & mitis
magistri dicentis. Discite a me quamtassim & humilis corde & inuenietis
requiem animabus uris. Juguem meum suauis est. & honor meus leuis est. Quod
quomodo experiemur nisi illud inobseruanti ueniat quod idem dominus ait. Qui
maior est uirum erit minor seruus. Quia uero se exaltauerit humiliabitur & qui se

L humiliter exaltabitur. **EXPLICIT INCIPIT EIUDEM.**

conicete episcopo aquilensi salutem. Regressus ad nos filius meus ad eodatur
sedis huius diaconus dilectionem tuam poposcisse memorauit ut de his auctori
tatem apostolicę sedis acciperet. Que quidem magnam difficultatem diudica
tionis uidentur afferre. sed pro inspectione temporalium necessitatum
adhibenda curatio est ut uulnera que ad uersione hospitalitatis inlata sunt rele
gionis maxime ratione sanentur. **quod debentur femineque**
caput uiris nupsierant alius regressus decapuitate uiris prioribus copulari
in quod futurum est unusquisque recipiat.

XLII Cum ergo per bellicam cladem & per grauisimos hospitalitatis intursus. Ita
quedam dicatur diuisa esse coniugia ut abductis in captiuitatem uiris femine
eorum remanserint desitute. que uiros proprios aut interemptos putarent.
at nunquam ammonitionem crederent liberantur & a maioru coniugum soli
tudine cogente transierint. Cumque nuntiationem rerum auxiliante domino
in meliora conuersa. Nonnulli eorum qui putabantur perisse
meorum. merito caritastua uidetur ambigere quid de mulie
ribus que alius iuncte sunt uiris anobis debeant ordi
nari. sed quia nobis nouimus scriptum ad domino iungitur mulier uiro. & iterum
preceptum agnouimus. ut quod de iuncto homo non separatur. Necesse est
ut legitimarum foedera nuptiarum sed inter grande credamus. & re
motus malis malisque hospitalitas intulit unicuique id quod legitime habuit
restitueretur. Omnisque scudis procurandum est. ut recipiat unusquisque
quod proprium est. **quod non probe iuresse**

culpabilis quia uxorem capti in matrimonio uidetur esse sortitus.

XL
III. **N**ec tamen culpabilis iudicetur. & tamquam alienis iuris personis quae per sonam eius mariti qui tamen esse existimabantur adsumpsit. sic enim multa quae ad eos qui in captiuitatem ducti sunt pertinebant inuis alienum transire poterunt. & tamen plenum iustitiae ualdem reuersis propria reformarentur. Quod si in mancipiis uel magis aut etiam in domibus ac possessionibus recte seruetur. Quam magis in coniugiorum redintegratione. faciendum sit. ut quod bellica necessitate turbatum est pacis remedio reformetur. **UT SI UIRI** de captiuitate regressi in temperantia uxorū offensio non fuerint & uoluerint eas in coniugium recipere liberam habeant facultatem.

XL
III. **E**t ideo si uiri post longam captiuitatem reuersi ita in dilectione suarum coniugum perseuerent ut eas cupiant in suum felix consortium. Omitendum est & inculpabile iudicandum quod necessitas inuitat & refutandum quod fide poscit. **UT SI MULIERES AD PRIORES** maritos redire noluerint uelut in pie ecclesiastica communione priuandae sint.

XL
V. **S**icutem aliquae mulieres ita posteriorum uirorum amorem capere ut in his coherere quam ad legitimum redire consortium. merito sunt notandae. ita ut ecclesiastica communione priuentur. quae de excusabili contaminatione criminis elegerunt. Ostendentes enim per suam incontinentiam placuisse quod iusta remissio poterat expiare. redeant ergo in suum statum uoluntate redintegratione coniugia. Neque ullo modo ad obprobrium male uoluntatis oritur quod conditio necessitatis extorsit. Quia sicut haec mulieres quae reuera ad uiros suos noluerunt impietate habenda. Ita illae quae in affectum ex dolo incitum redeunt merito sunt laudandae.

CAPTIUIS AUT TERRORIS AUT PR

non ueneratione cibos immolatio sedere compulsis penitentia concedenda.

XL
VI. **D**e his autem christianis quibus eos a quibus fuerant capti uita immolatio cibis adferuntur esse palliata. consultationis caritatisque hoc etiam

respondendum esse credidimus. ut poenitentiae satisfactione purgentur.

Quae nã temporis longitudinem quã cordis compunctione pensanda est. & siue hoc error. excoꝛteru siue famis sua ferre non dubitetur. Abolendum cũ huius modi cybus p̄ metu aut indigentia n̄ p̄ legionis ueneratione fit sumptus.

q̄d̄ huiusmodi ITERATIONE BAPTISMI

uel ui uel amore coacti animos inclinat̄ poenit̄ sint subleuandi remedio ita ut senilis p̄tatis periculorũ quoq; & egritudinẽ ceterarũq; necessitatũ habeatur sollicita consideratione respectur.

Huiusmodi de quibus similiter dilectio tua nos credidit consulendos qui ad iterandum baptismum uel metu coacti uel errore transducti sunt. & nunc se contra catholicę fidei sacramtũ egisse cognoscunt. ea esse custodienda moderatio que in societatem nrã n̄ nisi p̄ poenitentię remedium & in p̄positionem episcopalis manus cõmunionis recipiant unitatem. Tempora poenitudinis habita moderatione tua confortanda iudicio. prout conuerforũ animos insperant. eẽ. deuotus pariter & iam habentes & tatis senilis inuitũ & periculorũ quorũque aut egritudinũ respicientes necessitates in quibus siquisita grauius urgetur. ut dum adhuc poenitẽ & de salute ipsius desperetur. oportet

si p̄ sacerdotale sollicitudinẽ cõmunionis gratia subueniri. **UT HUIUS AB** hereticis baptizatĩ sola sc̄i sp̄s inuocatione firmentur.

Nam huiusmodi baptismũ ab hereticis acceper̄ cũ baptizati antea non fuissent sola sc̄i sp̄s inuocationem p̄ inpositione manũ confirmandi sunt. Quia formam unitũ baptismi sine sc̄ificationis uirtute sup̄ser̄. & hanc regulam ut sc̄i seruandũ in omnibus ecclesiis p̄dicamus ut lauacrũ semel mitũ nulla iteratione uioletur. Diceme ap̄to. unus d̄s. una fides unũ baptisma cuius ablutio nulla iteratione tementanda est. sed uiximus. sola sc̄ificatione sp̄s sc̄i inuocanda. ut q̄d ab hereticis nemo accipit. ac catholicis sacerdotibus consequatur. hanc aut epistolam nrã quã ad consultationẽ tuẽ frat̄nitas emisimus ad om̄s fratres & compuncti a leuor ep̄os facias p̄uenire. ut omnũ obseruantię data p̄suauctoritas.

D. XLI. KL. AP. CONS. MAIORIANI

aug. incauta lupicani ep. leoumuer. sic ep. p. cessariense mauritaniam confutatus.

**XL
VIII.**

Cum de ordinationibus sacerdotum quedam apud uos illicitè usurpata crebrior ad nos comoneantur sermo proferretur ratio pietatis exegit ut pro sollicitudine quam uniuersæ ecclesiæ ex diuina institutione dependimus. rerum fidè studeremus agnoscere uicem curentes proficiat ueniant. & contra sacerdotum potentia delegantes qui secundum scripta que ipsi ad uos direximus. De episcopis quorum culpabilis ferebat electio quid ueritas habere & inquiret. Nobisq; omnia fideliter indicare. unde qui uidem plenissime notatis nre curam eserauit. & sub quibus qualibus que rectoribus quedam christi plebes in partibus quinque cesariensis habeantur sincere nobis relatione patefecit necessarium fuit uadolorem cordis nri. quo p. d. n. corum gregum periculis p. stamur. Datis nunc quoq; ad dilectionem uram latere p. meremus. mirantes tantum apud uos. p. occasione. temporis impatiata ambientum p. sup. tione. aut tumultu ualuisse popularem. ut indignis quibusq; & longe extra sacerdotale meritum confutatur. pastorale fastigium gubernatione ecclesiæ lederetur. N. e. hoc consulere populis sed nocere nec prestare regimen sed augere discrimen. Integritas enim p. sidentium salus e. subditorum & ubi e. incolomitas oboedientie ibi sana e. forma doctrine. Principatus aut que aut sedatio exor. contulit aut ambitus occupauit. Etiam si moribus utq; acibus non offendit. Ipsi u. tamen in uisui e. p. n. i. osus exemplo & difficile e. ut bono pagantur ex. tu. que malos sunt inchoata principio. quod si in quibus liber ecclesiæ gradibus p. uidenter scienterq; curandū e. uandū domo nihil sit inordinatum nihilq; p. posterum. quanto magis elaborandū e. ut in electione eius qui supra omnes gradus confutatur n. erretur. Nam tota uis familie d. n. i. tatus & ordo nutabit. si qd. requiritur in corpore n. inueniatur in capite. ubi e. illa beata pauli ap. t. p. s. p. m. di. emissa p. ceptio. quam per son. o. am. o. the. omniū christi sacerdotum numerus eruditur. & unicuiq; n. r. m. dicitur manus cito nemini inposuerit neque comunicef peccat alienis. quid est cito munus

imponere nisi integritatem aetatis ante tempus examinis ante meritum oboe
 dientiae ante experientiam laboris discipline sacerdotale honorem tribuere non potest.
 & quid est communicare peccatis alienis nisi talem efficere dominum. Quasi ille est
 qui non meruit ordinari. sicut enim boni operis sibi comparat fructum seruat et nec
 & intelligendo sacerdotem iudicium. Traxit semetipsum efficit damno qui in suum
 collegium adsumit indignum. Ne ergo cuiquam persona praetermittendum est quod
 in fructu generalibus contineatur nec putanda est honor ille legitimus qui fuerit
 contra diuinae legis praecipua conlatur dicente enim apostolo. ut inter alias electionis
 regulas si episcopus ordinetur. quem unius uxoris unum fuisse confiteri. tunc sacra
 sepe habita est. ista praecipua. ut & iam de muliere sacerdotis eligendi. eadem intel
 leretur seruanda condicione fortitella priusquam in matrimonium eius ueniret.
 Qui aliam non habuit sed uxorem alterius uiri esse experta coniugium. Quis igitur
 dissimulare tollerare audeat quod tantum sacramenta perpetratur iniuriam. Cum huic
 magno uenerandoque misterio ne diuinae quidem legis statuta defuerint. quibus
 euidenter est definitum ut uirginem sacerdos accipiat uxorem. & alterius
 conueniat coniugis que uxor futura est sacerdotis. enim in sacerdotibus
 figuratur christi ecclesie spirituale coniugium ut quomodo uir caput est mulieris discat
 sponsa uerbi non alium uirum nosse quam christum qui merito unam elegit unam diligit
 & aliam praeter ipsam suo consortio non adiungit. si ergo & iam in ueteri testamento
 haec sacerdotalium coniugiorum forma seruata est. Quantomagis sub euangelii
 gratia constituti apostolice debemus seruire praecipua. ut quolibet quis bonis
 moribus praeditus & sanctis operibus inueniatur ornatus. Nequaquam tamen uel
 ad diaconi gradum tunc ad presbyterii honorem uel ad episcopatus culmen accendat.
 si aut ipsum non unius uxoris uirum. aut uxorem eius non unius uiri fuisse claruerit.
 monente uero apostolo ac quod dicente. & huic aut praebentur primi & sic ministrent.
 Quid aliud intellegendum putamus nisi in his prouectionibus non solum atri
 moniorum casamoniis sed & iam laborum merita cogitemus. Ne ut ab ap
 tismo nouellis aut a seculari actu repente conuersis officium pastorale.

credatur. cum per omnes gradus milicie xpiane de incrementis perfecti debear
 famari. An possint cuiquam maiora committi. merito beatorum patrum uenerabilis
 functiones cum de sacerdotum electione loquerentur. Eosdem ut ad eos sacris
 administrationibus censuerint. Quia multo tempore per singulos officiorum gradus
 pueri experientiam suam habilem prouiderent. unicuique testimonium ut eius actum
 suorum ratio phibere. si enim ad honorem mundi sine suffragio temporis sine
 merito laboris indignum est. pueniri. & notari ambitus solent quos pbritatis
 documenta non adiubant. Quam diligens & quam prudent habenda est dispen
 satio diuinorum numerum & celestium dignitatum. Nemaliquo apostolica
 & canonica decreta uolentur & his ecclesie domini regenda credatur. Quia
 gitamarum institutionum nesci & totius humilitatis ignari non ab infimis
 sumere incrementum sed a sumis uolunt habere principium. Cum ualde iniquum
 & absurdum ut imperita magistris noui antiquis & rudis preferantur
 emeritis. In domo quidem magna sicut aplos differt necesse est. ut uas ad uera
 sint quedam aurea & argentea quedam uero lignea & ficilia. sed horum
 ministerium p materis qualitate discernitur. nec idem est. priorum usus
 & uilium. Nam inordinata est omnia. si ficilia aureis & lignis & ficilibus
 eorum hominum species figuratur. Quia nullis adhuc uirtutibus nitent
 ita aureis & argenteis hu sine dubio declarantur qui per longe eruditionem
 ignem & p fornacem diuturni laboris excocci. aurum pbritum & argentum
 purum esse meruerunt. Quibus si merces p deuotione non redditur. Omnis
 ecclesiastica disciplina resoluitur omnis ordo turbatur. Dum nec des
 qui nullum subierit ministerium p uerso eligentium iudicio in debitum obtinent
 principatum. Cum ergo inter uos tantum uoluerint a uisitia popularium
 aut ambitus superborum ut non solum laicus sed & iam secundarum uxorum uiros
 aut uiduarum maritos ad officium cognoscamus pastorale p uocatos.
 Nonne aperatissime exagunt cause ut ecclesie in quibus ista commissio
 iudicio seuetiore purgentur. & non solum uirtutes p sules sed & iam inordina
 tori

conuuluo competens pferatur. sed carum fratri nos hinc mansuetudo
 clementie hinc censura iustitiae. Et quia uniuersae sedis apostolice
 pietatem ita nrām temperare sententiam. uti utinam pondero
 delictorū. Quorum unq; n̄ unamensura ē. quōsdā credamus utiq;que
 tolleranda. quōsdam uero poenitus amputanda. eos enim qui uel secundar
 nuptias inierit uel uiduarū se coniugio sociarūt. Nec apostolica nec le
 galis auctoritas sacerdotium obtinere pmittit. Et multo magis illū
 si fuerit in uero iudicio confutatus. Quisicut ad nos relatu ē. duarum
 simul est maritus uxorū. uel illud quia uxorē demissus alteram duxisse
 phibetur. Ceteros uero quorū puertio hoc tantū reprehensionis incurrit.
 Qd̄ ex clauis ad officiorū episcopale dilecti sunt. neq; ex hoc qd̄ uxores habent
 poss̄ esse culpabilis. susceptum sacerdotiū tenere pmittimus n̄ p̄iudicantes
 apostolice sedis statuta. Nec beatorū patrū regulas resoluentes quibus
 inlubriter constitutu ē. Ne primū. aut duo. aut iii. in ecclesia gradu
 quisquā laicorū quibus libet suffragis fultus ascendat. prius quā ad hoc
 meritum p̄ legatima iugmenta pueniat. quod enim nunc utiq; patimur
 esse ueniale. multū postmodū esse non poterit. si quisquā id quod omnino
 interdiciunt usurparit. Quia remissio peccati n̄ dat licentiā delinquendi.
 Neq; potuit aliquaratione concedi fas ē. amplius impune committi. Cū
 itaq; de omnibus fere que fratris nr̄i potentia relicta continebat. plenissime
 dilectionem urām p̄ dauid fratrem & coep̄m nr̄m. qui & sacerdotio merito
 nob̄ ē pbatus & moribus uideatur instructū. sup̄ ē fr̄s ut concorditer
 salubres suscipiat. oriat. Et nihil p̄ contentione agentes sed ad omne
 fructum deuotiones unanimes diuini & apostolicis constitutionibus
 paratis. Et nullo patiamini pudentissima canonū decreta uolari.
 Que enim certarū remissimus consideratione causarū antiquis dem̄ cept
 custodienda sunt regulis. neq; a tempus pia lenitate concessimus iusta
 postulatione plectamus. In eo specialius & p̄pensius commouendi qui
 in ep̄ ordinandis scōrū patrū statuta neglexerūt. & refutare debuerunt

FINIS DECRETA PAPAE LEONIS.

consecrarent. unde si qui epi talem consecrauerint sacerdotem
 n̄ liceat. ee. qualem. Etiam si ali quomodo danū p̄p̄ri honoris euaferint.
 Ordinationis tamen uis ulterius n̄ habebunt nec umquā eis sacramento intereunt.
 Quod neglecto diuini iudicio in merito prefater. Illud sane qd ad sacerdo
 tale p̄tinet & dignitatē. Inter om̄a uolumus canonū statuta seruari. ut n̄
 in quibus libet locis neque quibus cūque castellis. & ubi ante nos fuer̄ epi conse
 crantur. Cum ubi minores & plebes minores que conuentus presbiterorum
 cura sufficiat. Episcopalia autē gubernacula n̄ nisi maioribus populis
 & frequentioribus ciuitatibus oporteat p̄dere nequo scōrū patrū diuinitus
 inspirata decreta uetuer̄ uinculis. & possessionibus uel obscuris & soli
 tariis municipis tribuatur sacerdotale fastigiū. & honor audebent ex
 celsiora. cōmitti. Ipsa sui numero sitate uilescat. Quod nunc in sua dio
 cesim necessitatis epi factū ee. cautius ē. & rationabiliter postulauit. ut
 si epi eorum locorū in quibus non debuerant ordinari humana conditione
 decesserint. loca ipsa ad uis eius antestiter̄ & in uale. ē. ut sacerdotalis
 dignitas inconsiderata ordinata sit. facilitate sup̄flua multiplicatione
 minuiatur. De his autē que magno uirginitatis p̄posito confitute. bar
 baricam p̄tulere uolentiam cōtegritatem pudoris n̄ animo sed corpore
 p̄dider̄. Canobis uidetur seruanda moderatio ut neque inuidiarum
 deiciantur gradu. nec in sacrarū & p̄seuerantiū uirginū numero
 censeantur. Quibus se in omnibus uirginalibus p̄seuerant. & a samonie
 soliditate mente custodiunt sacramentorū non ē. neganda cōmunio
 quam iustū ē. illas in eo uel argui uel notari quod non uoluntas amittat.
 sed uis hostilis eripuit. Causam quoq; lupicini epi illic iubemus
 audiri cum multū & sepius postulanti cōmunionē. ac rationem reddimus.
 Qm̄ cū ad nr̄am iudiciū puocasset in merito eum pendente negotio
 ac cōmunionē uidebamus fuisse suspensū adiectū & iam illud est qd
 huic temere sup̄ordinatus esse cognoscitur. quā debuit ordinari
 antequam lupicinus in p̄senti positus. aut confutatus. aut certe confessus

iuste possit subiacere sententiae autuocantem locum: admodum disciplina
ecclesiastica exigit. his qui consecratur accipere: si quis uero alij emer-
serint causeque ad statum ecclesiarum & ad concordiam pertineant sacerdotum.
Ilic sub amore dñi uolumus uenialiter. & de componendis atq; conpositis
omnibus ad nos relatio plena mittatur ut ea quae iuxta ecclesiasticum morem
iuste & rationabiliter fuerint definita nostra quoque sententia roborentur.

OXI. III. IOACQS. EXPLIC. DECRETA .
PAPAE LEONIS. INCIPIT REGULA E

papae hilarii flabio basilisco & herminerico. uicē.

*Successor Leonis
magno. 467.*

Sabbie .xvi. kalendarum decembriarum resedente uirouenerabili hilario
papa in basilica sanctae marie & maximo taurinum ciuitatum prouinciae
gallarum ingenuo a ebridonensi prouinciae. medionense prouinciae sunt.
saurnio ambinionensi prouinciae. Petro portuensi. Paulino.
aquebiensi. Primo. atellano. Paladio. salpitano. Gaudenzio abi-
censi. romanus. sothere. neapolitano. Tiburtio. capuano. Gaudenzio.
syllatano. Felice. lunensi. Cubodio. trifanensi. Eusebio. semensi.
maioriano. ascensi. Iusto. faberino. Felice. sepontano. Concordio. barino.
uirano. Casario. castano. Ianuario. presertano. Constatiano.
aquinato. Adeodato. cumano. Pretextato. interamiano. Iriberio.
curium sabinorum. Claudio. pausolano. Gerontio. conerino. Adeo-
dato. uelliderno. Lucifero. tifernis metauris. Chrispiano. subau-
gustano. Romanus. albanensi. Serbodei. numentano. Florentio.
talesino. hilario. amerino. Candidus. tiburtino. Paulus. foronouano.
Eusebio. suirino. Apuleio. tarquinensi. Gaudenzio. atremano.
Asterio. gabinati. Proiecto. nepesino. Asterio. florocludensi.
Philippus. numanati. Gaudenzio. uecconensi. Resatuto. & octabio. asis.

**RESIDENTIBUS ETIAM UNI
uersis PRIBYS ADSTANTIBUS
quoque DIACONIBUS HILARUS**

epi ecclie catholice urbis rome synodo p[re]sident dixit.

I Quoniam re legiofus scōspū congregante conuincitur oritur. Ut
 que aique p[ro] disciplina ecclesiastica sunt necessaria. cura diligentiore
 tractemus. si placet fr[at]res ea que ad ordinandū tenorem p[er]tinent. Juxta
 diuine legis p[re]cepta & incenorū canonū constituta. Ita ut uuantedno
 memnia cum mansura solidemus. Ut nulli fas sit sine scitu suo periculo
 uel diuina confirmatione uel apostolice sedis decreta temerare. Quia nos
 qui potissimi sacerdotes administramus officia. Taliu[m] transgressionum
 culpa respiciet si in causa scidē desider fuerimus inuenta. Quam minime
 qd timere debemus. qualiter commineatur d[omi]ni negligentie sacerdotum.
 si quidem reatu maiore delinquit qui potiori honore p[ro]fruitur. & grauiora
 facit uitia peccatorū sublimitas dignitatū. Cauendum ergo imprimis ē
 ne ad sacros gradus sicut gestis prioribus ante p[re]scriptū ē. quisquam
 qui uxorem n[on] uirginem duxit aspirat. Repellendus etiam quisque
 in secunde uxoris nuptias. contra apostolica p[re]cepta conuenit in scū
 quoque litterarū. nec nō aliqua membrorū damna per p[er]ssi. & hi
 qui ex penitentibus sunt ad sacros ordines aspirare n[on] audeant. Quisquis
 talū consecrator extiterit factū suū ipse dissoluet. & qd commisit in licite
 aut ad excessoribus suis inuenit admissum. si p[ro]p[ri]ū periculum uult uitare
 damnabit. Nos enim in nullo uolumus seueritatem uitam exerce-
 sed qui in causa scidē contumacia uel delictu deliquerit aut ipse quod per-
 peram fecit abolere noluerit. in se quicquid malū non reseruit inueniet.
 Quod uide in ceptis possit tenatur custodiri. si placet om[n]i sententias
 & subscriptiones p[ro]p[ri]as commodare. Ut sinodali iudicio aditus clau-
 datur in licite. **AB UNIUERSIS EPIS
 ET PRAESBYTERIS ADCLAMATUM EST.**

Ex audixpe thilano urta. d. vi. haec confirmamus hec docemus
 d. viij. haec tenenda sunt hec seruanda sunt. d. v. doctrine
 urt gratias agimus. d. x. ita ut in perpetuo seruent

rogamus. D. xv. p. dominum petrum ut in perpetuo seruentur rogamus.

D. viii. haec p. sumptionum quam fiat. D. x. qui haec uisio lauerit in semine &

D. vii. & facto silentio. **HILARUSEPS DIXIT.**

Preterea frs noua & inaudita sicut ad nos missis de hispanis epistolis sub certa relatione puenit. In quibusdam locis per ueritatē semina subinde nascuntur. Deniq; nonnulli episcopatum quā nisi meritis pcedenabus datur. Non diu in unum sed hereditariū putant esse conpendium & credunt. sicut res caducas atq; mortalis ita sacerdotium uelud legati aut testamentario iure posse dimitti. Nam pleriq; sacerdotet immortis confinio constituti in locum suum feruntur. Alios designatis nominibus subrogare ut scilicet non legitima expectetur electio. sed defuncti gratificatio p populi habeatur ad sensu. Qd quam graues sit est amate. atq; ideo si placet & iam hanc licentiam generaliter de ecclesia auferamus. neq; tunc pe dictu est homini se putare debere qd dī est. Ita ut qd ad nos pliatū ē. ad uiam & iam possit puenire notitiam. hispaniorum fratru ut eo pōrū nrōrū scripta legantur. Paulus notarius recitauit.

BEATISSIMO ET APOSTOLICA REUERENTIA

anobis xpō colendo pap̄ hilario astantur & uniuersi ep̄i c̄ra cōsis prouincie.

III Quoniam curam apostolatus uester de punciarū suarū sacerdotibus gerat filio nrō miseri uincencio duce puncię nrę referente cognouimus. Cuius impulsu uocā nr̄m in ausu scribendi p nadeuotione surrexit. Ergo prouinciali litterario sermone debita corone ur̄e obsequia deferentes. Hisque sumus ut indignatione que ceteros & iam humilitatem nr̄am in orationibus ur̄is imitē habere dignemini. Beatissime & apostolica reuerentia in xpō anobis colende pater. Illud specialius dep̄cantes ut factū nr̄m qd tōnuoto pene om̄s puncię quā exemplo uetustatis innotatū nr̄am defertur. Per pensis adsertionibus nr̄is roborare dignemini. & cum legeret ab uniuersis ep̄is & pr̄bis adclatatum ē. exaudi xp̄e hilario uita dictam ē. x. haec p. sumptionum quā fiat. D. vi. que dī sunt ab homine dari non possunt. D. ē. vi. p. dominū petrum ut in perpetuum seruentur. D. v. haec ut reseruentur rogamus.

Hilarus episcopus dixit lege. paulus notarius recitauit. episcopus uero. hiensium
 ciuitatis. secundum diuinitatem sortem expleuit conditionis humane. hic episcopus
 uenerabili fratri nostro hermeo quem ipse antea in dio ecclēse suam obis
 uolentibus confatu erat. Derelinquens ei quod potuit habere paupertas
 sub premeuoluntatis arbitrio in locum suum ut subfatu eretur optauit.
 sed defuncti iudicium in eius meritum non uacillat. & cum legeret & per
 episcopus etiam sensu surgens dixit. Illud licuit hoc non licuit successoris de dā.
 Auctoritate uera resistite huic rei per apostolatū ur̄m. hilarus episcopus dixit.
 per curreeque ceperat. paulus notarius recitauit. siquidem omnis clerus
 & plebs eiusdem ciuitatis & optami & plurimi puinciales. ut idem eius locū
 obseruaret & a nobis sperauerat dato consensu. nos cogitantes defuncti iudicium
 & pbantes eius uitam. & eorum nobilitatē atq; multitudinem qui petebant.
 simul & utilitatem ecclesie memoratē optimum duximus. ut tanto
 sacerdoti qui ad diuina migrauerat non minoris meriti subfatu eretur
 antistes perieram cum ecclesia illius municipii. In qua antefuerat ordinatus
 semper huius ciuitatis ecclesie fuisse dioecesis confici. Ergo suppliciter
 petimus apostolatū ur̄m. ut humilitatis nr̄e quā iuste a nobis uidetur factū
 ur̄a auctoritate firmeat. Tandudum sane quæsa fueramus litteris nr̄is
 de presumptione siluani episcopi. & miramur quā nulla apostolatus ur̄i responsū
 suscepimus. Nunc hæc eadem suggerentes petimus. ut quid si perirebas
 nos dignemini informare. & ne forsitan perneglegentiam portitoris aut
 perlonginqui itineris difficultatem humilitatis nr̄e ad uos scripta n̄ potuerint
 ex hoc negotio puenire & iam suggestionem nr̄am malumus iterare
 & subscripao. Orantem pro nobis sc̄m̄ apostolatū ur̄m iugiter uo diuina con
 feruet & genitas nobis omnibus & ecclesie sup̄. Domine uere nr̄i & apostolice
 papa hilarus episcopus dixit. alia epistola recitetur. paulus notarius
 recitauit. **HILARUS EPISCOPUS DIXIT.**

Domno beatissimo & apostolica reuerentia a nobis in xpo colendo papa e
 hilario ascanus & uniuerſi ep̄i tarraconensis prouinciae. IIII.

Etiam si nulla ex parte necessitas ecclesiasticae discipline expe-
 dum reuerentibus fuerat. illud privilegium sedisur̄ quo susceptis
 regni clauibus post resurrectionem saluatoris p̄ totū orbem beatus
 simpetri singularis p̄dicatio uniuersorū inluminatio p̄spexit.
 Cuius uicarij principatus sicut eminet ita metuendus est ab omnib;
 & amandus. proinde nos dñm in uobis primitus adorantes eius sine
 querella seruiat. Ad fidem recurrimus apostolico ore laudatā
 in derisoria quaerentes undeniū errore nihil p̄sumptione sed
 pontificalitōrū deliberatione p̄cipitur. Cum haec ita se habeant
 est tamen inter nos falsus fr̄at̄ cuius p̄sumptione sicut diuitis tacere
 siluit. Ita & loqui futuri iudicii necessitas imperauit. si luanius
 quidem ep̄s calogorre in ultima parte nr̄e prouinciae confortatus.
 diuinationes sibi indebitas usurpando humilitatem nr̄am ad hoc usq;
 p̄duxit. ut contra eius uanissimam sup̄sitionem sedisur̄. unicum
 remedium flagitemus. hinc namque iam ante septē. aut. viii.
 amplius annos post ponens patrum regular. & ur̄a instituta despiciens
 nullis petentibus populis ep̄m ordinauit. Cuius p̄poperū factum
 excusantes frat̄na pacifica posse admonitione sanari profecta
 impetit denique dū contra uetustatē canonum contra sinodi constituta
 alterius frat̄ris nr̄i p̄tibi sp̄u tantum p̄sumptionis accensus in eodem
 loco qui illi fuerat destinatus. Cui inuito & repugnata imposuerat
 manus. & quū uisiam cōtū fuerat adgregatus ep̄m fecit. hinc factū ē.
 ut de eius miserima temeritate ad nos cesar augustano urbis ep̄s
 fr̄at̄ nr̄i uniuersa referret. Cuius diligentia & sollicitudo admodū
 p̄spexerat. si aliquo pfuisse & si quidem cunctis inuicem apositis ep̄is.
 ne se schismatico adiungerent frequentissime contradixit. sed
 obstinatione damnauit totū q̄derat inlicitū. & q̄t nobis pudor est.
 dicere si erubuit solus ille committere. proinde quia his prae-
 sumptionibus quae unitatē diuidunt quae schisma faciunt uelociter

deb&occurri - q̄s sedem uram̄ ut quod sup ac parte ob seruire
 uelras apostolicis adfibus instruamur. quatenus fraternitate
 collecta prolatur̄ in medium uenerandi sinodi constitutus contra rebellionis
 spm̄ uram̄ auctoritate subnixi. Quid oporteat & deor̄ dinatione
 & de ordinato fieri intellegere dō iuuante possimus erigp̄fecto ut
 triumphus si apostolatus ur̄ temporibus quod sc̄i petri cathedra ob
 tunc catholica audiat ecclesia sinouella ruzaniorum semina fuerint
 scripta & subscriptio. Orante pronobis sem̄ apostolatu ur̄ iugia
 euo diuino conseru& p̄nitat. **AB UNIuersis**
 ep̄is & praer byteris adclamatum est.

Vthaec emendentur rogamus dictum ē. vj. ut haec recitentur
 rogamus. d̄. vii. ut disciplina seruetur rogamus. d̄. viii. ut anti
 quitas seruetur rogamus. d̄. viii. ut disciplina seruetur rogamus. d̄. v.
 ut canones custodiantur rogamus. d̄. vii. ut in p̄sumptoribus uindictetur
 rogamus. d̄. vii. Ordinatio apostolica in libata seruetur dictum est. viii.

Ex audixpe hilarouita dictum ē. v. dignus papa dignus doctor. d̄. viii.

Hilarus ep̄s dixit. acceptisq; recitata sunt de omnibus nunc fr̄s specialer̄ sententias
 dō uobis inspirante depmitte. maximus ep̄s ecclesie tauritanis dixit. In custo
 diendis omnibusque ad sacras ordinationes p̄tinent disciplinis. melius
 sententiae meae p̄fessione deuincio. nihil a me unquam eorū que p̄hibitas
 ēē. faciendā. Dereliquiscent eo ut quisquis talia fecerit aut de tecca in eccl̄s
 reserare noluerit. nouerit se graues causas in apostolice sedis iudicio reddē
 turum. In quo illi necesse erit subire sententiam. In genuis ep̄s ebrunensis
 dixit. mihi quoque eadem de omnibus partibus sententia est quae me ip̄e
 conseruō. ne quidam eumquam de his que s̄ interdicta temptentur.
 Quia noui statum & p̄fessionē meā. Deceteris & iam censeo. Ut quisquis
 statutorum transgressor exsiterit. sciat se ecclesiae face regulae laqueis
 innodari & reatum apostolice sedis incurrere. p̄. iulius ep̄s aqueui uedixit.
 Ego quoque similime lege conseruō. & deceteris qui transgressores

fuerint pariter censeo. nec sine periculo sui quiquam tale temptare
 liceat quod merito debeat uindictam. Primus ep̄ ecclesie atzellone dixit.
 Hoc & ego censeo. eē. obseruandum. palladius ep̄ ecclesie salping dixit.
 Nihil me contra disciplinam ecclesie a faciam uel statuta sc̄orū canonum
 facturum esse polliceor. Tiberius ep̄ ecclesie sabinensis dixit. profiteor
 me statuta sedis apostolice in omnibus custodire. & sine ecclesie a me deri
 corum aliquem contra p̄cepta sc̄orum canonum dep̄ hendero. aut muliere
 duxisse aut duas habere uxores ab ecclesie a facio officio separari. Ab uni
 uersis ep̄s dictū. ē. sententia a fratru om̄ sequimur. Om̄ confirmamus
 & obseruandum esse decernimus. Exaudi x̄p̄e hilari uita. Diē. vi. quae
 male admittasunt p̄te corrigantur. Diē. viii. quod non licet non fiat dictū. ē.
 viii. Hilarius ep̄ ecclesie urbis rome sinodo p̄sident dixit. qm̄ p̄sentis
 definitionis formam quae secundum sc̄orū. ē. facta sententia in omniū
 ecclesiarū notitia puenire decernimus nec uquam p̄ sui possit ignoracione
 licere. q̄ non licet & edere gestanotariorum sollicitudo curauit.

PRECEPTUM HILARIUS EP̄S

ascario & uniuersis ep̄s tarroconens̄ prouinciae.

Postquam litteras ur̄p̄ dilectionis accepimus. quibus p̄scriptiones siluani ep̄
 calagorensiū ecclesie retundi petitas. & cursum uero cenonensium
 querias nimis illicita uota firmari. honoratorū & possessorū tyriac so
 nensium castantensium calo gortianorū. uiragenensium trita insium leuensiū
 & uero uiscensium ciuitatis cum subscriptionibus diuersorū litteras nobis
 constat ingestas. Per quas idq̄ de siluano querella uia depromserat exca
 sabant sed reprehensione iustissima eorū pariter iusta allegatione n̄ carebat.
 Quia p̄ter consuetudinem metropolitani fr̄s & coep̄m̄ ascario. paucis
 ciuitatibus ordinates darunt sacerdotet unde quoniā quicquid ab alterutra
 parte. ē. indicatum. Om̄a uideamus p̄ ueritate confusum temporū
 nesci tate p̄specta. hac ratione decernimus ad ueniam
 per anere qd̄ gestū. ē. uonihil deinceps contra p̄cepta

beati apti . nihil contra nichenorum canonum constituta temptetur .
 hoc autem primum iuxta eorundem patrum regulas uolumus custodiri . ut
 nullus p̄ter notitiam atque consensum fratris ascani metropolitani
 aliquatenus consecretur antistes quia hoc & uetus ordo tenet . hoc . CCC .
 XVII . sc̄orū patrum definiuit auctoritas cui quisque obuias tendere
 manus eorum se consortio faceret indignum quorum p̄cepto nibus reuol-
 tate . In quorum contumeliam asp̄bo spū & iam pars illa contemnitur
 quae ueretur . ne quis relicta ecclesia sua ad alteram transire presumat .
 q̄d nimis impue conhibentibus . & ut doleatur grauius uobis adserenabus
 hireneus ep̄s conuictus admittere quintra auctoritate roborare cupias .
 Quos maxime de rebus illicitis magna indignatione probatis accendi .
 Leca sergo inconueniēti fratrum quos natalis mei festiuitas congregauit .
 Litteris uris quae de ordinandis ep̄s secundum statuta canonum . uel pro
 decessorem eorum decreta sunt . plura sententia gestorum que pariter dire-
 ximus . tenore discetis unde remoto ab ecclesia uercenonensi atque ad sua
 remissio hirineo ep̄o sedatis . p̄ sacerdotalem modestiam uoluntatibus
 quae per ignorantiam ecclesiarum legum desiderant . quod non licet
 obanere talis p̄uenus de clero p̄prio . uercenonensibus ep̄s ordinetur .
 Qualem tēp̄cipue fr̄e ascani oporteat eligere & debeat consecrare . nisi
 similiter forte factum fuerit non sine oburgatione tu maxime
 nominis recundat nra p̄cepto . q̄d iniuriam di a quo specialiter sacerdo-
 talium . ē . gratia dignitatum didicerimus admissum ne cepiscopalis
 honor hereditarium ius putetur . q̄d nobis soladi nri xp̄i benignitate
 conferatur . Ordinato sergo nunc ep̄os que licet & dum te ignorante pro-
 uecti sunt . Cum suis auctoribus meruerint submoueri . hac ratione
 firmamus . sine cuius maritus fuerit quisquam & unius uirginis
 nuptus ac uota conuenit . sicut & legalia constituta p̄cipiunt dicendo .
 sacerdos uirginem uxorem accipit . n̄ uiduam non
 repudiatam . secundum q̄d & iam beatus apt̄s paulus

169
178

magister gentium debet quiescere desiderant sacerdotes propria institutione
 non tacuit dicens unius uxoris virum cuius tenore sententiae ita infor-
 matione debet ut inter cetera quae commendata sunt haec studeatis praecipue
 custodiri quae cognoscitis antequam uersa mandari in quibus etiam pro-
 spiciendum est ne duos sint in una ecclesia sacerdotes ne litterarum ignarus
 aut carens aliquaparte membrorum uel etiam experientibus aliquis
 ad sacrum ministerium prorsus sinatur accedere nec tantantum putat
 peccationes ualere populorum ut cum his parcere cupitis uoluntatem di-
 ni quaenot peccare prohibet desiderat cuius indignatio ex hoc grauius
 commouetur quam benignitas eius. Dum sunt illicita peccata qui sunt inter-
 preter placationis offenditur. Ut autem omnia secundum haec quae scrip-
 simus corrigantur. praesentes litteras traiano subdiacono nostro ueniente
 direximus. quod si hic meus episcopus ad ecclesiam suam deposito improbitatis
 ambitu redire neglexerit. Quod ei non inuidia sed humanitate
 prestabitur. Renouandum se ab episcopali consortio esse cognoscat.
 Dat in keltum ianuarium basilisco & herminico uua.

EXPLICIT
 TITULE DECRETORUM PAPAE HELARI.

**INCIPI CONSTITUTA PAPAE SIMPLI-
 CII. SIMPLICIUS EPISCOPUS. IOHANNI EPISCOPO RABENNATI.**

Siquis est intutus ecclesiae disciplinae. uel siquid apud te sacerdotalis
 modestiae teneretur. Numquam plectibilis peccarentur excessus
 aliquibus in nullo te paternarum regularum poterat continere precepto-
 rum sanctae memoriae prodecessoris tui fuerat reuocandus ex em plo-
 quicum fatiendo primum minus delinquisse inuitum. Senerat tamen
 dignum pro tali usurpatione iudicium ubi ista deducisti quae in fratrem
 & coepim nostrum gregorium. Non electione sed inuidia perastu.
 Quem inexcusabili uolentia pertrahi ad te passus es atque uexari. Vt ei
 honorem tantum non per animi tranquillitatem sed per auerentiam.
 Sicut dicendum est interrogares. Neque enim talia potuissent fieri.

Successit Helario
 anno 467.
 Baron. a. 477

sanitate consilii. Nolumus exaggerare quod gestum est nec cogamur iudicare
quod dignum est. Nam priuilegium memoratur amittere. Qui permissa sibi
ab utroque potestate. Sed uanior ratio facit esse sententiae molliores. quam ma-
lumus testare & coepit pro proleto referente cognoscere. Non nisi litte-
ris propter obprobrium publicare. nam scandalum cuius auctor agnosceris.
Ita moderatione conpescuit ut frater & coepit meus greg. quem non pro uectu
constat esse sed pulsum. Nullam causam sicut peccat tecum habiturus. Mutu-
tentem gubernaculum ecclesiam & contubernium spirituale quod sortiri non
oportebat inuicem non te cuncta amplecti. Cui siquid negotii forsitan
emer sit tu nrām habeo uel contra eum peccat examē. Necessitatis
etiam quas faciente te conpellitur suscipere hac definitione consulimus.
Ut resuso p̄dio quod bene annuū ibi datus est commemorat. Atque ad
ecclesiam reuertentem reuerso possessio in bariaensi xxx solidorum re-
ditum liberorum sine dubitatione tradatur. Indiem scilicet uite eius.
Saluo proprietate uirtu tabernaculi ecclesiae ad quam p̄dicti obitum
reuertetur. Quod si non fuerit nrīs partium constituitur. Quod post
transgressionem maneat contumacem ipse p̄pendis. Denuntiam
autem quod si potest hac quicquam tale p̄sumpseris & aliquam. Seuep̄m
seu p̄b̄m seu diaconum inuicem facere forte credideris. Ordinationis
tibi reuertatur ecclesiae. Uel emittentis noueris auferendas. Datum
in kt̄ uimus seuerino uic̄ conr̄. **EPI SIMPLICIUS**
ep̄s florentio equitio & seuerio.

III **R**elationis uir̄ dilectionis instruxit & gestorū serie plenius intimauit.
Gaudentium ausinensis ecclesiae sacerdotem contra statuta
canonum acnra p̄cepta ordinationes inlicitas p̄perasse. Quam
illi totam poenitentis auferri p̄cipimus potestatem. Scripsimus enim
ad seuerum fratrem & coep̄m nr̄m ut si necesse fuerit ipsam supradicta
ecclesiae consideratis patrum regulari hoc figuratur officio quo
ille abusus esse conuictus est. Itaut huius quinlicite ab eodem sunt p̄uicti.

ab ecclesia Africa ministeris sint remota. simul etiam de redibus ecclesie
uel oblatione fidelium. Quid deceat nescienti nihil licere permittat.
sed solae ex his quarta portio remittatur. fabricis & erogationi peregrinorum
& pauperum profuturę ob onagro p[re]bo sub periculo suo sui ordinis
ministerentur. ut amantur se clerici p[er] singulorum merita diuidantur. Ad
uero ministeria ecclesie que alienata conperimus reparare. p[re]sup[er]or
p[re]dica fratris compellatur instantia. Cui etiam in hoc specialiter p[re]ci
pimus imineri. Ut tres illas portiones qui forienm[en]s dicitur sibi tant[um] modo
iudicasse restituat. Dat. xiiii kl. Dec[em]bris post consulatu leonis augusti.

EXPLICIT CONSTITUTA PAPE SIMPLICII
INCIPIT CONSTITUTA PAPE FELICIS

*Successus simplicio
anno 483.*

emplaria gestorum quibus allegatum est p[re]cepta pap[ae] felicit.

Flauius boetio. u[er]o. conf. sub die .iiii. idus martiarum in basilica constanti
am. Resedente uenerabili uiro papa felice unacum candido tiburtino.
p[ar]chasio centumcellem. herennio portuensi.
Constantio aquinatu. Constantio tribena.
Equitio matellicata. Angelo telesino.
philippo numanata. Constantino capuano.
Ephiphanio spellata. Urbano fulginata.
Bono ofaensis. seuro casinata.
Martimiano formiano. Asterio foronouano. martiano amerino.
Rumulos p[re]nesano. Chrisconio tudestino. Uictore donatus rufatus.
Helsulio utriculano. & pardalio afris. basilio. tollennata.
Episcopis & p[re]b[is]. Maximo blenaro. Rufacus urbico. firminus.
proiectatio tarquinensi. paulus. Casanus. petrus. petrus sub
angustano. simplici[us]. ualente. Laurentius. maximino ferriensi.
petrus. uincomalo. asterio. Basso farenianato. Laurentius.
foranus. Canusio. felice anteatino. Valentinus. Cassius. Inno
centio mibanata. p[ar]chasius. petrus. asterius. felice anteatino.

Valerandus. Cassius. Innocentius. Mibanata. Paschasius. Petrus.
 Asterius. Felice. Anagnino. Leone Asterius. Euclemio. Benigno.
 Aque Iuensi. Asello. Ianuarius. Bonifacio. Andrea. Gaunati. Martino.
 Petrus. Gordianus. Decio. Trumtaben. Smaragdo. Petrus. Benifatio.
 Cypriano. Numentano. Lepidus. Xystus. Maxentius. Athanasio.
 Albanensi. Petrus. Epiphanius. Felice. Paschasius. Vitali. Fundano.
 Ephi phanius. Felice. Asterius. Petrus. Lorensi. Petronius. Petrus.
 Laurentius. Constantio. Sutrino. Iulianus. Fulgentius. Felice. Fel-
 cissimo. Sabiniensi. Calistus. Alexandrus. Gaudentius. Forododiensi.
 Romanus. Redemptio. Bonifatio. Ueliterno. Iohanne. Pietatio.
 Valerianus. Bonifatio. Sebastianus. Laurentius. Martinianus. Jobinus.
 Ephi phanius. Andrea. Bono. Petrus. Serbodei. Opilione. Petrus.
 Sebastianus. Seruandus. Romanus. Marcellinus. Dominus. Petrus.
 Agapitus. Iulianus. & Abundantius. Adstantibus quoque diaconibus.

**FELIX EPS ECCLESIAE CATHOLICAE
URBIS ROMAE P[RE]SIDENTS SYNODI DIXIT**

I Communis dolor & generalis est gemitus quod intra Africam rebaptizatos
 & iam ep[iscop]os p[ro]b[os] diacon[os]que cognouimus que sine dubio ad usque quoque puenit
 notitiam scitatis. De quo quid obseruari debeat ordinare nos conuenit.
 Proinde ut manifesta sit sup hoc nra sententia quaenobis sunt uisa rea-
 tentur. **ANASTASIUS DIAC RECTI SCIAS**
 ura uniuersis ep[iscop]is p[ro] diuersas prouincias constitutis.

II Qualiter in africanis regionibus a fura diaboli seuerit in populum
 xpianum atque in id multiplici deceptione p[ro]p[er]it ut non modo
 uultus incautum. sed ipsos quoque in mortis profunda demer serit sacer-
 dotes. Nullos non orbis ingemuit nullaterra nesciuit. Unde in grandi
 merore posita dissimulare n[on] possumus p[ro] euntium atque a nobis exi-
 gendarum discrimen animarum. Quapp[er] competens adhibenda est
 talibus medella uulneribus. Nonnatura curandi facilitas morasera

Sub Felice Papa. II
 Inuenta reliquia S^{ti}
 Barnaba apt. et
 Evangelium S.
 Matthaei Barnaba
 in. Bononia
 485.

captus peste nil p̄sit. sed segrius tractata p̄niciet reatu non legitime
 curationis inuoluat. pariter saucior & medenter. In primis itaque ueni-
 entis ad uos & remedium postulantis sollicitè discutienda est p̄fessio & p̄-
 sona decepti. ut medella possit congruent exhiberi. & qui satis facturū dō
 p̄penitentiam rebaptizandum legitime doluerit. utrum ad hoc facinus currerit.
 An impulsus accesserit requiratur. sciant quod se decipiat ipse qui fallit.
 Nihilq; p̄nā facillitatem tribunalis ex celsi iudicio derogari. Cui illa f̄-
 rata quae pia quae uera quae iustas & necessitas aliter tractanda. ē. ratio
 uoluntatis. Deterior. ē. autē causa illius qui forte p̄no sollicitatus. ē. ut periret.
 nihil enim in contemptum reliquid inimicus cui ne desua liceat gaudere
 captura. succurrendum. ē. in reatus & concurrendus uenandis. ē. laqueus.
 Ut in facitū lamentantibus lapsū tam iustas moderatione quam con-
 punzione pietatis ad aulam quam reliquerat sit regressus. Nec pudet
 forsitan aut pigeat iudicis ieiuniorum genitumq; temporibus oboedire.
 Aut alius obseruantis salubrioris obtemperare. p̄ceptis quia humilibus
 datur gratia n̄ sup̄bis. sic ergo ruine suę dolore p̄teratus quisquis in xpo
 fieri querit erectus. & p̄ dispensationis nr̄e ministeriū qd̄ uram sequi
 conuenit caritatem. Nec alicui fas. ē. uel uelle uel posse transcendere causas
 eius. Qui contra apostolicā doctrinā ad iterationē se nimis infauitā. baptizatus
 matas dedit. uel eius quialiquibus argumētis excussandū callide p̄prium
 putauerit esse consensum. sacerdotali uigore & humanitati tractemus
 ut in eis fides quē nisi. ē. una. Jam nulla. ē. adiutorio ch̄ni iudicis ad salutē
 sine nr̄e p̄p̄ratione et offensione reparatur. Quia cum peccatoris anobis
 satisfactio p̄tratur. n̄ p̄ter nr̄am laudem atque letitiam mens eius ad
 ueniā purgator inuenitur. & idē meminertis hanc sup̄bis nos habere
 sententiam. Ut seruata discretione peccatum n̄ eadem cuncta quae lapsis
 lance pensentur. Quā maioris castigationis ē. exigendus usura euidemus
 dñi cōmissa fuerit disciplina. Ut ergo ab ecclesie sumatibus incoemus.
 Eos quos ep̄os p̄b̄os ut diaconos fuisse constat erit. & seu obtantis for̄sitan

seu coactus Lauacro illius unici salutari que claruere fecisset actum.
 & xpm quem non solum dono regenerationis. uerum & iam gratiam percepti
 honoris induerant exuisse. Cū confidē nemi ad secundam tinctionem uenire
 potuisse. nisi sepalam xpianū negauerit. & p fessus fuerit. eē. paganum.
 Quod cū generaliter sit in omnibus execrandū. multo magis in ep̄is. p̄bit. &
 diaconibus auditu salam dictoq; p̄batur horrendū. sed qui ad emendatū atque
 saluator clementissimus ē. & non inem uult perire. usque ad extremū iudicium
 in penitentiam si resipiscunt iacere conuenit. peccationi n̄ modo fidelium.
 sed nec cathecuminorū quidem omnimodis inter eē. Quibus cōmuni laica
 in morte redi. ē. data. ē. Quam rem diligentius explorare uel facere proba
 tissimi sacerdotas curare debet. De clericis autem & monachis aut puellis dī. aut
 seruare p̄cipimus hunc tenorem. quem nichena sinodus circa eos qui lapsi
 uel fuerint seruandum esse constituit. ut scilicet quimulla necessitate nullius
 reumore atque periculose. litere barazarentur. hereticis impig. dederit.
 fitamen eos ex corde peniteant tribus annis inter audientes sint. septē uero
 annis subiacent inter penitentes. manibus sacerdotū duobus & iam oblationes
 modis omnibus n̄ sinantur. sed tantū modo populatibus in honoratione sciētē
 peccant fundantur dō colla submittere quicquid n̄ inuit abnegare. q̄t sunt
 pote mortali in cramentis p̄scriptis temporis ceperit uis finis urgere. subuen
 endum ē. implorata & stuab ep̄o qui penitentiam dederit. seu ab alio qui tamen
 data esse p̄bauerit aut similiter p̄bo uaticā ab eunti desito n̄ negetur. Pueris
 autem quibus q̄d adhuc inuestes apuritate uocabulum. ē. seu clericis seu laicis
 aut & iam similibus puellis quibus ignorantia suffragatur & t̄t aliquā diu
 sub manus impositione detentis reddenda cōmunionē. peccorū expectanda
 penitentia quos ex capis aquo eraone censura. q̄t ē. a nobis p̄uide constitutum
 p̄hū quibus inter remi labe contagi. plurimum uere scit ad uitam dum
 adhuc in penitentia sunt poenitenda forte cōmittant. q̄t si ante p̄ finitum
 poenitentiae tēpus dispectus a medicis aut euidentibus moris pressis indicat.
 recepta quisquā communionis gratia conualescit. ser uemus in eo q̄t nichena

+

+

canones ordinantur. ut habeatur inter illos qui mortuone sola comunicant
 donec impleatur spatium temporis eidem prescriptum. Ne cathecuminos nostros qui sub
 tali professione baptizati sunt perierimus qui non est causa dissimilis. sicut idem sancti canones
 ordinarunt eius qui quolibet modo christum quem semel confusus est. abiuravit. tribus annis
 inter audientes sint & postea cum cathecuminis permittantur orare. per manus
 impositionem communionis catholice gratiam receptare. Excepta sunt tantummodo
 episcopi & presbiteri diaconibus quibus solo mortis sue tempore conciliandum esse iam
 diximus. Ceteros id est siue clericos siue monachos uel monachas seu laicos.
 sexus utrisque personarum quos uolentia & periculis coactos. Iterationem bap-
 tismatis subisse confiteri. uel quia aliquo commento huius facinoris piaculis
 dixerunt non teneri. In poenitentiam perenni durare decernimus. & per manus
 impositionem ad societatem recipi sacramenta. Illo propterea custodito ne ex his
 unquam quinquolibet aetate alibi quam in ecclesia catholica aut in baptizati aut
 rebaptizati sunt ad ecclesiasticam militiam prorsus permittantur accedere. Quibus
 satis esse debet quia in catholicorum numerum scripta. Quia de suo ordine & communione
 uidebitur ferre iudicium. Quisquis hoc uiolauerit aut statum. uel qui non
 remoueri eum quem ex his administratum clericale obrepisse cognouerit.
 Curandum uero maxime & omnia cautela est. prouidendum. ne quis fractum
 corporumque nostrorum aut eorum presbiterum in alterius ciuitate uel dioecesi
 poenitentem uel sub manu positum sacerdotis. aut eum qui conciliatum esse dixerit.
 sine episcopi uel presbiteri testimonio. & litteris aut in parrochia presbiteri aut episcopi in ciui-
 tate suscipiat. Quod aliqua dissimulatione neglectum culpam tangit. & cum
 clericorum qui locis in quibus hoc minus curatum fuerit commemorantur.
 his itaque rite dispositis & ad ecclesiarum uestrarum notitiam nostrae deliberatione
 placis parare uos conuenit. Quibus licet ad animarum reparationem nihil
 deesse uideatur. Tamen si cum noua aliquid & quod perire non potuit fuerit
 reuelatum. secundum beatum paulum apostolum tacente priore fidenter insinuet.
 quia spiritus sanctus ubi uult inspirat maxime cum sua causa. tractatur ne nos
 pieuit audire & si qua sunt ommissa non arroganter abnuere.

sed rationabiliter ordinare. data iduum martiarū dimansio & sibi dno
 uua. contr. explicit pp. fel. **INCIPIT EPISTOLA PAP GELASII**

*Gelasius succedit pap gelasi generale de creati ad omnes episcopi de iustitias ecclesiarum moderare
 Felici. anni
 492. Barro.*

*Sub hoc pontificatu
 S. Beatus de sede
 sacro et Imperij
 anno 494 fugit in
 Aremum.*

Necessaria rerum disputatione constringimur & apostolicę sedis moderamine
 conuenimur. sic canonum paternarū liberare. & petro p̄sulū decesso
 rumque nr̄orū p̄cepta metari utque p̄sentū necessitas temporū restaurandis
 ecclesiis relaxanda deposcit. Adhibita consideratione diligenti quantum
 potest fieri temperemus. quoniam in totum formam ueterū uideamur.

excedere regularum. & reparandis militię clericalis officis quę per
 diuersas italie partes. Itabelli famisq; consumpsit. incur sio ut in multis
 ecclesiis sicut fratris & coep̄nri ioh̄ rauennatis ecclesie sacerdotis. frequena
 relatione comperimus usquequaq; deficiente seruitio ministerorū nisi re
 mittendo paulus p̄cclesiarum p̄motionibus antiquitus inter ualla p̄fixa
 remaneant. sine quibus administrari neque ont sacris ordinibus ecclesie
 funditus defatute atque in plurimis locis p̄ inopiam competentis auxili
 salutare subsidium redimendarū desit animarum. neque magno reatu
 sitando coharante periculo. Nāliquaatenus consolemur in necc.

UIUBINULLA PER UNQUE IN NECESSITATE
 seruentur uel cum defuerint clerici de monachis eligantur.

II Priscis igitur p̄ sui reuerentia manentibus confatutis. quę eubimulla uel
 rerum uel temporū purgare angustia regulariter conuenit custodiri.
 Satenus ecclesiis quę uel amicos priuatis ministeris uel sufficientibus
 usque ad eo dispoliatis seruitus. ut plebibus ad septimentibus diuina
 munera supplere non ualeant. Tam in statuendi quā p̄mouendi clericalis
 officij obsequii. sic spacia dispensanda condimus. ut si quis & iam de re
 gioso p̄posito & disciplinis monasterialibus eruditus ad clericali munus
 accedit. In primis eius uita p̄teritis ac temporibus inquiratur. uel si nullo
 graui facinore p̄batur infectus. si secunda n̄ habuit fortassis uiciorum

Intantum

ne. amaro. relictam sortitus ostenditur. si penitentiam publicam
fortassis non gessit nec ulla corporis parte appareat uitiatus. si seruilis aut
originarie n̄. ē. conditionis obnoxius securie. Jam pbatur nexibus absolutus.
si adsecutus ē. litteras sine quibus uix fortassis officiarium possit implere ministeriū.

Ut si his omnibus que sp̄dicta fulgetur. conuolutor uel notarius aut certe
defensor effectus. post tres menses existat acolitus. maxime si huic etas
& iam suffragator. sexto mense subdiaconi nom̄ accipiat. Ac si modeste
conuersationis honesteque uoluntatis existat. p̄. mensis sit diaconus completoque
anno sit p̄b̄t. Cui tamen q̄d annorū fuerant inter sacra conlatura sci

pposita sponte suscepta doceatur presertim de uotio. **UT SI QUIS**
de laicis eliguntur ad clerū multo sollicitus haecque superius dicta sunt
inquiruntur & super statutos gradus quibus annus expletur sex mens̄
adiciendi sunt ut post annū & sex mens̄ p̄b̄y de laicis sine necessitate exierit ordinentur.

Super de laicis quispiam ecclesiasticus. ē. adgregandus officii tanta sollicitus
singulis que superius comprehensas huiusmodi docet examinare p̄sonam
quanto inter mundanā re legiosamque uitam constat. eē. discrimini. Quia
utque conuenientia ecclesie ministeria reparanda n̄. in conuenientibus meritis
ingerendi. Tantoque magis q̄d sacris aptū possit esse seruatus in eorū querendū
ē. instat. Quantum de tēpore quo fuerant haec adsequenda decerpitur.
Ut morum habere doceatur hoc p̄bitas q̄d p̄lixior consuetudo n̄. contulit.
Nep̄ occasionem supplende penurie clericali uitia potius diuini cultibus
intulisse. p̄. legitime familie consistemur p̄curasse compendia. quorum
promotiōibus sup̄ animas. sex menses nihil ominus subrogamus. qm̄
sic dictū ē. distare conuenit. Inter p̄sonam diuini cultui deditam. & de
laicorū conuersatione uentem. Que tamen eatenus indulgenda credi
dimus. ut illis ecclesiis quibus infestatione bellorū uel nulla penitus uel
exigua remanser̄ ministeria renouentur. quatenus his dō. p̄. p̄. restat. **R**
in ecclesiasticis gradibus subrogandis canonū paternorū uetus forma ser
uetur. nec contra eos ulla ratio p̄. ualeat. q̄d p̄cedentis defectus remediopuideatur.

Non aduersus scita maiorū noua lege pponitur. Ceteris ecclesiis ab hac occasione cessantibus quāsi simili clade uastatas pristinam faciendis ordinationibus conuenit tenere sententiam. Quomāgis hac oportunitate cōmoniti obseruantiam uenerandorū canonū ppenius delegamus. singulorū graduum conscientias admonentes. ne inlicitos prumpere molliantur excessus. nefas eē. confidat quisque pontificum. bigamos aut conuugia sortientes ab aliis derelicta. siue quos libet post poenitentiam uel sine litteris uel corpore utiātor. uel conditionarios aut curie publicorumq; rerum nexibus implicatos. ut passim nullatenus congruentis examinatione discutos diuinis seruituros adplicare mysteris. neq; p suo libito iura studeant aliena p uadere. Absque sedis apostolice iusta dispositione mandante. **UT AB EPIS PRECEPTIONE** pape noue basilice dedicentur.

III Basilicas nouiter insatatas non petras ex more pceptibus dedicare non audeant. Nā ambiant sibi in se uindicare clericos potestatis alienae. **UT NULLA PRETIA DE BAPTIZANDIS** consignandisque fidelibus exigantur quod si qui per petrare fuerint deprehensi honoris sui sint periculo subituri.

V Baptizandis consignandisque fidelibus pta nulla pfigant. nec in laconibus quibus libet inpositas exagitare cupiant renascentes. qm qd gratis accipimus gratis dare mandamus. Et ideo nihil p dicitur prorsus exigere molliantur. quouel paupertate cogente decernit uel indignatione reuocata. Redemptiois sui causas adire dispiciant. Certum habentes qd qui pro hibita deprehensi fuerint admisisse. uel cum missa n potius sua spom correxerint periculum subituri p prii sint honoris. **UT PRBY** modum deuitū seruent non chrisma conficiant n consignent nec p sente

quolibet epō nisi iubeantur uel orare uel sedere psumant nec acolorum **NECSUBDIACONUM FACIANT.**

VI Nec minus etiam p r b o s ultra contra suum modum tendere prohibemus

Nec episcopali iudicio fastigio debita sibi & audacter adsumere.
 In conficiendi christinatis & consecrationis pontificalis adhibende sibi &
 arripere facultatem in presenti quolibet amitate. nisi forte iussu iubeatur
 uel orationis uel actionis sacre subpetere sibi ipsam. et licentiam. Neq;
 sub eius aspectu nisi iubeatur aut redere presumat. Aut uenerabilia tractare
 mysteria. nec sibi inuenerit ullaratione concedi. sine summo pontifice
 subdiaconi uel acoluthum ius habere faciendum. Nec prorsus addubitet
 si quicquam ad episcopalem ministerium specialiter pertinens suo motu
 potuerit exequendum. continuo se prae dignitate. & sacra communione
 priuari quod fieri necesse est. censeamus. si eius praeferente huiusmodi
 fuerit praerogatio conprotata. nec ipse eius episcopo a culpa cohibentiae
 & uacatione uacaturo summoderata faciente dissimulauerit uindicare.

SIMILITER uel diaconi in sua propria iuxta patrum decreta custodiant.

Diaconos quoque propriam constitutum seruare mensuram. peculiari tenore
 quorundam canonibus deputatum quippiam temptare permittimus. nihil eorum
 suo ministerio penitus adplicare. Quae primis ordinibus proprie decreuit
 antiquitas. absque episcopo uel presbitero baptizare non audeant nisi iudicis fortassis
 officii longius constitutus necessitas extrema compellat quae & laicus christianus
 facere plerumque conceditur.

quod diaconi in presby

terio residere non possint. nec tractatus habeatur ecclesiasticus nec sacris
 corporis praerogationum praesentibus debeat uisus parare praesbyteris.

Non in presbyterio residere condigna celebrantur uel ecclesiasticus habeatur.

Quicunque tractatus sacris corporis praerogatione sub conspectu pontificis seu presbyteri
 in his absentibus nisi non habeant exercendi. Cum in decreta uenerabilium
 sanctorum nos quoque magnopere custodire nitamur. Ac sine eorum dispendio

si nulla quae pro alicuius utilitate fortasse compendio uideantur laxanda
 dicemus.

quod apostolica sedis praeternos

canones pio studio deuoto que custodiat.

Cum quoniam contra salutarium reuerentiam regularum copiamus temere

nihil licere. & cum sedes apostolica super his omnibus fauente dominoque patrum
 canonibus sum prefixa. pro de uotoque studeat tenere proposito satis indignum est.
 quemquam uel pontificum uel ordinum subsequentium hanc obseruantiam efutare
 quam beati petri sedem & sequi uideat & docere. satisque conuenienter sit totam
 corpus ecclesie in hac sibi & obseruatione concordet quam illic uigere conspiciat.
 Ubi dominus ecclesie totus posuit principatum. Dicitur autem scriptura. ordinate
 in me caritatem & in membra cum ordine fiant. Atque iterum psalmista predicante.
 Circumdatus es & conplectam meam paritatem tribus eius. Ponite corda
 uia in uirtute eius & distribute gradus eius ut in arceas in pignora alteras.
 Quoniam hic est dominus dominus in seculum & ipse regnabit in secula. Hic proculdubio qui in ecclesia
 a faciarum narratur altitudine dignitatum. & in cuius uirtute bonis operibus
 corda ponenda gradibus utique distribuitur cunctis dominus director populis pre
 dicandus est christi. Ubi nemo sibi & aliquid est am & imminutum. Cum & de
 unius cuiusque gradus perfectione nihil deperit. & conuenienter retinendo
 quod celesti dispensatione conlatum est. pariter nobis & cognoscibilem dominum
 fieri & tribuit esse rectorem. nam & si quid indulgetur de temporum quanti
 tate moribus adgregati & forenitate pensatur. si uere & quam proposito con
 tinetur quod prelati fuerat & tunc curandum. Dummodo illa nullatenus
 dissimulata subripiantur quorum quod libet in eis claruerit. merito clericalibus
 in fulis reprobabilem constat conuincat esse personam. & nulla non nunquam
 sinenda sunt quaesit & errorum confecti integritas sola nocere si ualeant.
 Illa tamen sunt magnopere prauienda que recipi sine manifesta. De colo
 ratione non possunt acti ea ipsa quaenullo detrimento aliquoties indul
 genda credentur. uel rerum temporumque cogit inuitus. uel accele
 rate punctionis respectus excusat. Quanto magis illa nullatenus mutalanda
 quaeneculla necessitas nec ecclesiastica prorsus excorquet ualitas.
UT PRIMUM PASCHALE TEMPUS UEL
 pentecosten nemo baptizare presumat nisi eos tantum quos egritudo
EXTREMA COMPULERIT.

Bapa zandi sibi quispiam passim quocumque tempore nullam credat
 in eē fiduciam p̄ter paschale festū & pentecosten uenerabile sacramētū
 excepto dumtaxat grauiissimi languoris incursum. In quouerecundum ē
 nemorbi crescente periculo sine remedio salutari fortassis egrotans exitio
 p̄uentus abscedat. **PRAESBYTERORUM**
 & diaconorum ordinationes certis celebrare temporibus.

Ordinationes etiam p̄btorū diaconorumque nisi certis temporibus & diebus
 exercere non debeant. Id ē. III. mens. ieiunio. VII. & X. sed etiam quadra-
 gesimalis initi ac mediana quadragesime die sabbati ieiunio circa uesperā
 nouerint celebrandas. Ne cuiuslibet utilitatis seu p̄b̄m seu diaconū his p̄ferre
 quam antep̄s fuerint ordinata. **UT PREFIXIS DIEBUS**
UIRGINES SACRĒ UOLENTUR.

Deuotas quoque uirginibus nisi aut in epiphaniarū aut in albis paschalib:
 aut ap̄torū natalibus sacraminime uel amē inponant. nisi forsitan
 si ante baptismate dictum ē. graui languore correptis. ne sine hoc munere
 defeculo exeant implorantibus non negeant. **UT UI DUE Ñ UOLENTUR.**

Viduas autem uel are pontificum nullas ademptas. q̄d nec auctoritas diuina
 delegat. ne canonum forma p̄scauit. n̄ ē. ergo penitus usurpandum
 etque si ecclesiasticas inferenda p̄sida ut nihil committatur inlicitum.
UT NULLUS PRESULATUS ECCLESIE
 a face uel monasteriis seruum aut originarium nolentibus dominis
 sub nomine relegioso defendat honoris & cōmunionis periculū subitarius
 quisquis hoc per petuare temptauerit.

Generalis etiam querelle uitanda p̄sumptio. ē. quā p̄modum causantur
 uniuersū. p̄s̄m seruos & originarios dominorū iura possessionumque
 fugientes. sub relegiose conuersationis obtentu uel ad monasteria sese
 conferre. uel ad ecclesiasticum famulatū. conhibentibus quoque p̄silibus
 indifferenter admittit. que modis omnibus ē. ammouenda perniciet
 ne xp̄ianis nominis infatutum. aut aliena per uadi aut publici uideatur

disciplina subverti. Precipue cum nec ipsa ministerii clericali
 hac oblatione fuscari conueniat dignitatem. Cogaturq; pro fratre
 militantium sibi condicione iurgare aut uideri. qd absit obnoxia quibus
 sollicita competent interdictione prohibita. quisquis episcopus presbiter diaconus
 uel eorum quoniam monasterii p. essentoscantur. huiusmodi personas apud se
 tenentes non resatuendas patronis. aut deinceps uel ecclesie sacre seruituti
 uel re religiosis congregationibus putauerim applicandas. nisi uoluntate
 for sitan dominorum subscripture et famonio primitus obsolutus. aut
 legitima transacione concessa. Periculum se honoris p. prii n. ambigant
 comunionisque subiturus. si super hac re cuiusquam uerax nos querella
 pulsauerit. magnis quippe scidit secundum beatum aptm p. cauendu e.
 ne fides & discipline d. ni blasphemetur. **UT CLERICI NULLI**
 negotiationes inhonestas & turpilucra sectentur.

XV **C**onsequens fuit ut illa quoque que de pichem parabus nupad nos missa
 legatio nunciavit. p. pter eunda putaremur id e. plurimos clericoru
 negotiationibus inhonestas. & lucris turpibus imminere nullo pudore
 cernentes euangelicam lectionem. qui a p. sed n. m. negotiatore se cepto
 uerberatos flagellis adseritur expulisse. nec apti uerba recolentes.
 quibus. ut. nemomilitans d. implicat se negotiis secularibus. psalmita
 quoque dauid surda dissimulantes aut ^{non} **contemtem**. qm non cognouit
 negotiationes introibo in potentia d. ni. p. inde huiusmodi aut ab indignis
 post hac que factomibus nouerim abstinentium. Et ab omnibus cuius libet
 negotiationis ingentis cupiditate que cessandum aut in quocumque gradu
 sint positi. mox ad clericibus officis. & ee. debet & d. ni. ne officina
 negotiationis & spelunca potius sit latronum. **UT NEMO**
 literas p. sciens uel aliqua parte corporis imminutas p. moueatur ad cleru.

XVI **I**n literatos quoque & nullam ^{non} parte corporis imminutos sine ullo
 respectu ad ecclesie sacum didicimus uenire seruitium. qd simul amq;
 traditio. e. & apostolice sedis uetus forma non recepit quam dicitur

carens sacris esse potest aptus officii & uiciorum nihil deo pro se
offerri legalia precepta sanxerunt. Itaque decetero modis omnibus
haec autem uentur nec quisquam talis suscipiatur in clerum. si qui uero
uel temeritate propria uel incuria presidentum tales ante susceptis
in his quibus constituti sunt. locis ceteris per se uerent. ut nihil unquam
promotionis arripiant. satisque habeant hoc ipsum sibi per nimiam miseratione.
permissum. **DE HIS QUI SE IPSOS ABSCIDUNT.**

Debis qui semet ipsos absiderint paternam moner euidenter sequenda
posuerit. Quorum tenore sufficiat indidit. Dicunt enim talia per petrauerit
mox ut agniti fuerint a numero clericali debere sedudi. Quamodis
omnibus custodire nos conuenit quia fas est. nulli subpediat per illa
que quibus qua memorabilis decreuit forma censere. **QUOD**
ad clerum crimino sine queant promoueri & in clerico positi si in aliquibus
fuerint inuenta criminibus a suis officis arceantur.

XVIII Conperimus etiam horrendis quibusdam criminibus implicatos tota
discretionem sumota. nihil uide facat atrocibus necessaria plenitudine
si habere. sed nec aliqua correptione penitus succedente ad diuinum
ministerium honoremque contendere. sed nec aliqua correptione.
si nullos. ut in his sordidibus constitutos grauibus delinquentes
facinoribus si repelli. cum & apud clares nemini citomanus imponendas
neque communicandum peccatis alienis. Semaiorum ueneranda contra
tata punitam. huiusmodi si foris reperint. tanquam ante peccauerit
decetero oportere depelli. quam sacre professionis oblitos per uarica
toresque. si proposita per auidubia submo uendos. **QUOD DE MONIIS**
aliquis passionibus in rebus ministeria sacra tractare non liceat.

XV **III** **V** si que adeo sane conperimus in licita que que prorupere ut de
monis similibusque passionibus in rebus ministeria sacra tractare
tribuantur. Quibus si in hoc opere positis aliquid propriae necessi
tatis occurrat. Quis de sua fidelium salute confidat. ubi ministerios
ipsos curacionis humane tanta per speyerit calamitate. ut exat...

Atq; ideo necessario remouendū sunt. ne quibuslibet p quibus xpi
 ē mortuus. scandalum generetur infirmis postremo sic corpore sa-
 ciatum fortassis aut debilem. nequaquam scā contingere. lex diuina
 p misit. Quantomagis domicelefas dispensatores. eē. n̄ conuenit qd̄.
 ē. deterius mente percussos. **q̄d̄ h̄i qui s̄ sacris**
 uirginibus sociant & foedera incesta cōmiscunt cōmunicare n̄ possint
 nisi forte publicam poenitentiam gesserint.

XX Virginitas sacris cōmune se quosdam sociare cognouimus & post
 dictum dō propositum incesta foedera sacrilega q; miscere. quos
 proctus equum. ē. a sacro cōmunionē detruē. & nisi per publicam
 probatāq; poenitentiam omnino non recipi. aut h̄i certe uicium
 desēto transeuntibus. si tamen penituerint non negatur. **quod**
uiduae ut supra dictum. ē. n̄ uellentur & si professam con-
 tinentiam pposito mutato calcauerint ipse p̄seratio dō p̄sinitacab. redduntur

XXI Nam de uidiu subnulla benedictione uel andis superius laudis
 duximus. differendūq; si propria uoluntate p̄fessa p̄sinitacab
 castitatem mutabili mente calcauerit periculis inter erit. Qualidm
 debeat satisfactione placare. sicut enim si se for sitan continere
 n̄ poterat. secundū aptm nullatenus habere uetebatur. si habitasse
 cum deliberatione p̄missa dō pudicitie fidem debuit custodire.
 Nos autem nullū talibus laqueum debemus inicere. sed solas ad ora-
 tiones p̄m̄i septēni poenasq; p̄ponere diuini iudicii ut nr̄a sit absoluta
 conscientia. & illarū p̄ose rationē. dō reddat intentio. Cauendū ē.
 quippe que de earū moribus ac abusq; beatus paulus testatur apt
 qd̄ planius exponere p̄terimus. ne sexus instabilis nontā det̄eri
 quam admoneri uideatur. **q̄d̄ s̄ secunda con-**
 iugia secularibus n̄ negentur quibus tam ad clerū p̄ hoc facto
 minime uenire conceditur.

XXII Secundas nuptias sicut secularibus mire conceditur. ita post eas
 nullus ad clerū cale. sinitur uenire collegiū. Alia. ē. enim humane

fragilitati generaliter concessa licentia. Ne ad ea & ee. uita
diuinarum rerum seruitium dedicata dicendorū. **UT SI QUIS**
susceperit ecclis proprie desertore & aliqua puerit dignitate
utrique sententia subiaceant quā canones p̄fixerint.

XXIII. **Q**uisquis proprie desertor ecclesie nullis existens abus causis ad
aliā impuauerit transeundum temereque susceptus fuerit & p̄
motus reuerendorum canonū. Uel ipse uel receptor eius atque p̄ceptor
confutata n̄ fugiat. Que de huiusmodi p̄sumptionibus p̄fixere
seruanda. **QUOD SI QUIS EX MONACHIS**
& laicis de quibus supradictū ē. eligantur ad clerū cū nulla cogit
necessitas antiqua de eis debent instituta seruari qd̄ sup̄bentur sacra
menti. ee. p̄uo dignitatem ab officio deponantur p̄adante & accipi
entem simonismagi crimen uoluit.

XXIII. **D**e monachis laicisque in prima copiosius p̄ceptionis huius parte
digesta. quae uel quatenus pro rerū temporūq: necessitate concessa sint.
Quemadmodum ubi nullius facta necessitas inter esse p̄babitur.
Nisi uetus institutio debeat custodiri. Quos uero confiteri in
dignos meritis sacra mercator. ee. p̄uo dignitate conuictos oportet
areri. N̄ sine periculo facinus tale patrantur qui adantem pariter
accipientemque. Damnatio symonis quam sacra lectio testatur
in uoluit. **DE SACRIS LOCIS NOUIT**
instituta quamuis superius dictum sit. hoc nunc tamen adicitur
ut nulla basilica sub defunctorū constructa nomine deducatur.

XXV. **D**e locorū consecratione scōrū quamuis superius scriptum fuerit
comphensū. Nobis quoque pate factū ē. qd̄ absq: p̄cepto sedis
apostolicę. Nonnulli factas ecclesias uel oratoria sacrare pre
sumant. hoc sumus tantum tam inditio detestabiliore p̄mitti
qd̄ in quocūque nomine defunctorū. & quantum dicitur nec omnino
fidelium constructiones edificatas. sacris p̄fessionibus p̄cessionib;
audacter instituire memorantur que qm̄ tam acoruatam

durant ut eadem uixit ferre possit audiat. si uero xpi antea
 affectus in illis regionibus certus & fixus e. & districtis ista querantur.
 & a quibus fuerint gesta prodantur. qm̄ sicut latentibus in hac aetate
 nominibus n̄ extat. In quem sententia debita proferatur. Ita cum mani
 festus fuerit documentis expositus quam ex celeris tantoposcit inmaniter
 si effugere uitaunt ullatenus uitam. **QD̄ NE FASSIT**
 feminas sacrifaltaribus ministrare ut aliquid ex his que uiuorum
 sunt officis deputata prae sumere.

XX
 VI

Nihil omnino impatienter audiuius tantum diuinarum rerum
 subisse dispectum ut femine sacrifaltaribus ministrare firmentur
 cunctaque non nisi uirorum famulatu deputata sexum cui non competit
 exhibere. nisi quod omnium delictorumq; singillatim p̄ feminas uiciorum
 reatus omnis & crimen eos respiciat sacerdotes. Qui uel ista comittunt
 uel comittuntur minime publicando prauis excessibus se fauere signi
 ficant. si tamen sacerdotum iam sint uocabulo nuncupandi qui deligati
 sibi re legioni officium. sic p̄sternere moluntur ut imper uersaqueq;
 p̄fanaque delicta sine ullo respectu regule xpiane p̄cipua finestra
 fecerunt. Cūque scriptam sit minimaque spernit paulatim decidit.
 Quid e. talibus efamandum qui in mensis ac multiplicibus prauitatibus
 occupati. In gentem rumamulmodis in pulsi onibus ediderunt. Quae non
 salum ipsos uideatur obruere sed ecclesie uniuersis mortifera si non sanentur
 inferre p̄niciem. Qui hac exercere sunt ausi sed & iam qui actenus cognita
 siluerunt sub honoris p̄p̄ri se uacere dispendio. si non quanta possit celeritate
 festinent. ut loetalia uulnera competenti medicatione curentur. Quo
 enim more teneant iurapontificum. qui pontificalibus excubis eatenus
 inuncta dissimulant. ut contraria domidi cui p̄sident potius operentur
 quantumq; apud dm̄ possent. si hi omni conuenientia p̄curarent tantum
 quid mereantur aspiciant. cum ex cetera studio sectem ad uerba
 & qua si magis haec regula sit que ecclesia debeat gubernari. sicque
 quid e. ecclesiasticis inimicum regulis perpetratur. cū & sic cognos

habebit canones unusquisque pontificū non temerata debuerit
 tenere custodiat. & si forsitan nesciebat consulere fidenter spontuerit
 scientem ignorantem quomagus excusatio nulla succurrit rariibus.
 Quia nesciens proposuit seruare q̄norat nec ignorans curauit nosse q̄d
 gerere. **Q̄D IN UNALQUAQUE ECCLESIA**
 cui ep̄s p̄est quattuor tam de reditu quam de oblatione fidelium fieri debent
 portiones ut una sit episcopali ad clericorum tertia pauperum & quarta fa
 bricis ecclesiasticis amplioetur. **XXVII.**

Quattuor autem tam de reditu quam de oblatione fidelium putauit libet
 ecclesie facultas admittit. sicut dudum rationabiliter ē decretū
 conuenit fieri. portiones quarum sit una pacificis. altera clericorum
 pauperum tertia. Quarta fabricis adplicanda de quibus sicut sacerdotis
 inter erit integrum ministris ecclesie. memoratam dependere quanti
 tatem. scilicet ultra delegatum sibi summā nihil insolenter nouerit
 expetendum euero quae ecclesias edificis attributa sunt. huic operi uera
 citer progat a locorum doceat instructio instauratio manifesta sc̄orum.
 quia nefas ē. si sacris sedibus desatatis in lucrum suum p̄sul impendia his
 designata conuertat ipsam nihilominus adscriptam. pauperibus por
 tionem quamuis diuinis rationibus se dispensasse monstraturus. ee.
 uideatur. tamen iuxta quod scriptū ē. ut uideant opera uera bona & glori
 ficent patrem ur̄m qui in caelis ē. Oportet & uiam p̄sentis iustificacione
 p̄dicari & bone fame p̄conius non taceri. **Q̄D EP̄S PR̄B̄T**
 & diaconus a quocumque clerico ueraciter accusatus quia contrahet
 confatuta fecerit potest sine dubitatione p̄celli sui & iam honoris ep̄s
 periculum subiturus si haec omni ecclesie noscenda tacuerit.

XXVIII. **Q**uappi nec clericorum quisquam si huius offensa futurū confidat in
 munem. si in his quae salubriter sequenda de prom simus. siue ep̄m
 siue ep̄b̄m seu diaconū uiderit ex celerentem n̄ p̄anus ad aures nr̄as
 deferre curauerit p̄bationibus dumtaxat competenter exhibitis
 ut transgressoris ultio fiat. & ceteris interdicio delinquenti.

finiunt epistat pap gelasi.

Suero modis omnibus erit unusquisque pontificū ordinis & honoris
elisor sicuti quā dericorū ueleccles totius auditui haecputauerit
suprimenda. Dat. v. id. martiarum asterio & presidio & aliamanu.

conss. **EPT PAP ANASTASIO RBIS ROME**

ad imperatorem anastasium pro pace ecclesiarum glorio sissimo
& clementissimo filio anastasio agusto anastasio sept.

Succedit Gelasio
Anastasio II.
a. 496.

Ex ordium pontificatus mei primitus oblata populis pace pnuntio conse
quenti profide catholica humilis pietatisq; praecator occurro. In
quorū primum mihi diuinū fauorem pro prinquasse confido. Quod con
sonantia in mea augustissimi nominis tui ndubiū prestat auxilium. ut
sicut p̄cellsum uocabulum pietatisq; p̄ uniuersas gentes toto orbe p̄fulgeat.
Ita p̄ ministeriū meū humilitatis sicuti semp̄ ē. sedes beatissimi petri in
uniuersali eccles̄ ad signatum sibi ad nōdō teneat principatum. Nec p̄t
unū mortuū diutius unica uilla salutaris desup̄ contexta p̄toā. maleforas
patatur incertum. Quae sola indiscussionem p̄ firmitate sui uenire non
potuit cui & iam impriuata utatantū circa sincere relegionis studium
fuit ut sicut fama certissima celebrauit. Memom̄ agis uel inter preci
puos sacerdotes p̄fixas asc̄is patribus regulis eccles̄ custodis sedicatur.
q̄d sem̄ studium cū maiestate imperii creuisse confidimus. **q̄d p̄ xp̄o**

fungatur legatione dum p̄ pace r̄ catur ecclesia.

II

Legatione itaq; fungimus p̄ xp̄o ne eos p̄t̄ offensionem uel scandalum
patiamini publice nominari. quorū merita uel actus illū iudicem
latere non possunt. In cuius iam sunt iudicio constituta p̄t̄ illic potest
inter serere in corpore mortali adhuc temeraria p̄sumptio. In quo non
solū confessio facit aperta merita singulorū. sed & iam silenti ipsius
n̄ potest latere secretū. Nāque & p̄ decessor n̄ pap̄ felix. sed & iam
acatus illic p̄culdubio s̄ ubi unusquisque sub tanto iudice non potest
p̄ sedere sui merita qualitate. **q̄d n̄ s̄ iudicem**

Iudicandum debis quia iam addm̄ migrauerunt.

II

Itaq; monente nos beatissimo paulo apto neq̄ sit in hoc offendiculum

meceles dumquod facere p̄possumus debis quiam transierint
 iudicare conemur. obseruandum eē. tranquillitas tua cognoscat.
 Neminem dehis quiderebus addm̄ solū p̄nentibus iudicare p̄sumunt.
 Nemo enim nr̄m̄ sibi uiuit & nemo sibi moritur. siue enim uiuimus
 dño uiuimus siue morimur dñi sumus. In hoc enim xps̄ resurrexit
 amotus ut & uiuorū & mortuorū dominetur. tu autē qui iudicas
 fratrem tuū aut tu quare spernis fratrem tuum. om̄s enim statuumus
 ante tribunal dī. scriptū e. enim. uiuo enim dicit dñs. qm̄ mihi flecte &
 om̄ne genu & om̄s lingua confitebitur dō. Itaque unusquisque nr̄m̄ p̄ se
 rationem reddet dō. p̄. ergo amplius inuicem iudicemus. sed hoc iudicare
 magis ne ponatur offendiculum fratri uel scandalum. monē & igitur
 beatus ap̄ls̄ ne dehis nob̄ p̄sumdo iudiciū. De quibus nemo potest uerius
 ut melius iudicare quam dñs. In hoc sibi quippia temerarius ausus
 usur p̄. & p̄ hoc pax atque unitas. eccl̄s̄ dissipetur. Nā & in regnorū
 libro dicitur n̄ quomodo uidet in facie dī aut uidet in corde. Item in
 paralyppomenon libro primo. & p̄unc salomon scit dñm̄ patrum
 tuorū. & ser uilli in corde p̄fecto & anima uolente. Quomiam om̄a
 corda scrutatur dñs & omnem cogitationē p̄ouit. Item in ezechiel
 haec dicit dñs. sic dixisti domus isrl̄. & cogitationes sp̄s̄ nr̄i noui ego.
 unde & de dño iudice dicitur. In euangl̄ sciens autē ih̄s̄ cogitationes
 eorū dixit eis. Quid cogitatis mala in cordibus ur̄is. **UT SPECIALIT̄**
 in eccl̄sia nomen taceatur acacii.

III Precamur itaq; clementiam ur̄am ut specialiter nom̄ q̄d multas ex
 causis scandalum uel offendiculū eccl̄s̄ concitauit speciali appella
 tione taceatur. cū sicut diximus in generalitate sacerdotū uniuscuiusq;
 meritum illū iudicem latere n̄ possit. Quid cuiq; tribuendum sit p̄
 etiamata dispensatione meritorū. Cui soli cogitationes quoque
 manifeste sunt. Quamto uero excessus atq; p̄sumptiones habuerit.
 ac acius nec dem̄t̄is t̄is p̄ singula suggerere fortasse uideatur onerosū.

criscomio uel etiam germano fratribus & coepiscopis quos misimus
ad serenitatem tuam de causis singulis ac acuti qualis fuerit instructionem
plenissimam dedimus clementerque specialius recensendam si hoc pietati
tuae placuerit. Curiosius indigare. ut in aliquo suggestione inrae
ueritas defuisse uideatur. ut pro diuina sapientia auram perspicuae
uidere possit si superbia uel elatione sedis apostolice in accatum
talem processisse sententiam. sed facinoribus certis quantum nos extra
illum iudicium quod solum falli non potest estimamus. Zelomagis
diuinitatis extortam **quod MAGNOPERI CONTENTIOSITATE CAUENDA**

III **N**os uero humiliter supplicantes contra uersiam in ecclesiam remanere
nolumus. Cum magis uitanda contentiositas sicut dicitur in uerbis.
Odium suscitatur contentio. Omnes autem qui non contendunt preterit amicitia.
Nam & apud achor in eos cum inuenerint inter uos emulationes & conten
tiones. Non carnales estis & secundum hominem ambulatis. Item ad phili
penses. si que ergo consolatio in christo si qua ad locutio caritatis si qua
societas spiritus si qua uiscera & miserationes implete gaudium meum.
Ut id ipsum dicatis omnes eandem caritatem habentes nihil per contentione
neque per inanem gloriam. sed in humilitate mentis inuicem estimantes
sibi & ipsos superiores nisi sua singuli respicientes sed aliorum.
ITA ALEXANDRINOS IMPERAT
ad moneat ad fidem sinceram & pacem redire catholicam.

IV **H**oc tam precipue in sinu serenitatis & gloriosissime & clementis
sime filiae augustae ut cum cause alexandrinorum putauerint piissimis
auribus uestris ad sinceram & catholicam fidem eos auctoritate sapi
entia. Diuinisque uestris monitis redire faciat. Nam quid tenendum sit
in re legione catholicam. secundum definita patrum & predicationem omnium
sacerdotum qui in ecclesia floruerunt. si hoc quoque preceptis scientibus
in memoriam transmittendo renouauimus. Ignorantibus ad
discendum proficiamus instructionis offerimus. ut nulla ex hac
ingemorum uacantia uel prauidas audiat. **AMONETUR**

V Imperator ut constitutus apostolice sedis obtemperet & illud uero peculiarius amore imperii uiri & beatitudine quae consequi poterit regni per apostolico officio predicamus. ut sicut de ce & ipsi se dicat monitiis suis oboedientia predictor ut bona omnia uera rem publicam consequantur. sicut in exodo promittitur. si audieris uocem dñi dñi tui & que placent feceris coram ipso. & oboedieris pceptis eius & custodieris omnem iustitiam eius omnem infirmitatem quam in portauit egyptus non importabo in te. Ego enim sum dñs qui saluum facio te. & illic iterum tuba potentissima canitur. & tunc israhel quid dñs dicitur potulat ad te aliud quam ut timeas dñm dñm tuum. & ambules omnia uia eius & diligas eum & seruias dño dō tuo ex toto corde tuo & ex tota animatu. Custodire pcepta dñi dñi tui & iustitias eius quas ego mando tibi. haec me suggerentem frequentius non spernat pietas tua ante oculos habens dñi in euangelio uerba qui audit uos me audit. & qui uos spernit me spernit. & qui me spernit spernit eum qui meminit. Nam & apostolus concinens saluator in rō ita loquitur. Quapropter qui haec spernit non hominem spernit sed dñm quid dedit spm suum scm in nobis. peccus clemente ur̄e sacrarū. ē. publice felicitatis ut perstantiam uram quam uelut uicariū p̄sidere iussit in terris euangelicis apostolicisque pceptis. p̄dura superbia resistatur. sed p oboedientiam que sunt salutare compleantur. **Q̄D E OS QUOS P̄D̄** nationem suā uel baptizauit uel ordinauit accacius nulla portio leōnis adtingat.

VII Nam sec̄a ecclesiae catholice consuetudinem sacratissimū serenitatis sue peccus agnoscat. quod nullū de his uel quos baptizauit accacius uel quos sacerdoter siue leuitas sec̄a canones ordinauit. ulla eos ex nomine accacii portio lesionis adtingat. quos forsitan p̄ iniquum tradita sacramenta gratia minus firma uideatur. Nam & bap̄tismum quod p̄cūsit ab eccles̄e siue ab adultero uel a fure fuerit datum. ad p̄cipientem munus puenit in libatū que uox illa que sonuit per columbam omnem maculam humanę pullutiones excludit.

finunt episcet pap anastasi.

Qua declaratur addicitur hic est qui baptizat in spu & igne. nam
suis sibilis solis ista uia radu cum per loca facta dissima transeunt.
nulla contactus iniqua non maculantur. multo magis illius qui istum
uisibilem fecit uirtus nulla ministerii indignitate conferitur.
Nam & iudas cum fuerit sacrilegus atque fur quicquid egit inter apo-
stolos per dignitate comissa beneficia per indignum dicitur nulla ex hoc
detrimenta senserunt. Declarante hoc ipsud dno manifestissime uoce.
scribe inquit & pharisei super cathedram moysi sedent que dicunt facite
que aut faciunt facere nolite. Dicunt enim & non faciunt. Quicquid ergo
ad hominum puectum qui libet in ecclesia minister officio suo uidetur
operari. hoc totum contineri implendo diuinitatis affectum. Ita ille
per quem xps loquitur paulus adfirmat. Ego plantauit apollo rigauit
sed dñs incrementum dedit. Ita que neque qui plantat. e. aliquid neque qui
rigat sed qui incrementum datur. Ad eo aut non queritur quis uel qualis
predicet sed quem predicet ut in uiciorum & iam bene xpm predicare confirmet
quo malo diabolus ipse delectatur. e. & hoc ipso predicare non desinit.

QD MALO BONA MINISTRANDO
sibi tantum modo noceant nec cetera sacramenta cum maculant.

VIII

Ideo ergo & hic cuius nom dicimus. ee. reticendum. male bonam ministrando
sibi tantum noceat. Nam in uolabile sacramentum quo pilludatur. e. alius perfectione
sue uirtutis optenuit. Qd qui e. aliquorum intantise extendens curioso
suscepit. Ut in imaginem plato a papa felice iudicio postea inefficaciter
in sacramentis accacius usur pauit egisse. hac p inde eos metuere.
Qui uel in consecrationibus uel in baptisate misteria tradita suscepit.
ne inrita beneficia diuina uideantur meminertint. In hanc quoque
partem similiter tractatum pualere superiorem. Quia non sine usur-
pationem sacerdoti ad iudicatus hoc egit in quo uirtute sua obtinentibus
misteriis in hoc quoque e alius reatibus persona non nocuit. Nam ad illum
pauit qd tabadauid ita canitur. uerum tam dñs conuasauit capita
inimicorum suorum ueritatem capilli pambulantiu in delicat suis.

Nam supbia semp sibi non alius facit ruinam: quod uniuersa scripturarū
 celestium testatur auctoritas: sicut etiam p̄ sp̄m sc̄m dicitur in p̄ph̄a. Non
 habitauit in medio domus mee qui facit supbiam: Unde cū sibi sacerdotis
 non iudici ueritē condempnatur in ipsius ueracem supbie tumor inflatus ē.
 qui non populari qui in ministerio donū ipsius sitabat exclusus ē. sed anima
 sola illa ē. que peccauerit iusto iudicio p̄prie erit obnoxia. Q̄d ubique
 numerosa scripturarū testatur instructio: unde remotas hominum studis
 siue uer sitas in hac adhuc p̄fena fragilitate positōrū secū p̄cetrās aduersu
 & auctoritate imperiali offerentē donrō. unā catholicā ecclesiā & apostolicā
 quia hoc solū ē. in quō nō solū in terris sed etiam in celo triumphare sine fine
 possit: subscriptio om̄p̄d̄i regnū & salutē tuā p̄petua p̄tectione custodiat.
 Gloriosissime & dem̄tissime semp̄ augeat. **EX ILIC̄ EPS̄ ILI PAP̄ ANASTASII.**
INCIPIT PAULINI UC̄ DIE KR̄R̄
 martiarum in basilica beati petri ap̄t̄i sinodo p̄sidentē beatissimo
 papa symmacho fulgentius archidiaconus. dixit.

II Paulinus
 VC. ualēs rom
 consul. cum
 ioc̄ thysia
 successit Anasasio
 qui 2. tm̄ annos
 sederat. 498.

Beatitudinā directas antehac p̄prouincis auctoritatibus frequentē
 italie sacerdotū synodū conuocauit: quorū p̄sentia in uisū uidetur
 oculis constituta: p̄unc beatitudinā quae ad ecclesiā indemnitate
Attinet uel ad pacē totius eccles̄e p̄tinent siue concordiam dignetur
 tractabiliter ordinare acclamatiū ab omnibus ep̄is & p̄b̄is ex
 aud̄ xp̄e symmacho uita. Dictū ē. x. cuius sedem & annos dictum ē.
 VIII. ut faciat rogamus dictū ē. x. **SYMMACHUS**
 ep̄is. eccles̄e catholice urbis rome dixit.

Conulū dilectionis ur̄e neglecta hiemis asperitate sollicitudo nr̄a per
 ecclesiastica indemnitate sp̄daliū congregauit. ut ep̄iscopale ambitū
 & confusionis incertū uel popularem tumultū quem sub reptationem
 constat exortū. Cōmunicato pariter tractatu in futurū possumus robustē
 ac uacitē amputare atque deo caueamus in p̄p̄teritū ne sub uersio
 discipline aut audacia p̄sumtū gesta ad temptare similia. & paridona
 tione tractemus ex p̄s̄is scilicet sententiis san cientes. quid circa.

romani epi ordinatione debeat custodiri. uniuersi epi ut p̄bidixer̄
 ut fiat rogamus dictū ē. x. ut scandala amputentur rogamus. d̄. viii
 ut ambitus exanguatur rogamus. d̄. xi. ex audix̄ p̄e symmachouita.
 d̄. vi. cuius sede & annos dictū ē. v. ut de p̄sentia fiat dictū. est. x.

SYMMACHUS EPS DIXIT

II Quomam fraternitas ur̄a p̄uisionis ur̄e suis exortationibus incitauit
 & parilem circa eccles̄ & tranquillitatem d̄n̄i contemplationē animū
 prestat. sicut p̄ facti sumus deliberatione in p̄sentia habita quid placeat
 ex omnibus ur̄is informate sententia si que in hoc uenerabili concilio per
 ecclesiastica recitentur officia. Cumque surrexissent & paulo post iterū
 cum seclis sent̄ emilianus notarius synodidecreta uulgauit.

III Prop̄ frequentes ambitus quorū eccles̄ pudicitiam uel populi conlisionē
 que molesta in competēter episcopatu desiderantium generauit habi
 ditus ut exanguatur futuris p̄sumptio. Tam pernitiōsa temporibus
 constituit sc̄a synodus. ut si quis p̄bit audiat̄ aut cler̄s papa in colome
 & in consilio aut subscrip̄onem p̄ romano pontificatu commodare
 aut p̄tatio p̄mittere aut sacram̄tū p̄bere temptauerit. aut aliquid
 certe suffragium polliceri. uel de hac causa p̄ribatis conuenticulis
 factis deliberare atque decernere loci sui dignitatem uel cōmunionē
 priuetur. uniuersa synod̄ surgens adclamauit. ex audix̄ p̄e symmacho
 uita. d̄. x. hic pax cum symmacho. d̄. xv. cuius sede & annos dictū ē.
 viii. parise ueritate ferendo eo qui hoc uiuo. sicut dictum ē. pontifice
 quolibet modo fuerit ambisse. conuictus aut certe temptasse omnib:
 pariter huius culpe reis anathematis poena plectendis.

SYMMACHUS EPS DIXIT.

Ergo uniuersitati placeat & ab omnibus recognoscatur ut p̄batur
 ista sententia. uniuersa synodus dixit. placeat. & q̄d omnibus
 placeat fiat. **SI Q̄D** absit transitus pape inopinatus euenerit.

Vt de sui electione successoris ut supra placuit n̄ possit antedecernere.
 si quidem in unum totius inclinauerit ecclesiasticis ordinis electio con.
 secretur.

Electus ep̄s si enim ut fieri sol & studiacoeperint eē. diuersa eorū
de quibus certamen emerferit uincat sententia plurimorum. sic
tamen ut sacerdotio careat qui captus p̄missione n̄ recto iudicio
delectatione detreuerit. synodus dixit placet dictū. ē. dete. **PPITER**
occultas aut fraudes & conurationis.

Secretus insidias quas huius sententia destructionis consequitur. si quis
ad ecclesiasticam pertulerit notitiam. Consilia eorū qui contrahanc
synodū de pontificali egerit ambitu & rationabili p̄batione conui
certi participes actionis huiusmodi n̄ solū purgatus ab omni culpa sit
sed & iam remuneratione qua non indigna sit subleuetur. uniuersa
synodus surgens adclamauit placet om̄a & adiecit. Ex audix p̄e
symmachouita dictū. ē. xxx. ut ita seruentur rogamus. d. x. ut
nullus aliter ad episcopatum romanū deinceps ueniat p̄camur. d. x.
ut decreta nr̄a confirmes rogamus. d. x. **S Y M A C H U S**
ep̄s ecclesiae catholice urbis rome dixit.

Ad damnationes ur̄as synodique iudicium p̄sentia gesta suscipient
& adiecit. ea que ad sopiendo super terrose p̄sumptionis errores
uel infenserebus ecclesiasticis egritudine morbos quibus uniuersalis
afficiebatur eccl̄s deliberatione relegioni congrua paci que conseruit
firmitatem p̄petem. socientur ut prestantēdo quem custodem rerū
constat honorū synodalis ordinatio uigeat atq; om̄s sine per sonę
alicuius distinctione plectetur & subscripser̄.

Caelius symmachus ep̄s. sc̄s ecclesie catholice urbis rome hic consti
tutus synodalibus amep̄batus atq; firmatus conscient̄ subscripsi syno
dalibus constitutus atque in hac me p̄fiteor manere sententia.

Caelius bonifacius ep̄s. eccl̄s beliter nensis subscripsi & consensi
synodalibus constitutus atque in hac me p̄fiteor manere sententia.

MENSE NDIS CUM ANDIS.

Rufinus. canusinus. Criscomius. tudaritanus. uitalanus. parmensis.
Serenus. numentanus. Iustus. aceroranus. Clarus. alfanus.

Clarus. alfanus. basilinus. tollenatus. Vitalis. fundanus.
 Decius. triumtabernis. Innocentius. mibanatus. Valentinus. amiterinus.
 bassus. ferentinus. Vitalis. fanestris. Vitalianus. rosolanus.
 maximus. bletanus. Constantinus. capuanus. benignus. aqueuiuentis.
 fortunatus. suessanus. pallidius. sulmontanus. Uindemius. amezanus.
 Constantius. utriculanus. Johannes ariminensis. Germanus. pipau-
 rensis. martyr. terracinen. candidus. taburitanus. Laurentius.
 tribensis. Vitalianus. Harmensis. serenus. numenzanus. Iustus.
 acerontanus. Adeodatus. cerrentis. Stephanus. nursinensis. fortunatus.
 anagninus. paschasius. uulturnensis. **FURTUNATUS**
 ep̄ ecc̄l̄e anagnin̄e pro sanctulo. ep̄o ciuitatis signina equia sub-
 scribere non potuit pro eodem subscripsi.

Valerius. calenotanus. felicissimus. forosimpronensis. Valentinus.
 amiterinus. pro romano ep̄o. ecc̄l̄e. patnanatu subscripsi.
 Colomius. foroclodiensis. Epiphanius. beueuentanus. Johannes spoli-
 tanus. Constantius. benefranus. fallustius. amerinus. Lucanus.
 tarquinensis. molosensis. cantucellensis. florentius. plestanus.
 Maximianus. subaugestanus. fortunatus. fulgentianus. Johannes.
 uuonensis. Gaudencius. tadinatus. mercurius. sutrinus. felix.
 nepesinus. serenus. nolanus. Lucipius. putolanus. Timotheus.
 abellinatus. rosarius. surentanus. Stephanus. neapolitanus. ROSA-
 RIUS ep̄. pro fratre meo ur̄sa ep̄o subscripsi. Gaudencius. uulsi-
 nensis. ITEM gaudencius ep̄. uulsinensis. p̄proiectio. ep̄.
 foronouano. Quintus. teanensis. gaudencius. salernitanus. bella-
 tore. hostiensis. Marius. duernicum. Lampadius. urbis alpiensis.
 Adeo datus. forminensis. Ursus. stabianus. Saturninus. herdonitanus.
SUBSCRIPSE ep̄i numero. LXXIII.

Caelius. Laurentius. archip̄b̄. ac paxide. hic subscripsi.
 & consensu. synodalibus. confatus atque in hac me p̄fiteor manere
 .sententia. Ianuarius. p̄b̄. ac. uestane. marcianus. p̄b̄. ac. sc̄ecl̄is.

Gordianus. p̄b̄t̄. t̄c̄. pammachi. petrus. p̄b̄. t̄c̄. sc̄i clemens.
 urbius. p̄b̄. t̄c̄. sc̄i clemens. paulinus. p̄b̄. t̄c̄. iuli. ualens. p̄b̄.
 t̄c̄. sc̄e sabine. petrus. p̄b̄. t̄c̄. chrysogoni. soranus. p̄b̄. t̄c̄. uesang.
 Asterius. p̄b̄. t̄c̄. pudens. Iulianus. p̄b̄. t̄c̄. pudens. felix. p̄b̄.
 t̄c̄. equita. Redemptus. p̄b̄. t̄c̄. gr̄isogoni. Proiectus. p̄b̄. t̄c̄. damassi.
 Iouinus. p̄b̄. t̄c̄. emiliane. bonus. p̄b̄. t̄c̄. crescentiane. Pacasus.
 p̄b̄. t̄c̄. eusebi. Iohannis. p̄b̄. t̄c̄. pammachi. sebastianus. p̄b̄. t̄c̄.
 nicomedis. Martinus. p̄. t̄c̄. cyriaci. Epiphanius. p̄. t̄c̄. sc̄i mathej.
 seruus d̄i. p̄r̄. t̄c̄. sc̄i clemens. Opilio. p̄b̄. t̄c̄. fefane. petrus. p̄b̄.
 t̄c̄. crysogoni. Romanus. p̄b̄. t̄c̄. agride. marcellinus. p̄b̄. t̄c̄. iuli.
 Dominicus. p̄b̄. t̄c̄. crescent̄. Abundantius. p̄b̄. t̄c̄. sabine. marcellus.
 p̄b̄. t̄c̄. romanus. Asellus. p̄b̄. t̄c̄. uizant̄. Agatho. p̄b̄. t̄c̄. uizant̄.
 sebastianus. p̄b̄. t̄c̄. equita. ualerianus. p̄b̄. t̄c̄. euseui. Anastasius.
 p̄b̄. t̄c̄. anafiare. genesius. p̄b̄. t̄c̄. nicomedis. Dionisius. p̄b̄. t̄c̄.
 emiliane. Epiphanius. p̄b̄. t̄c̄. aptor̄. Aconcius. p̄b̄. t̄c̄. fasciole.
 Agapitus. p̄b̄. t̄c̄. aptor̄. paulinus. p̄b̄. t̄c̄. fasciole. Adeodatus. p̄b̄.
 t̄c̄. equita. benedictus. p̄b̄. t̄c̄. giu. Dominicus. p̄b̄. t̄c̄. prisce. Redemptus.
 p̄b̄. t̄c̄. agride. seuerus. p̄b̄. t̄c̄. uali. gai. stephanus. p̄b̄. t̄c̄. marcelli.
 Crescentio. p̄b̄. t̄c̄. aptor̄. Julianus. p̄b̄. t̄c̄. anastasī. septiminus.
 p̄b̄. t̄c̄. iula. cyprianus. p̄b̄. t̄c̄. marci. Epiphanius. p̄b̄. t̄c̄.
 fasciole. bonifacius. p̄b̄. t̄c̄. cecilie. Petrus. p̄b̄. t̄c̄. praxedis.
 timotheus. p̄b̄. t̄c̄. marcelli. hilarus. p̄b̄. t̄c̄. lucine. Victorius.
 p̄b̄. t̄c̄. sabine. Laurentius. p̄b̄. t̄c̄. sc̄i laurent̄. Eua ches.
 p̄b̄. t̄c̄. emiliane. Julianus. p̄b̄. t̄c̄. anastasī. marcus. p̄b̄. t̄c̄.
 lucine. uincemalus. p̄b̄. t̄c̄. crescentian̄. Abundius. p̄b̄. t̄c̄.
 marci. uenancius. p̄b̄. t̄c̄. marcelli. stephanus. t̄c̄. eusebi.
 paulinus. p̄b̄. t̄c̄. sc̄i laurent̄. **SUB** scripser' p̄b̄i. numerum.
 LXVII. sub scriptio diaconorum.

Cyprianus duc' sc̄e eccl̄s. romane. reg' .vii. his sub scripti
 & consensi sinodalibus constitutus atq; macme p̄fiteor.

manere sententia Anastasius diaconus regionis prime subscripsi.
 Citonatus diaconus regionis v. subscripsi. Iohannes diaconus regionis ii. subscripsi.
 Tarrentis diaconus regionis prime subscripsi. Tertullus diaconus regionis
 quarte subscripsi. **EXEMPLAR** conscriptum factum adomno
 symmacho papa de rebus ecclesie conseruandos. flauio eueno. uel
 iuniore sub die .viii. iduum nouembrium. in basilica beati petri
 apostoli residentia uenerabili uiro papa symmacho. unacum
 uenerabilibus uiris. Laurentius maximo. petro. laurentio.
 Emilianus. tigrido. felice bassiano. cresconi. pacatiano. be
 nigno. rufentio. Innocentius. iohanne. maximo stephano.
 Iohanne. sereno. eulalio. proculiano. fortunato. laurentio.
 Eustachio. marciano. iocundo. candido. fortunato. felice. eutacio.
 helpnudo. Aprile. innocentio. mercurio. hilario. fortunato.
 concordio. asello. innocentio. stephano. geruntio. paschasio.
 uitale. memore. seuerino. hilario. uenerasio. Innocentio. casto.
 colonico. siluano. maximiliano. arestiono. seuerino. propinquo.
 martyrio. ualentiano. sebastiano. romano. uindemio. dulcicio.
 uictore. urso. Mercurio. asollo. seruodi. adeodato. asterio.
 martiano. felice. usebio. Augusto. pietto. Chrysogono. benantio.
 Rustico. salustio. proba. amando. basilio. & florentio. **EPIS**
 residentibus etiam. Proiectacio. martino. Epiphano. sebastiano.
 seruodis. obtauiano. Epiphano. anastasio. habundancius. uicomalo.
 paulino. iuliano. marcello. agathone. benedicto. crescentiano.
 paschasio. iuliano. seuerio. paulino. adeodato. iohanne. timotheo.
 laurentio. hilario. adeodato. marco. stephano. benantio. petro.
 petro. chrysogono. litorio. & chrysogono. tinulo. uel maximo.
 fortunato. presbiteri. per adiectione indige plenitudo. maxime
 de clericis. quos amor dominationis inuasit. & iugum discipline
 ecclesiastice. fecit respuere. Quos propter eas. chisma fecisse
 apud uos constat. quibus misericordia tamen quads

mandat in uniuersis impendi sicut oportuit non negatas. sed iuricia
 cordis eorum non sibi adquirat poenam dum contempnit oblata remedia.
 quorum excessus enarrandum difficile est. Unum tamen quod occurrit
 uenerando ordinum in mare non differro. Dixerunt. Inter alia scriptura
 quandam in lustris memorie basilium quasi pro ecclesiastica amore
 substantie conscripsisse. In qua nullus romane ecclesie nec inter
 fuit nec suscripsit antistes. pro quem potuisset sortari legitimum firmi
 tatem. ne ego inde disputem. unde potest ut iudicare concilium.
 Requiritur & referatur in mediū ut de electione agnoscat cuius modo
 possit habere substantiam scilicet synodus respondit. Deferatur in
 medium ut cuiusmodi sit possit agnosci. & dum dicitur & ormisda
 diac recitauit. **EXEMPLAR SCRIPTURÆ**

II. Cum in unum apud beatū petrum apostolū residissent sublimus
 & eminentissimus uir perfectus priorio atque patricius agens & iam
 uices precelestissimi regis odoacris basilius dixit. Quamquā studi
 ur̄i & re legionis inter sit ut in episcopatus electione concordia
 principaliter seruetur ecclesie. nec pro occasione seditione status
 ciuitatis uocetur indubium. Tam admonitionē beatissimi puri
 papenri simplici quam ante oculos semper habere debemus. hoc nobis
 meminit sub obtestatione fuisse mandatū. Ut propter illū trepidū
 & uenerabilis ecclesie detrimentū si eum de hac luce transire contingerit.
 si sine nostra consultatione cuiuslibet celebretur electio. & cum
 legeret cresconius episcopus ciuitatis tuderane ecclesie surgens con
 sensu dixit. hic pro pendat scilicet synodus ut propter missas personas re
 legiosas. quibus maxime cura est. de tanto pontifice in suam redire gentem
 potestatem quod contra canones esse manifestum est. Item ormisda
 diac legit neque confusionis atque dispendii uenerabilis ecclesie
 sustineret & miramur. propter missis nobis quicquam fuisse & temptatū.
 Cū sacerdotem super sitem nihil debuisset adsumere quare
 si amplitudini ur̄e uel scilicet placet in columia omniaque ad futurum

Anathematis electione seruemus. hanc legem specialiter p̄ferentes quā
 nobis heredibusque nostris xp̄iane mentis deuotione. sancimus. neūquam
 praedium seu rusticum siue urbanū. ut ornamenta aut ministeria ecclē
 arū que nunc sunt uelque ex quibus lib& tituli ad ecclēsiarū iure per
 uenerit. ordinandus. & illis qui futuris seculis sequentur. Quocumque
 titulo atq; cōmento aliena reuoluerit inefficax atque irritū iudicetur.
 sicq; facienti uel consentienti accipientiq; anathema. maximus ep̄s
 bledane ecclē dixit. modosa synodus dignetur edicere licet laico
 homini anathema in ordine ecclesiastico dictare. Nunc potuit laicus sacer
 dos anathema dicere. & contra canones q̄t̄ eim̄ competebat constituere
 dicite uobis quid uidetur. De meliuit laico legem dare sc̄a synodus dixit.
 Nunc ut & adiecit lege sequentia ormsida diāc legit. & his qui p̄tium
 rusticū uel urbanū iuris ecclesiastici fuerit consequutus. nouerit se
 nulla lege ut p̄scriptioe munitū. sed si uis qui alienauerit siue equitū
 sequentur uoluntate contraria p̄tū huiusmodi alienatū reuocare
 temptauerit. Is cum fructibus restituat qui illud fuerit consequutus.
 & cū leger& stephanus ep̄s uenusiē surgens et concessu dix̄ p̄legatur.
 Ormsida diāc legit quam& iam poena placuit accipientes heredes
 p̄ heredesq; respicere. Inquare cui lib& clericorū contradicendi libera sit
 facultas. Iniquū ē. enim & sacrilegi instar utque uel p̄ salute uel
 relique animarū suarū unusquisque uenerabili ecclē. pauperum
 causa contulerit aut certe reliquerit ab his quos hoc maxime seruare
 conueniat in alitudine transferatur planeque cumque ingemmis
 uel auro atque argento nec non & uesibus minus apta usibus uel or
 natu uidebuntur ecclēque seruari. haec diu manere n̄ poss. subiusta
 estimatione uendantur & erogatio re religiose p̄ficiant. Cūque lecta
 fuisset laurentius mediolanensis ecclē dixit. Ista scriptura nullū
 romanę ciuitatis potuit obligare pontificem. quia non licet laico
 statuendum ecclē p̄ter papā romanā habere aliqua potestatem.
 quo sub sequentia man& necessitas n̄ auctoritas imperandi maxime

cum nec papa romanus subscripsit nec alii cuius scdm canones metropoli-
 tani legatur ad sensus. Petrus ep̄s rauenensis eccl̄s dixit. scripturae que
 intra congregatione uulgatae est nulli eum uiribus susanere manifestauit.
 quia nec canonibus conuenit & laica non concepta p̄sona uidetur.
 maxime quia mea nullus p̄sul sedis apostolice inter fuisse uel p̄
 subscriptione firmasse monstratur. Eulalius ep̄s syracusanus ecclesie
 dixit. scriptura quem sacerdotali concilio recitata euidentissimis
 documentis constat in ualida. Prima q̄d contra patrū regulas laicis
 quam uis relegosis quibus nulla de ecclesia sacris facultatibus aliquid
 disponendi legiturum. quam ad tributa facultas facta uidetur.
 Deinde q̄d nullus p̄sul apostolice sedis subscriptione firmā docetur.
 Quod si cuius libet p̄uincie sacerdotis intra suos terminos concilio
 habito quicquid sine metropolitani sui antecessoris uel auctoritate
 testauerit. Irritum. eō. debere patres sc̄i sanxer̄. quanto magis
 q̄d in apostolica sede non existente p̄sule qui pro gratiam beatissimi
 apostoli petri p̄ uniuersum orbem primatum obtinens sacerdoti
 statui synodalibus consuevit tribuere firmitatem. Laicis licet
 consentientibus aliquantus ep̄s qui tamen pontificia quo consecrari
 probantur p̄ iudicium inferre n̄ potuer̄ p̄sumptū fuisse cognoscatur.
 Uiribus carere non dubium. ē. nec possent inter ecclesia sacra ullomodo
 statuta censer̄. III. Sc̄a synodus dixit licet secd̄ p̄secutionem uenera-
 bilium fratrum n̄rorū laurenti petri eolali cresconi maximi uel
 stephani. nec apud nos incertum habetur hanc ipsam scripturam
 nullus esse momenti. quo & iam si aliqua possit subsistere ratione
 modis omnibus in synodali conuentu. p̄ uida beatitudinis ur̄ne
 sententiē neruari conueniebat. & irritū deduci nec exemplū
 remanere p̄sumdi quibus libet laicis quam uis relegosis uel
 potentibus in quacumque ciuitate quolibet modo aliquid decernere.
 de ecclesiasticis facultatibus quarū solis sacerdotibus disponendis
 indiscussē adō cura cōmissa docetur.

Symmachus ep̄s dixit . modo qui ad p̄sentiam ur̄am uo tuam mihi
 sub qualibet occasione concessit uolo si placet rē fieri firmā quā credo
 ecclesiasticis facultatibus conuenire ut agnoscant om̄s quos in me uisus
 furor excitauit . nihil me magis fauere quam ut saluum esse
 possit quod mihi . ē . ad o sub dispensatione commissū . sed & iam
 quibus libet successoribus dñi amentibus grati ee debeat & ad ecclesi
 asticis custodiam patrimonii p̄tinere . sc̄a synodus dixit . scimus p̄uisionē
 ur̄am necessariū studere . & ideo iurā . ē . potestate sequenda disponere .
 symmachus ep̄s eccl̄e catholice ur̄bis romę dixit . magna quidem
 uenerando & sacerdotali debetur cultura p̄posito cui imminet
 desudatio que rectas . non de necessitate disponere . sed quoniam in ali
 quibus aliena postulanti bus uitiorū mā auaricia repudiat honor
 tatis reparabilis totum putat expedire qd licet . & ita dum p̄die
 inhiant patientie superne pietatis ab utatur expectantibus cor
 rectionem . Caelo moderante iudicis se existiment n̄ teneri . & clarū
 sit qd apud certus in occasione rapiendi p̄cedat diuine morę sen
 tentie . sed nos qd pastoralis cura . & ecclesiasticę ad foringit prodis
 pensatione credita ratio reddenda substantię opus . ē . ut solli crudine
 nr̄am non solū ad p̄sentia sed & iam ad secutura sc̄a porrigamus .
 ne ad anime p̄re detrimta contingat . si hu qui possunt fructus debere
 innocentia p̄sumtis deliberate deliquerit cum relegiosa p̄ sint
 & nos & successoris nr̄i potestate fulciri legibus ecclesiasticis seruientes .

IIII H is ergo perpensis mansuro cum dñi consideratione decreto
 sancimus ut nullus apostolice sedis p̄sulia p̄senti die donec dis
 ponente dño catholice fidei manserint doctrina saluatoris .
 Liceat p̄ dium rusticum quantumq; fuerit uel magnitudinis
 uel exiguitatis sub p̄petua alienatione uel comūtionē ad cuius
 libet iura transferre . nec cuiusquam excusentur necessitatē
 obtenta quippe cum non sit p̄sonale qd loquimur nec aliquid
 clericorū uel laicorū sub hanc occasione acceptatueatur .

Romulus. penetrinus. probus. carmelianensis. Uindemius. anteanus.
 Candidus. aburbanus. fortunatus. abagninus. paschasius. uulturniensis.
 martianus. acamensis. Maximianus. perusinus. Gryfagonus. albinensis.
 Euticius. tranensis. Laurentius. uobianensis. marcus. samminus.
 Aplius. pucerinus. memor. canusinus. Innocentius. forosipmensis.
 florentius. plefōmensis. felix. neplesinus. Concordius. mesanatis. Amanē.
 potentianus. ueneriosus. pellensis. bonifatius. foro flaminensis. seba-
 anus. syranus. rusticus. burserianus. Uenantius. synogalliensis.
 Uictor. dunensis. Innocentius. tiferantius. tiberinosē. siluinus.
 ueluterninus. Iustus. signiensis. Areston. ostensis. augustus. lipartianus.
 felix. nepesinus. p. urso. Asterius. aquinatis. propinquus. trebiatis.
 Eusebius. fanestris. & romanus. numentanus. Uindemius. anteanus.
 candidus. aburbanus. helpidius. fortunatus. fulgenatis. p. culeianus.
 sepimatis. fortunatus. abagnus. paschasius. uulturniensis. marcianus.
 acamensis. maximianus. perusinus. crisogonus. albinensis. Euticius.
 tranensis. Laurentius. uobianensis. siluinus. ueluterninus. Areston.
 ostensis. felix. nepesinus. p. urso. Propinquus. trebiatis. & romanus.
 numentanus. Colonus. foro cludensis. helpidius. uoluterninus.
 piectus. forinoui. ueneriosus. polensis. bonifatius. foro flaminensis.
 sebastianus. syranus. rusticus. burserianus. uenantius. synogalliensis.
 uictordunensis. Innocentius. tiferantius. tiberinorū. iustus.
 signiensis. Augustus. lipartianus. Asterius. aquinatis. Eusebius.
 fanestris. **RUFIO MAGNO PASIO**
 aueno. uē. con. s. umb. diam. .x. et nouembrium.

Quarta synodus habita romę palmaris scā synod. apud urbem
 romam ex pcepto gloriosissimi regis theoderici ex diuersis
 regionibus congregata in xpī nomine dixit. Cū ex diuersis
 p. uincis ad urbem romam conuenire sacerdotēs regia pcepisset
 auctoritas. ut de his qui at uenerabile papa. symmacho apostolice
 sedis p. sili. ab aduersariis ipsius dicebantur in pingi scōm concilium.

iudicari & ligurie emiliae uel uenetiaru episcopi quos ad presentiam principis spei ianensis ductos adtraxit. Consulimus regem incubuit necessitas consolandi. que hos uoluisse & gratia factos debilitate corporis inualidos causa congregari. Respondit prefatus rex piissimus bene conuersationis affectum plura ad sede pape symmachi ac abus horrenda fuisse plagata & in synodi oportere siuera esse inimicorum eius. obiectio iudicatione constat & memorati pontifices quibus alligendi imminerat occasio. suggererunt ipsum quid dicebatur in petus debuisse synodum conuocare. scientes quia eius sedis primu petri apt meritum uel principatus deinde secuta iussione domini conciliorum uenerandorum auctoritas singularem in ecclesiis tradidit potestatem. nec ante dictam sedis mansuetem minorum subla cuius iudicium in positione simili facile forma aliqua testaretur. sed potissimum princeps ipsum quoque papam in collegenda synodo uoluntate sua litteris demonstrasse significauit. A mansuetudine eius pagine postulate sunt quas ab eo directas constabat has dari sacerdotibus sine tarditate constituit. Uel quicquid in eodem negotio actum scriptis romam ex diuersis terrarum uel re regionum partibus dissequutione peruenit. & dum uenerabili collectione de incipiendo haberetur negotio per ut poscebat causa tractatur.

Scilicet papa symmachus basilicam iuli in qua pontificum erat congregatio per ut habuit cura celestes ingressus est. & de euocatione synodali clarissimo regi gratias retulit. & rem desiderii sui euenisse testatus est. Causa ergo de sacerdotum animis que de concilio nondum firmato tristitia minifrabat. Abscissa est auctoritatem ordini colligendo sicut poscebant ecclesiam sacra statuta in omnium qui ibidem conuenerant episcopi presentia se dare professus est. sperans ut uisitator qui contra re legione contra statuta ueterum uel contra regulas maiorum a parte cleri uel aliquibus laicis fuerat postulatus. Ex ordinatione antistiti sicut decebat semper propositum prima fronte cedere. & roma que suppositiones inimicorum suorum amiserat potestatem eius.

ab honorabili concilio redderentur. Et tunc loci p̄sul legaliter
 prius statui pristano redderentur & tunc ueniret ad causam. & si ita
 recte uideretur accusantiū p̄positionibus responderet. Digna res
 iusta ē. maximo sacerdotū numero atque mere retur effectū. Decernere
 tamen aliquid synodus sine regia notitia n̄ p̄sumpsit. sed suggestio
 iusta p̄legatorū negligentia non meruit sed uota responsū. Iussu ē.
 regis p̄ceptionibus papa symmachus ante patrimonii uel ecclesiarū
 quas amiserat receptione cum impugnantibus suis indisceptione confligere
 qui potestatis sue priuilegia & quae p̄ conscientiae quantum iuste estimamus
 emendatione sū miserat ne hac uoluit uicere sumere. sed dum esset synodū
 in hierusalem basilicam sessoriam palatii constituta aliquibus sacer
 dotibus uisum ē. ut libellū quem accusatores parauerant qui cotidie
 seditionibus appellabant susciperetur. A synodo in quo suscepto duo
 erant quae uel ueritati inimica essent uel ipsi quantum ostenditur
 conuentus ecclesiastico p̄posito repugnare. Unum quia dicebant
 crimina memorata superius symmachipapae apud regia constituta
 senociā qd̄ falsum eēt. declarauit. p̄ enim quas in nouam causam
 audientiae commississet sic uel conscientiam conuictū de errore solam
 scire expectare sententiam. Aliud qd̄ p̄ seruos de his qui obiebant
 seum loquebantur posse conuincere. Ad tendes ut ipse mancipia
 traderet. Quibus tantū illi asseriebant possit in iudicatione super
 aliq̄ue res canonibus & ipsis publicis erant legibus inimica. Cum
 patrum statuta sanctissimē ut quos ad accusationē legi seculi n̄
 admittant. In iudicandi incognitione t̄ ad sequendi aliquid dele
 ganda. eēt. licentia. & dum inter ista. quae essent facienda trac
 tantur. p̄ fatus papa diceret & occur rebat qui ueniens ab inru
 entibus turbis gmulorū suorū ita tractatus est. Ut multas p̄b̄yter
 quicum ipso ierant p̄cedem ipsam orat fuisset occasio. & recentū
 adhuc uestigia uulnerū in lustris uircomis aliger n̄s & sublimet
 uirigudila & uedeulfus maiores domus regiae p̄specissent.

quod secunde egressi fuerant ad beati petri ap[osto]li septa conuenerunt.
 his ita actis & rebus uaria confusione turbatis. Iterum nos ad
 iustitiam contulimus principalem scienter diuinitatem ppriam
 regere dnm. Quae ad italie gubernacula ipsa prouideret. Cuius mansue-
 tudini omnia per relationis serie sicut res poscebat ingessimus. Ita
 manentes & iam se penominatam papam postcedem cui subiacerat cu-
 suis si uoluntate rursus habere & ex eundi adiudicium fuisse comonitu
 sed allegasse eum per directos episcopos mandatis canonibus sibi
 concessisse affectu purgationis suae culmen humiliat. Quamuis periculis
 poene fuisse oppressos dominum regem habere. quod uelle & faciendi
 se inter iniustitiae retinentem. scilicet canonicis non pot se compelli. ad hoc
 serenissim rex altiter deo aspirante respondit. In synodali esse arbitrio
 in tanto negotio sequenda p[ro]scribere. nec aliquid ad se p[ro]ter reuerentia
 de ecclesia a facis negotiis ponere. Comitens & iam potestati pontificum
 ut siue p[ro]positum uellent audire negotium. si uenissent qd magis putarent
 uale deliberarent. Dum modo uenerandi p[ro]uisionem concilii pax inciuitate
 r[ati]o monaxpianis omnibus quae cum iuste offeratur di mandata con-
 plentur. Italie suae dare rectorem agnoscentes nullu nobis laborem
 alium remansisse. pusidissidentes cum humilitate p[ro]positanti ad con-
 cordiam ortaremur. Quia unum tante rei restabat unded[omi]no pareremus
 uisq[ue] principis uoluntate mutam. senatu amplissimu quali oportuit
 legatione desunata monentes & instruentes causas di ipsius esse demo-
 comittendas qui ualeat cor. pus occidere & animam mittere in gehennam.
 Quid dicit mihi uindicta & ego retribuam apud quem conscientia nuda e.
 cui n[on] abscondentur occulta cogitare. Prudentes uiros oportere quanta
 inconuenienter & p[ro]iudicialit[er] in huius negotii principis contagissem.
 & nos uiam p[ro] hanc quam ipso uocabant remissione peccatis n[on] aperire
 sed claudere. Qui qd dicebat maiori iudicio seruamus instruentes
 eos quia p[ro] nos xps illis innocuit. n[on] e[st] obium lupi in sicariis p[ro]uidere
 sed pastoris. maxime quia in causa p[ro]fata multos esse dignabantur

cognoscere & dō satisfacere error inuoluerat. & quia non poterant
 plura sub occasione eccl̄s membra dispergi sed magis per mansue-
 tudine susaneri. sicut boninos operis paulus magister instruxerat dicens.
 Sanando esse plurimos pp̄ patientiam & doctrinam. & quicūque putantur rei
 & grauibur peccatis inuoluti. quamuis nullus ē. quid delicto carat sic ioh̄
 testatur ap̄t̄s. si dicam quia peccatum n̄ habeo m̄dax sū. hostiam magis pre-
 suris hominum sus tentari. & p̄ terreri has passionis iudicia diuina suspendi.
 maxime cum ille a que p̄missimus inter alia de auctoria sedis obstarent.
 Quia qd̄ possessor eius. quondam beatus petrus meruit immobilitate possessionis
 accessit. & claritatem ueterem uob̄ dat d̄ xpī dote rectoribus clamantes
 scriptū ē. p̄ p̄ph̄am ex personadi. Numquid n̄ ualeat manus mea ad con-
 sumendū eos qui errauer̄. haec eadem sepiissime sicut oportuit cōmonentes
 ut habita intentione discederent. & factum n̄r̄m qd̄ d̄ inspirauerat iuxta
 mandatum principis non discutere sed sequerentur sicut decebat eccl̄s
 filios nec sub hac intermissione contenderent & crescerent eccl̄s detrim̄ta
 que resposcebat cū festinatione succurri. & nob̄ huius celeritatis & illis
 oboedientiae necessitas imminabat. maxime cū omnē pene plebem cernimus
 eius cōmuni inde sociabiliter adhesisse cuius nos n̄ modica cura stimulabat.
 nemaliquo lauar̄tur errore quibus allegatis. dum d̄ n̄r̄i obtestatione
 decernimus harum necessitatū uel re legionū consideratione adstricti.
 & caelestis p̄ pensis omnibusque incauserant inspiratione secretis. sym-
 machus papa sedis apostolice p̄sul ab huiusmodi p̄positionibus impetitur.
 quantum ad homines respicit quia totum causis obsistentibus superius
 designatis constat arbitrio diuino fuisse dimissum. sic immunis & liber &
 xp̄iani plebis maliqua de obiectis oblatione in omnibus ecclesiis suis ad-
 iussedissus p̄tinentibus & tradat diuina mysteria quia eum ab impugna-
 torū p̄tationem pp̄t̄ superius designatas causas obligari n̄ potuisse
 cognouimus. unde sed̄ principalia p̄cepta quē h̄ hoc tribuunt potestati.
 & quicquid ecclesiis faci intra sacram urbem romā uel foris iuris est
 reformamus. totam causā d̄ iudicio reseruantet uniuersos ortamus.

ut sacram comunione sicriter postulat ab eo p ficiant . & diuinarum
 suarū meminerint quia ipse & amator pacis ē . & ipse pax ē . quimonē
 pacem meam dō uob pacem eā relinquo uob & in quacūq; ex instructione
 nra qd non est amamus . uel nā admittat uel retractari posse crediderit ui
 deat quia in diuino iudicio contentus iuratione ē . sicut de dō confidimus
 redditurus . De clerici memorate pape qui ab epō suo ante tempus alicuius
 contra regulas discesser . & scisma fecer hoc fieri decreuimus ut eos satis
 facientes epō suo misericordiam subsequantur . & officis ecclesiasticis
 se gaudeant restituti quia dñs & redemptor nō oues pditas ab errore . Laeta
 tur in uentis . & sup pro frugū filium paternam liberalitatem caelestis
 medicator adcomodat . Quisque uero clericorū post hanc formā a nobis pro
 batam quocūque sacratio loci in ecclesia romana missas celebrare pre
 sumpserit . p̄ter conscientiam pape symmachi dum uiuere statuti canonicis
 uelut schismaticis p̄cellatur . Ista n̄ sufficiant cum dñocia sincere
 protulisse subscriptione episcoporum .

L Laurentius ep̄s eccl̄s mediolanensis huic statuto nro in quo tota causa
 diiudicio comissimus subscripsi . Petrus ep̄s eccl̄s rauennatis huic statuto
 nro in quo tota causam diiudicio comissis subscripsi . Felix terranensis .
 bonifatius . aqueuiuentis . maximus . bleranus . aemilianus . sauranus .
 maximus . tignensis . Cassianus . mutinensis . gerontius . ficuldensis .
 stephanus . benusiis . Laurentius . boensis . fortunatus . fulginensis .
 mercurius . sutrinus . stephanus . neapolitanus . hilarus . temptanus .
 maximilianus . perusinus . Innocentius . fetanatis . Concordius .
 mesinatis . uitalis fundanus . Casus . portuensis . Aristus . hostensis .
 martyrius . terracinentis . Uictor . lunensis . Asterius . aquinatis .
 Chrysogonus . albanensis . Amanus . potentinus . romanus .
 numentanus . ursus reatinus . Cresconius . tudertanus . Innocentius
 inuanatis . Iohannes . spollitanus . eustasius . cremanensis .
 Laurentius . uergomat̄is . eucarpus . meretap̄s . Rufentius .
 agnatinus . serenus . nolanus . marciarius . acanus . euticius

189
190

iranensis · fortunatus · agninus · paschalius · uulturnensis · Innocentius
 forosi phronensis · felix nepesinus · hilarus · umphranensis · Innocentius
 diremum uberninorū · seuerinus · undaritanus · siluanus · ueliter nus ·
 sebastianus · suranus · mercurius · gaunati · felixatellanus · rufacus · boxen
 tinus · propinquus · tribensis · adeodatus formianus · bonifatius · cameritanus ·
 Iustus signatus · uindemius · ameatinus · Augustus · lipartianus · ualenianus ·
 amiter ninus · fortunatus · suetanus · Iocund · agustanus · tigradius ·
 tauriganus · uitacanus · celenensis · Iohannis · armenensis · Peuleianus · sepintas ·
 Candidus · zboranus · Aprilis · laterianensis · Asellus · populiensis · memor ·
 canusinus · Colonicus · foroclochiensis · helpidius · uolozernanus · Iohannes ·
 turritanus · Adeodatus · siluecandede · Uenerius · palensis · Rogatus · tauro
 metianus · serauseli · ferensis · Probus · carmerianensis · dulcius · sciantini ·

**EXPLICIT JUSTINUS AUGUS
 TUS HORMISDE PAPAE.**

*Hormisda
 suscepit Symma
 cho papa anno
 514*

Quofumus semp & quosumus studio pconcliandis sententis catholicam
 fidem colentium ut eodem animo cuncti uenerentur · Lum̄ indiuiduū
 trinitatis palam fecisse dinoscimur · p̄nuelegatum aduram beatitudine
 ultro ad hoc ipsud dirigentes · gratū · us · magistrum scrinii · quoremediū
 tandem reperiat · discordis uaria certantium · p̄nueproxi libentique
 suscipientes affectu uiros relegiosissimos quosim̄ter uentores unitatis
 ur̄a sedit apostolica credidit desanandos · p̄fecto & enim tanquam
 ips̄ampacem & iucundis eos oculis aspeximus · & exiensis manibus
 duximos amplectendos · quin & iam omni intentione ordinabimus ut
 uenerabilis ecclesia constantinopolitana p̄nue non compleret alia elota
 suscipiant ur̄a non solū in ceteris sed in auferendis & iam nominibus ex
 sacris dypacis que remouenda maxime postulastis · uerū n̄ nullo fuer̄
 urbes & eccl̄is tam pontice quam asie · ac p̄cipue orientales quarū clerici
 uel populi omnibus p̄temptaminis atque p̄suasionibus tamen nequaquā
 flexisunt · ut collant anasatum & repellant nomina quorum apud
 eos opinio floruit · sed mortem uitā estimant · si mortuos condemnauerint ·

quorum gloria buntur uita super fatam quid igitur facimus huiusmodi
 perantat quae nec dicta audiens existit & tormentantantū dispicit ut amplū
 sibi ac se fanum iudicet sic corpore prius quam re religioso desistat consilio
 nobis quidem uidetur esse mollius agendi & demencius quae si n̄ in tua
 sc̄titudine. Jam nec alio poter̄ inuenire. Nam neque sanguinis & suppliciorū
 cupidi q̄d dicta & iam graue ē. libellum suscepimus neque ut par uo dis
 crimine remaneant in perfecta concordie desideria sed ad prorogandā
 quo possumus ordine coniunctionē membrorū eccl̄s utrum atque pres
 tantus erit minorū gratia. Imotū eē uobis ap̄ septas tantas multitudines
 an concessis exiguis & remissis maiora & admiratione querenda corrigi.
 Utque n̄ licet p̄ omnia saltem ex necessariis partibus allegantur.
 Ueniam itaq; nominum postulamus. Acciaci non utriusq; petri non
 dioscori ut amothei quorum uocabula ad nos date sc̄tatis tue episcople
 continebant. sed quos malis celebrant ciuitatibus episcopalis reuerentia
 & hoc exceptis urbibus ubi uirē beatitudinis libellus iam plenū ad
 missus ē. Nisi hanc quoque partem beniuolentia statuerit uirā mitius
 corrigendam. Uerū ne iudiciores carē sedis apostolicę ut n̄ magis uenia
 dicenda sit quam deliberata. Jam ac specta definitio anastasiū siquidē
 re religiosissime memorię ur̄e culm̄ eccl̄s palam ap̄ te que constat uerit
 cum hoc idem scriberet negotium decessor in rō sat̄eē. pacē affectan
 tibus si non tantū retaceatur acciaci. Ergo priora ur̄e sedis constat
 sequitur quoniam om̄s memorias mortuorū iudicat contempnendas.
 Ut indignum habeatur & incongruū si n̄ placidior omnibus n̄ solum de
 functis sed & iam sup̄ statonibus ur̄a deuulgetur in omne fine terrarum
 lenitas & hoc quidem n̄ dubitauerimus. Itaque gratias uob̄ futurū & paci
 fico statim responso letior mundus reddatur. retineat ur̄a sc̄tās
 quod dudum scripsimus ex oriente. supplicationes uob̄ eē. defan. itas
 uoluntate ipsorū conuenientes & arbitriū in quo sese duraturus ostendunt
 firmiter & quonulla ratione desistendū est amant. hanc itaq; curulā
 sc̄tā nr̄am p̄missa p̄ iohannē uirū reuerentissimū episcopum.

Dirigendam uobis in p̄sena merito credidimus ut a uera sede & iā
tenore eius admissus ad colligendas p̄ficiat & ad unandas unti que uenera
biles ecclesias & hierosolimitanam p̄cipue cuitantū om̄i fauore impendunt.
quasi matris xp̄iani nominis ut nemo audeat ab ea sese discernere consensu
itaq; p̄ prium tuam sc̄itudinē . episcolari quoque pagina conuenit declarare.
ut cognito omnibus atque patefacto tenorem eiusdem cartule a uob. & iam
laudari & tenaciter custodiri letior mundus existat. **DNI VIO**
septē calched rustico . cons̄. accepta . prid̄ kl̄ det̄ cons̄ . ff̄ . exemplar precum .

II. **D**ō ammabilia purissimo imperatori ex dō auḡ & principi iustano xp̄ia
nissimo dep̄atio & supplicatio ab hiero solymitanis antiochenis & secunde
syriae clericis & abbatibus & possessoribus puincia syrie aurite aqua
cum leuata ex fontibus salutis uociferator . esaias p̄ph̄eta exclamat
fontes salutis euangelicas ueritates p̄dicationes manifeste ostendens
ex quibus beati apti & orū qui p̄ ordinem fuer̄ discipuli & sapientes
ecclesie doctores salutare aquā fidei aurientes omnem sc̄m̄ eccl̄es
irrigauer̄ quae impetra sūmi apostolorū submixta rectam & inconflexi
bilem confessionem custodiens fiducialiter cum eo ad unigenitū filiū dī
omn̄i tēp̄r̄ exclamat dicens . Tu es xp̄i filius dī uui hanc salutarem con
fessionem asc̄is quattuor synodisq; euangelicis p̄ceptis honoratē suscipi
entes numquā p̄ xp̄i gratiam a traditis nobis rectis dogmatibus deuiam
sicut rerū testatur p̄batio & tēp̄r̄ necessitatis fidei constantia demon
strat . si uigitur ut xp̄i am̄i rati om̄i fidei sumus participes domine purissi
& ad cōmunē pacem & ad unitatem festo namus nr̄am fidem quam ab
initio suscepimus . p̄ hanc satisfactionē nr̄am manifestam ur̄aē faciam
pietati . ut notū sit quia & paci concurrimus & a recta cum dī iubamine
non de uer̄ am̄i fidem . sed omne ex quo heresim̄ execramus . n̄ solum euti
nistas & acefalos sed & nestorianos & hominem colentes toto animo odi
entes anathematizamus . nos autē dn̄e xp̄i an̄issime imperator sicut supe
dictum ē . In patrem & filium & sp̄m̄ sc̄m̄ ab initio baptizati quoque & co
dentes una essentia dī in tribus subsistentur adoramus secundū sc̄ōrum .

mathema & symbolum credentes in unū dñm patrem omnipotentem.
 & in unum dñm nr̄m ih̄m xp̄m unigenitū dñm uerbū similiter & in unū sp̄m sc̄m.
 & secundum hoc diuinū mathema definitionē a sc̄a calcedonense synodo
 p̄mulgatam. Intellegimus quoque & suscepimus confitentes & credentes quia
 una substantia uel p̄sona q̄d idem ip̄s sc̄a synodus induabus naturis. Id est
 inditate & humanitate diuise p̄dicauit. Dñm uerbū & dñm nr̄m ih̄m xp̄m unū ē.
 ex sc̄a & unius essentia trinitatis. si enim unum dñm in uerbis subsistentis
 sicut dicitur ē. accipimus. Pater autē nr̄ ē. incarnatus nec sp̄s sc̄s dñm uerbū incar-
 natū ē. & homo factus ē. unus ex sc̄a & unius essentia trinitatis. sed filiationis
 proprietatē sicut sc̄a p̄dictas sc̄as quattuor. synodus credentes & secundū
 dñm uerbū ueritatem. sed carne confiteri nr̄ renuimus. unde p̄p̄ria dī genetrice
 sc̄a uirgo. cō. creditur. Tamquam natura & ueritate unius essentiae patris
 filiū dñm uerbū p̄ naturam. Enixa ē. & duas naturas in xp̄o p̄ essentiam uel
 substantiam unitas confitentes sicut in unius p̄sona uel substantia neque arū
 diuersitatem uel p̄p̄rietatem post unionem auferimus auferimus nec eas
 diuidere induabus p̄sonis & substantiis p̄ unionem sumus edocti. Eundēque
 semus unigenitum filiū dī. & ante incarnationem eius & post eadē dñm
 simul & hominem passibilem carnem passibilem dī tati. Circū scriptū
 corpori non circum scriptū sp̄i. Idem terrenū & caelestem quē mundus
 ut hominem coepit & uerū dñm continere p̄ potuit. mortalem & immor-
 talem nusquam naturū diuersitate sublata neque diuidentes per
 essentiam unionem. hoc enim uere magnū pietatis mysteriū quia unus
 ex sc̄a & unius essentia trinitatis. incarnatus & homo factus dñm uerbū
 in utraque natura dī tatis & humanitatis indiuise & in confuse cognos-
 citur & adoratur. n̄. conuersionē uel mutationē sustinens sed pro-
 prietatem utriusque naturae una p̄sona in semet ip̄so conseruans.
 Ob hanc igitur fidem p̄dictas sc̄as synodos suscipientes & custodientes
 anathematizamus om̄s qui aduersus eas quocumque tempore uel
 modo aliquid conscripser̄ p̄cipue iohannem. Egotam qui aduersus
 memoratam sc̄am calcedonensem synodū. multas ut neftorianus

plurimas phemias euomuit similiter contemnentis & timotheum elurum
 cognominatum. sicut eutyrianam aduersus eam cum suis latrantem
 sequacibus. Ita ergo cum diu uobis semper sentimus & iam nunc sentamus.
 Quia propter hanc satisfactionem uere obtulimus pietati. Tubere enim dignata
 est. nos proprium intellectum & que admodum de sana fide sentimus ex
 ponere. quia quidem heretici dum suam malam fidem occultare festinant.
 nam in christi libertatem & rectam fidem detractare conantur. supplicamus
 igitur uestram clementiam sollicitudinem de perfecta ecclesiarum unitate scire
 habere debere. ut unitas qua etum diu facta fuerit uobis in petulo
 demerit rationabili aut in rationabili occasione fomite inquietari
 pax possit. De autem omnium uestrum pium adimpleat desiderium
 in gloriam sui & rei publice disciplinam. **H O R T I S I D A**
I U S T I N O . A U G . I I I .

In tera que ad unitatem ecclesie pertinentia propter quam diu clementie
 uestrae elegit imperium in litteras contulit. hoc quoque uenerabilis
 imperator cura fidei cum multipliciter uos studere de claritate ad
 iecit. ut aliquorum preces proferende ad humilitatis mee notitiam iunge
 rentur quibus uel quid questionis orretur agnoscerem uel ad sumo
 uendum propositum. Consultationis ambiguum responsum a me re legiose
 scientie conueniens redderetur. Legi omnia sollicitudine quae decebat
 & licet ad responsi plenitudinem sufficere potuissem. si illa tantumque
 a ueteribus sunt definita rescriberem. Tamen ut re legiosi propositum
 remunerarer affectum non subtrahendum credidi mei quoque
 sermone obsequium. quod de emergentibus nestori & eutichaeis
 uenenis paterna omisit instructio. poene omnis impietatis cum in
 uentoribus tam nefandorum dogmatum conuenientia in unum synodi
 ca decreta prester. peculiariter locus ultimus tam diuisis perfidi seminibus
 amputatis aut christum deum uerum credere sine carne fuisse ueritate.
 aut eundem non & deum & hominem de matris uteri intemerata
 fecunditate produxisse. Cum alter eorum dispensationem qua saluati sumus

Hormisda

negando quantum in se. e. irritam facere & alit̄ oppoſitione contraria. ſed impietate conſimili in eodem dño nro ihū xp̄o poteſtatem diuinam a uera humilitate ſecludere. Neque ille recordatur quia palpandam carnem ſuā xp̄o oſtendit. Neque illi euangelium memor uerbum carnem factū. eē. dicitur. Cuius dñi indeficienter in ſonare debuerat quadiſcit. & docuit. nemo aſcendit in celum niſi quid ex caelo deſcendit filius hominis qui. e. in caelo. ſepe haec & multas p̄cedentiū ſ̄ conphēſa ſententiis. ſed nec clementia uerba licet & uandicta ſint faſtudio ſe poterit repetita cognoſcere nec nobis pudor. ea que ſunt ap̄ deceſſoribus nris p̄dicata reuoluere. Neque enim poſſibile. e. ut ſit diuerſitas p̄dicationis ubi una. e. forma ueritatis. nec habere iudicabitur alienum ſi cum hiſ cū quibus conuenimus fide congruamus. & dogmate reuolbantur p̄ ſi manſuetudinis ur̄s auribus detreta ſynodica. & beate pape leonis conuenientia ſacrefidei conſtituta eadem inuenientis in illiſque recenſetis inſiſ. Quid ergo. e. poſt illuſ fontem fidelium ſtaturorū q̄t̄ amplius ſitā fidei t̄ minor ſeruat quam libet & curioſus ſcrutator inquirat n̄ opus. aut ad lectatione plebis aut in ſtitutione p̄fectis. niſi forte uult quiſquā dubitare quam credere certa quam noſſe. ſed quid dubia quam ſeruare decreta nam ſi trinitas d̄ hoc. e. pat̄ filius & ſp̄ ſc̄s. D̄ ſ aut̄ unus ſpecialiter legis latore dicente. Audiuit̄ dñs d̄ ſ tuus d̄ ſ unus. e. qui alit̄ habet̄ neceſſe. e. aut diuinitatem in multa diuidē. Aut ſpecialit̄ paſſionem ipſi eſſentiae trinitatis in pingat. & q̄t̄ abſit a fidelium mentis. hoc eſt aut plures deos more p̄ fanagenalitat̄ inducere aut ſenſibilem poenā ad eam naturā q̄. aliena. e. ab omni paſſione tranſferre. unū. eſt ſc̄a trinitas n̄ multiplicatur numero. p̄ creſcit augmento nec poteſt aut intelligentia conphēdi. aut hoc q̄t̄ d̄ ſ. e. diſcretioneſ coniungit. Qui ſ ergo ille ſecreto & inſpetrabiliſ q̄. ſubſtantiae. q̄t̄ neque ulla uel inuiſibiliū creaturarū potuit inueſtigare natura p̄ fanam diuiſionem temptat̄ ingerere. & diuina archana myſteriū reuocare ad calculū moris humani adoremus patrem & filium & ſp̄ ſc̄m

indifanctam difanctē - Inconp̄hensibile & inenarrabilem sub
 stantiam trinitatis. ubi si admittit numero ratio p̄sonarū unitatem
 n̄ admittit essentia. Itatam̄ ut ser uemus diuine p̄pria nature ser uemus
 p̄pria unicuique p̄sone. ut nec p̄sonis diuinitatis singularitas generetur.
 nec ad essentiam q̄d ē. p̄prium nominū transferatur. magnum ē. scē
 & inconp̄hensibilem misterium trinitatis. D̄s pater d̄s filius d̄s sp̄s sc̄i
 trinitas indiuisa & tamen notū ē. quia p̄prium patris ut generaret filium
 p̄prium filii. ut ex patre patri nasceretur equali. notū & iam quid sit
 p̄prium sp̄s sc̄i. p̄prium autem filii d̄s ut iuxta id q̄d scriptū ē. In nouissimis
 temporibus uerbum caro fieret & habitaret in nob̄. Ita intra uiscera
 scē marie uirginis generatus ē. Unitas utrisque sine aliqua confusione
 naturis ut qui ante tempora erat filius d̄i fieret & filius hominis & nasceretur
 ex tempore hominis more matris uulua natus aperiens & uirginitatē
 matris d̄itatis uirtutē p̄soluens. Dignum placere dō nascentē misterium
 ut ser uaret & paratū sine corruptione qui conceptū fecit. eē. sine semine.
 ser uans. q̄d ex parte erat & representans q̄d ex matre suscepit. p̄ā unde
 uacens in p̄sepio uidebatur in celo in uolutis pannis adorabatur a magis.
 In animalia editus ab angelis nunciatus. uix egressus infantiam & ad
 nuntiās mistica sine infatuente doctrina. Inter rudimenta anni
 puerilium p̄dens caelestium signa uirtutū. Idem enī d̄s & homo
 n̄ ab infidelibus dicitur sub quarta introductione p̄sone. sed ip̄s d̄s filius
 d̄s & homo. Idem uirtus & infirmitas humilitas & maiestas.
 Redimens & uenditus in cruce positus & caeli regna largitus. Transe
 infirmitatis ut possit interiri. In genitate potentiae ne possit morte
 consumi. sepultus ē. iuxta id quod homo uoluit nasci. & iuxta id
 q̄d pater erat similis resurrexit patiens uulnerū & saluator egrot̄
 unus defunctorū & uiuificator oboeuntū ad inferna descendens
 & a patris gremio n̄ recedens unde & animam quam p̄ comuni con
 ditione posuit p̄ singulari uirtute & admirabi
 lis potentia mox resumpsit. hec ita esse

necullam dubitationem oportere recipere. id. e. dñi n̄ ih̄ x̄p̄i aut
 interioris passionis dñonee. crederetur. Aut nedstantū n̄ & iā homo
 inter opera mirabiliū suspenda uirtutū p̄posito nos duorū aptor̄ infor-
 mauit exemplo adm̄ esse se x̄p̄m dñm n̄m petri fide hominem thome
 dubitationem declarans quid enim inter erat ut quē homines dicerent
 discipulos suos uelle & inquirere. Utsi respondente petro tu es x̄p̄i filius
 diuini potū facere & non hoc de carne & sanguine p̄ditu sed patre dō in-
 spirante reuelatum. & p̄tes amoniū laudate responsionis fides pate-
 facte fieri & ueritatis. Quid inter erat ut apparente pot̄ resur̄ rectione
 dñm thoma stantū. aut & ceteris aut solus ambigeret nisi ut mundus
 crederet & q̄d ambigens discipulus explorasset. ut dum unius manibus
 se p̄tereretur tangi ab uniuersitate fidelium q̄d & possit agnosci. p̄.
 ergo ad implorandū discipulū interposita. e. dubitatio. sed quaesit
 a posteritatis instructio. An ne aliud expectat quod eidem dñs de sepe
 cum alio discipulo. cum ad Emmaum tendentes de se loquerentur inseruit.
 & quāquā de resurrectione dñi p̄ mulieres. que primū admonuit tam
 conuenerant agnouissent. Tamen ut p̄ eorū dubitationē dar̄ & credenti
 futuris seculi firmitatem. Incipiens amoyse & omnibus p̄ph̄ & is oportu-
 issē p̄ x̄p̄m & intrare in gloriam suam. Inē p̄tatur ostendit
 & p̄ passionem humanam p̄curam & diuinam in eo. eē. p̄ gloriam
 multiplicabur. haec sc̄arū scripturarū insinuantur exemplis. nec
 apud relegiosam conscientiam tuam uenerabilis imperator
 tāquā ignota dicuntur fides enim ipsa que ate constant̄ adseritur.
 Tibi reddit hoc munus ut sensibus tuis & affectū sui inserat.
 & scientiam p̄ quam diligentius adseratur infundat. & tam̄ inter
 ē. dispensationis mihi credite ut ego quoque uel apud scientes
 nota non taceam ut succenderet ibi per uices temporū catholicorū
 p̄dicatione sensum q̄d inefficienter adseritur sine fine credatur

latius haecque additāte humanitatemque
 dñi n̄ ih̄ x̄p̄i p̄tinent & in eo unitas duas

sine confusione naturas potui secundum ueterū definita differere
 si esset aduersus eos qui his dissentiunt disputandum. sedē in manibus
 omnium sint & synodica constituta & beati pape leonis dogmata p̄ferri
 potius pauca quam euoluerim credidi conuenientius uniuersa. nunc uero
 agnoscere satis ē. & uere ita proprietate & essentiam cogitandū uesciatur
 quid p̄sonē quid nos oportet deferre substantiāque qui indecenter ignorant
 aut callida impietate dissimulant. Dū omittunt qd̄ propriū filii trini
 tate tendunt insidias unitati. sed si que p̄dicta s̄ ualidis teneantur fixa
 radiabus p̄t ap̄terna traditione receditur & constanter quæstionibus
 obuiatur.

DAT. VIII. K. E. APR. UALENT. CONS.

Hormisdas p̄t byteris diaconibus & archi mandritas secunde syriæ electas
 litteris dilectionis ur̄e quibus inimicorū dī parte facta uesania ē. & in
 fidelium p̄nax furor dolenter expositus. Quidum re diuino spū oder̄ d̄m
 membra illius impie p̄sequitur quantum ad constantie ur̄e agnitionem
 benedixit d̄m fidem militum suorū inter aduersa seruauit. sed rursum
 ecclesiarum concussionem & seruorum dī modestas laboresque considerans

obit hormisdas
 523.
 que anno
 s. illius
 a manu
 s. Benedicti
 oblati

INCIPIT CONSTITUTIO PAPAE GREGORII

In nomine d̄ni dī saluatoris nr̄i ih̄u xp̄i imp̄ d̄m piissimo augustō.
 Leone adō coronato magno imperatore anno sexto. p̄c̄ eius anno sexto
 sed & constantinonouo imp̄ eis filio anno secundo mense aprile indictione
 quarta. p̄t sedente sc̄issimo act̄. beatissimo gregorio apostolico papa
 in basilica beati petri ap̄tor̄ principis ante confessionem. Consedentib:
 & iam sc̄issimis ep̄iscopis. Anello. ferentiano. Iohanne belliterrensi.
 Vitale alatrino. Oportano. manturianensi. Marciano gabus.
 Georgio portuensi. Tibesio. Siluano antiocheno. Gregorio la p̄gnas.
 Georgio nepe. Iohanne signaui. Andrea albanensi. Agniello.
 sitrino. Tribunatio. falaris. Anastasio. Tiburtano. Iohanne breterano.
 uuluaris. narniensi. sergio. penestrino. petro. amerino. sinderedo.
 archi ep̄o spanie. sedulio. ep̄is brittanie. Fergusto. ep̄is scoe cie

Gregorius
 anno 590
 Gregorius 2
 719

& maurino polimarti seu venerabilibus prbys. sissinnio. iohanne.
sissinnio. iohanne. Intemiohanne. eustratio. georgio. thalasio. marino.

Constantino. Gregorio. iohanne. Epiphano. marino. & iohanne. Ad
stantibus diaconibus quoque. petrus. archidiaconus. Gregorius mascho. seu
benedicto. dicto diaconibus. uel cuncto clero.

SCISSIO AC BENTISSIMUS PAPA DIX

Cum simus dominice plebis supna miseratione rectores studiosius nos
conuenit di p̄sidio p̄ eorū sepe cogitare salute. ne decedatis frustrati q̄d
absit animabus insidus antiqui hostis antea omnium posterū nisi succedat p̄
ueniendo de offensis correctio de fornicam cogitantur soluite taxationem dūque
ppende. uel ad animū reduco. quanta circumspectione nos oportet in uigi
lando contra sui cuiusque sceleris nequitiam obuiare & si quando insilierit
ad turbandas fidelium mentes adiutorio supno ictu uel resistere ualde
concutior atque nimis tabesco. ne ser. penana calliditate q̄d absit leuores quoq;
decipiat. Dō uero fauenter sollicitudine nimia anime quiori mente diuino
iubamine freti. p̄ salute omnium studere debem̄s ut in confuso uultu non
de fraude cuiusquam p̄culsi ad sistere. Sēno iudicim̄e reamur & uocem audire
inquietem. Euge ser ue bone & fidelis quia su per pauca fuita fidelis supra
multa reconstituam in tra in gaudium dñi tui. hinc namque ē. quod in gemet
cent dico qui a populi xp̄iani aliquos p̄ prouinciam. italiam hanc commemorantes
audio temere contracaz holicam fidem & patrum statuta. Ita uido sacras
feminas ducere p̄sumant mulieres & p̄pinquas in conuugio sociant. quod
oportunum ē. sp̄italiam putare mucrone. Atque si uere placet sc̄itati radi
citus euelli ne segetes boni agricole. uxoriorū mixta horrenibus fructus
sordescat. **SCISSIMI ET SEUENERABILES TREBT RESPONDEBUN.**

Vere cognoscimus gratia sc̄i sp̄s cor apostolatus ur̄i succensum ut tantae
miserie squalores a fidelium mentibus detergantur & quasi uulnus corpori
infixum ad tota uis miserie obserato salutari antidoto curetur. sicut bene
p̄ui sum. ē. interdictione anathematis. ne denuo quispiam hoc romanus

Langobardus uel cuiuscumque sit gentis sacrisque baptismatis unda lotus
adtempte & ut non tantum piaculi mole oppressus precipiti incidat aut uirgine
mergatur iniquitatis uitari debeat atque radicitus euellatur.

- P**ost hanc omnium consonam responsionem gregorius apostolicus papa
ante corpus memoratum uenerabilis xpi apostolorum principis inferendo
sententiam dixit. **I** Siquis pateram duxerit in coniugio anathemasit.
& responderunt omnes tertio anathemasit. **II** Siquis diaconam
duxerit in coniugio anathemasit. & responderunt omnes tertio ana-
themasit. **III** Siquis monacham quamdiu ancillam appellant in con-
iugio duxerit anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit.
IIII Siquis comatrem spiritalem duxerit in coniugio anathemasit. & responderunt
omnes tertio anathemasit. **V** Siquis fratris uxorem duxerit in coniugio
anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit. **VI** Siquis neptem
duxerit in coniugio anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit.
VII Siquis noueram aut nurusua duxerit in coniugio anathemasit. & resp
omnes tertio anathemasit. **VIII** Siquis consubrinam duxerit in coniugio
anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit. **IX** Siquis de
pria cognatione uel quam cognatus habuit duxerit in uxorem anathemasit
& responderunt omnes tertio anathemasit. **X** Siquis uiduam furatus fuerit
in uxorem uel consententibus ei anathemasit. & resp omnes tertio anathemasit.
XI Siquis uirginem nisi desponsauerit furatus fuerit in uxorem uel consen-
tentibus ei anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit.
XII Siquis ariolis aruspibus uel incantatoribus obseruauerit aut filacteria
usus fuerit anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit.
XIII Siquis in quoquam parte ue precepta ante emissa apostolice ecclesie
deoli uetis & locis diuersis temerauerit & non in omnibus obseruauerit
anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit. **XIIII** Ha-
driano filio exhibarati qui post presdito sacramento in apostolica
confessione epiphaniam diaconam illicita usu in uxorem habet

Anathematis. & responderunt omnes tertio anathematis. (subraduam.)

XV. **C**yprianus diaconus qui post praefato sacramento cum Adriano ex hilarato
fili lapsa fuga. e. uxorem anathematis. & resp. om. tertio anathematis.

XVI. **S**iquis in vitam crudeliter sensum p. buent. anathematis. & responderunt
om. tertio anathematis. **XVII.** **S**iquis ex clericis laxauerit com. anathema
sit. & resp. om. tertio anathematis. **XVIII.** **G**regorius ep. sc. catho
lice. atque apostolice romane ecclesie huic constituto a nobis promulgato
suscripti. **Agnellus** ep. sc. eccl. senenensis huic constituto a nobis
promulgato suscripti. **Johannis** humilis ep. sc. eccl. bellitenensis
huic constituto a nobis promulgato suscripti. **Egoutatus** ep. sc. eccl.
alatriensis huic constituto a nobis promulgato suscripti. **Oportunus** gratiadi
ep. sc. eccl. manturianensis huic constituto a nobis promulgato suscripti.

Martianus ep. sc. eccl. gauentis huic constituto a nobis promulgato
suscripti. **Ceontus** ep. sc. eccl. portuensis huic constituto a nobis
promulgato suscripti. **Liberius** ep. sc. eccl. siluecandide huic constituto
a nobis promulgato suscripti. **Gregorius** ep. sc. eccl. signinae
huic constituto a nobis promulgato suscripti. **Georgius** ep. sc.
eccl. signine huic constituto a nobis promulgato suscripti.

Andreas ep. sc. eccl. iulianensis huic constituto a nobis promulgato
suscripti. **Tribunus** indignus ep. sc. eccl. salaritanus huic
constituto a nobis promulgato suscripti. **Anastasia** ep. sc. eccl.
urbis huic constituto a nobis promulgato suscripti.

Johannes ep. sc. eccl. biterrensis huic constituto a nobis pro
mulgato suscripti. **Guillanus** ep. sc. eccl. narriensis huic
constituto a nobis promulgato suscripti. **Sergius** gratiadi
ep. sc. eccl. penestrine huic constituto a nobis promulgato
suscripti. **Petrus** humilis ep. sc. eccl. amerrine huic
constituto a nobis promulgato suscripti. **Maiorinus** ep.
sc. eccl. polimartu huic constituto a nobis promulgato suscripti.

Sinderedus eps ecclie hispania huic constituto anobis promulgato subscripsi

Sedulius eps de genere scotorum huic constituto anobis promulgato subscripsi

Ergastus eps pictus huic constituto anobis promulgato subscripsi.

IN SUBSCRIPTIORUM NOMINE

Sisinnius humilis prbe scie romane ecclie tit. scilicet laurenti qui appellatur

lutine huic constituto anobis promulgato subscripsi. **J**ohannis prbe

scie romane ecclie tit. scilicet iuxta huic constituto anobis promulgato subscripsi.

Johannes humilis prbe scie romane ecclie tit. scie susanne huic constituto

anobis promulgato subscripsi. **E**usebii humilis prbe tit. scie

romane ecclie tit. scie anastasia huic constituto anobis promulgato subscripsi

Georgius inmerit prbe scie romane ecclie tit. scorum ioh & paul huic

constituto anobis promulgato subscripsi. **T**aladius hum prbe scie

romane ecclie tit. scie digne trinitatis quae appellatur calata transiberii

huic constituto anobis promulgato subscripsi. **M**arinus hum prbe

scie romane ecclie tit. scie saune huic constituto anobis promulgato subscripsi.

Constantinus prbe scie romane ecclie tit. scie cyriaci huic constituto anobis

promulgato subscripsi. **G**regorius humilis prbe scie romane ecclie tit.

scie dementi huic constituto anobis promulgato subscripsi. **E**pi

phanus humilis prbe scie romane ecclie tit. scie laurenti quamdamasi

huic constituto anobis promulgato subscripsi. **M**arinus indignus

prbe scie romane ecclie tit. aplos huic constituto promulgato subscripsi

Johann humilis prbe scie romane ecclie tit. scie prisce huic constituto

anobis promulgato subscripsi. **G**regorius indignus & humilis

diaconus scie sedis apostolice huic constituto anobis promulgato subscripsi.

Muschus humilis diaconus scie sedis apostolice huic constituto anobis promulgato

Benedictus indignus diaconus scie sedis apostolice huic constituto anobis

promulgato subscripsi. **D**IE NONA P

DNI IULIANO AUGUSTO LEONE ADD CORONATI

STAGNO LXI ANNO SIXTO. SCILICET ANNO SIXTO

~~fine huius~~ *Gregorius Imp. u. u.*

anno 721
nam Leo imp. constantin.
filius ananiam unum natum
augustinum appellavit
qui merito hunc novus dicit

